

(*)E. U. de Profesorado de E.X.B. 'María Sedes Sapientiae'

(*)Grao en Educación Primaria

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V51G120V01101	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino	1st	6
V51G120V01102	Educación: Teoría e historia da educación	1st	6
V51G120V01103	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos	1st	6
V51G120V01104	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento	1st	6
V51G120V01105	Socioloxía: Socioloxía da educación	1st	6
V51G120V01201	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria	2nd	6
V51G120V01202	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria	2nd	6
V51G120V01203	Historia: Historia do presente	2nd	6
V51G120V01204	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento	2nd	6
V51G120V01205	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar	2nd	6

Year 2nd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V51G120V01301	Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria	1st	6
V51G120V01302	Ciencias experimentais	1st	6
V51G120V01303	Lingua española	1st	6

V51G120V01304	Matemáticas e a súa didáctica I	1st	6
V51G120V01305	Xeografía	1st	6
V51G120V01401	Didáctica das artes plásticas e visuais	2nd	6
V51G120V01402	Didáctica das ciencias experimentais I	2nd	6
V51G120V01403	Expresión e linguaxe musical	2nd	6
V51G120V01404	Lingua galega	2nd	6
V51G120V01405	Matemáticas e a súa didáctica II	2nd	6

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V51G120V01501	Didáctica da lingua e literatura: Galego	1st	6
V51G120V01502	Didáctica das ciencias experimentais II	1st	6
V51G120V01503	Didáctica das ciencias sociais	1st	6
V51G120V01504	Innovación e investigación didáctica	1st	6
V51G120V01505	Lingua francesa e a súa didáctica	1st	6
V51G120V01506	Didáctica da lingua e literatura: Español	1st	6
V51G120V01507	Lingua inglesa e a súa didáctica	1st	6
V51G120V01601	Educación física e a súa didáctica na educación primaria	2nd	6
V51G120V01602	Lingua e literatura: Galego	2nd	6
V51G120V01603	Lingua e literatura: Español	2nd	6
V51G120V01901	Educación ambiental para o desenvolvemento	2nd	6
V51G120V01902	Educación artística	2nd	6
V51G120V01903	Ética e deontoloxía profesional	2nd	6
V51G120V01908	Introdución ao feito relixioso e ao cristián	2nd	6
V51G120V01910	Literatura infantil e xuvenil	2nd	6
V51G120V01911	Recursos para o ensino das matemáticas	2nd	6
V51G120V01951	Desenvolvemento da linguaxe	2nd	6
V51G120V01952	Psicopatoloxía da audición e da linguaxe	2nd	6
V51G120V01953	Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento	2nd	6
V51G120V01954	Recursos didácticos na aula de audición e linguaxe	2nd	6

V51G120V01955	Prevención e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas	2nd	6
Year 4th			
Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V51G120V01981	Prácticas externas: Practicum	An	48
V51G120V01991	Traballo de Fin de Grao	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino**

Subject	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino			
Code	V51G120V01101			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Blanco Navarro, Marta			
Lecturers	Blanco Navarro, Marta			
E-mail	marta.blanconavarro@uvigo.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Esta materia forma parte do módulo temático "Procesos e Contextos Educativos", de carácter básico. Pretende que os alumnos/as poidan aproximarse á realidade educativa, de maneira que vaian adquirindo as competencias demandadas polos empregadores no século XXI. Tamén, aquelas que favorecen a implicación responsable e innovadora na educación, tanto en centros escolares como noutras posibles realidades educativas.			

Competencias

Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber • Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer

CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber • saber facer
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber • saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber facer • Saber estar / ser
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	• saber • saber facer
CE10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa	• saber
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina	• saber facer
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer • Saber estar / ser
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade	• saber • saber facer
CE21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no período 6-12	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad	
CE26	Coñecer o currículo escolar destas ciencias	
CE27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá	
CE35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos	• saber • Saber estar / ser
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	
CE63	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber • saber facer
CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber • saber facer
CE69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	
CT14	Razoamento crítico	• Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CT21 Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT22 Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT23 Sensibilidade por temas medioambientais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer as principais disposicións lexislativas educativas a nivel estatal e autonómico. Ter capacidade para identificalas, manexalas e xestionalas, de forma que se adquira unha dinámica suficiente para transferir o coñecemento do seu manexo, ante os cambios das mesmas.	CB2 CB5 CG1 CE8 CE9 CE26 CE35 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT16 CT18 CT21
Coñecer en que consiste a educación como servizo de interese público, as características principais do noso Sistema Educativo actual, así como os condicionamentos da actividade educativa. Enmarcar os centros educativos e a educación en xeral, nos contextos español e europeo.	CB2 CB4 CB5 CG6 CG8 CG9 CG12 CE5 CE9 CE10 CE17 CE21 CE35 CE66 CE69 CT1 CT2 CT6 CT8 CT11 CT14 CT15 CT17 CT21 CT22 CT23
Tomar conciencia da complexidade dos procesos educativos en xeral e dos procesos de ensino-aprendizaxe, nas etapas obrigatorias do sistema educativo.	CB1 CB4 CG1 CG9 CG11 CG12 CE27 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT13 CT17 CT18 CT21

Coñecer os principais documentos institucionais de Centro, e a importancia do Proxecto Educativo (PEC) como eixo vertebrador de todas as accións que se deben levar a cabo no mesmo.	CB5
	CG6
	CG8
	CG9
	CG10
	CG12
	CE8
	CE9
	CE13
	CE18
	CE21
	CE22
	CE64
	CE66
	CT1
	CT2
	CT3
	CT7
	CT8
	CT9
	CT15
	CT17
	CT18
	CT21
Valorar a importancia da estabilidade e regularidade do contexto escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos nenos e as nenas.	CG11
	CG12
	CT2
	CT7
	CT8
	CT9
	CT12
	CT15
	CT16
	CT17
	CT18
Ter unha imaxe realista de si mesmo, actuar conforme ás propias convicções, asumir responsabilidades, tomar decisións e relativizar as posibles frustracións.	CG12
	CT1
	CT2
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT11
	CT14
	CT16
	CT17
	CT18
	CT21

Coñecer, analizar e asimilar a existencia dos diferentes órganos de goberno e coordinación dos centros educativos de Infantil e Primaria. Recoñecer as responsabilidades e implicacións de cada un no bo facer do centro educativo.	CB3
	CB4
	CG6
	CG9
	CG12
	CE1
	CE8
	CE9
	CE13
	CE21
	CE62
	CE63
	CE64
	CE66
	CT1
	CT2
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT14
	CT15
	CT17
	CT18
	CT19
	CT21
	CT22
Identificar as principais esixencias relacionadas cos requisitos mínimos, os servizos de atención á diversidade, complementarios e de recursos persoais dos centros educativos.	CB5
	CG4
	CG6
	CG12
	CE9
	CE10
	CE21
	CE69
	CT2
	CT6
	CT8
	CT9
	CT15
	CT19
	CT22
	CT23
Situar a avaliación como un elemento curricular de alta importancia, necesaria para desenvolver un proceso educativo adecuado e alcanzar a calidade e excelencia educativa. Coñecer os distintos significados, tipos, criterios, e modelos de xestión de calidade.	CB1
	CG1
	CG6
	CG9
	CG10
	CE1
	CE5
	CE8
	CE17
	CE22
	CE64
	CE69
	CT1
	CT2
	CT7
	CT12
	CT15
	CT19

Abordar posibles situacións reais da vida dos centros educativos con obxectividade, cientificidade, iniciativa e espírito de colaboración entre os diferentes membros do centro. Ir adquirindo as competencias individuais necesarias para enfrontarse a unhas oposicións ou unha entrevista persoal na vida laboral, e no Traballo Fin de Grao da carreira.

CB2
CG4
CG5
CG6
CG11
CE1
CE8
CE9
CE12
CE13
CE17
CE21
CE64
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT16
CT18
CT19
CT21

Coñecer experiencias internacionais e exemplos de experiencias innovadoras en Educación Infantil para aplicalas na aula.

CB1
CB4
CG1
CG11
CG12
CE21
CE64
CE66
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT9
CT11
CT12
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT21

Contidos

Topic

INTRODUCCIÓN	Nocións introductorias
FUNDAMENTACIÓN CONCEPTUAL	A Organización Escolar O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e administrativas O centro e a comunidade educativa
SUBSISTEMA AMBIENTAL/*CONTEXTUAL	Os Poderes Públicos e a educación como servizo de interese público Estrutura do Sistema Educativo Español Avaliación de centros
SUBSISTEMA DE PLANIFICACIÓN	Plan/é institucionais O centro como unidade organizativa: funcións de goberno e de coordinación
SUBSISTEMA ESTRUCTURAL	Organización dos axentes educativos, recursos, espazos, horarios e actividades
SUBSISTEMA RELACIONAL	Participación nos centros educativos O clima organizativo Potenciar unha cultura de centro que fomente a corresponsabilidade A convivencia como reto nas organizacións educativas
SUBSISTEMA DE DIRECCIÓN E LIDERADO	Liderado educativo

SUBSISTEMA DE CAMBIO/DESENVOLVO ORGANIZATIVO	A avaliación como elemento de mellora e de aumento de calidade Tipos de avaliación Criterios de avaliación en Educación Infantil e en Educación Primaria
ORGANIZACIÓN ESCOLAR DIFERENCIADA	Análise e experiencias
A ORGANIZACIÓN ESCOLAR NO PRACTICUM	Achegas da Organización Escolar ao Practicum

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	2	4
Lección maxistral	22	45	67
Obradoiro	14	27	41
Aprendizaxe baseado en proxectos	10	20	30
Aprendizaxe baseado en proxectos	13	10	23
Seminario	2	1	3
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Autoavaliación	2	0	2
Presentación	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Presentarase a materia a través da explicación da guía docente. Polos contidos da mesma e da propia materia, ambos se consideran complementarios. A Guía Docente constitúe un elemento informativo e prescriptivo de carácter fundamental. Por iso, considérase necesario que en cada unha da materia ao longo da carreira, o alumno/a coñézaa, téña presente, consulte dúbidas sobre ela a principio de cuadrimestre, e mesmo a archive en cartafol dixital.
Lección maxistral	Os aspectos teóricos da materia Fundamentos Didácticos e Organizativos do Ensino levarán a cabo a través deste tipo de metodoloxía. Considerase a máis adecuada para poder desenvolver nas clases do grupo de alumnos/as completo.
Obradoiro	Realización de diversas actividades con metodoloxía individual e/ou grupal durante as clases prácticas.
Aprendizaxe baseado en proxectos	A Aprendizaxe Baseada en Problemas, PBL (Problem Based Learning) é o método utilizado para esta materia nas que o grupo clase de 1º de Grao traballa nas clases prácticas. En que consiste e como leva a cabo, forma parte da explicación da materia. Utilízase este método por estar considerado adecuado para traballar as competencias demandadas polos empregadores para os graduados do s. XXI
Aprendizaxe baseado en proxectos	A través deste método tentarase desenvolver no alumno as competencias requiridas polos *empregadores para o século *XXI dos graduados. Se
Seminario	A través de seminarios, charlas ou conferencias de tipo específico durante o curso, abordaranse temas específicos. Supoñen un complemento das clases teóricas e poden xurdir ao longo do cuadrimestre.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	O alumno/a poderá consultar ao principio da clase calquera dúbida que lle xurda. Resulta conveniente que esgote en primeiro lugar este método, polos beneficios que se seguen para el e para os demais compañeiros/as en relación ao mesmo. En calquera caso, si aínda así o considera necesario, o alumno/a poderá facer uso da Tutoría académica designada no horario lectivo para cada unha das materias, no horario establecido.
Obradoiro	O alumno/a poderá facer uso da Tutoría Académica designada no horario lectivo para cada unha das materias, no horario establecido. O obxecto desta será resolver as dúbidas expostas por cada un/a dos estudantes/as. Por cuestións organizativas, convén que se solicite a través de mail e axustándose aos horarios establecidos para as tutorías.
Aprendizaxe baseado en proxectos	
Aprendizaxe baseado en proxectos	O grupo de alumnos/as poderá consultar nas tutorías correspondentes para recibir orientación ou axuda no seu proxecto. Para mellor organización considérase necesario a solicitude da tutoría previamente por mail, axustándose aos horarios establecidos para a mesma

Avaliación

Description	QualificationEvaluated Competences
-------------	------------------------------------

Exame de preguntas Proba tipo test sobre os contidos da materia. Realización e nota
obxectivas individual. É necesario obter un 5 ou máis para realizar a media.

Data: consultar o calendario correspondente na páxina web da
Escola de Maxisterio_calendario

40

CB1
CB4
CG1
CG6
CG9
CG12
CE26
CE27
CE66
CT1
CT2
CT3
CT6
CT8
CT13
CT14
CT15

Autoavaliación	Realización, entrega do documento final e exposición oral do documento final elaborado a través do método PBL (Problem Based Learning). Nas datas fixadas durante o curso.	40	CB2
	Realización e nota grupal.		CB4
			CB5
			CG4
			CG6
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE1
			CE8
			CE9
			CE12
			CE13
			CE17
			CE18
			CE21
			CE22
			CE64
			CE69
			CT1
			CT2
			CT3
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT12
			CT13
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19
			CT21
			CT22
			CT23

Presentación	Preparación e exposición oral dalgún tema ou aspecto do temario a tratar. Distribuiranse temas e datas ao longo do cuadrimestre.	20	CB3 CG1 CG8 CG12 CE1 CE5 CE8 CE9 CE10 CE18 CE21 CE35 CE62 CE63 CE64 CE69 CT1 CT2 CT3 CT6 CT9 CT11 CT13 CT16 CT17 CT21 CT22
--------------	---	----	--

Other comments on the Evaluation

A nota final da materia ten dous compoñentes: 1. O traballo realizado polo/o alumno/a durante o curso (Avaliación Continua); 2- A proba escrita. Os alumnos que non alcancen o 80% da asistencia a clase, deberán axustarse a un exame específico, dado a esixencia grupal do Proxecto que leva a súa avaliación propia.

Para realizar a nota media da materia, será necesario obter un 5 ou máis en cada unha das distintas formas da avaliación. No caso de non superar a materia na primeira oportunidade da convocatoria, as cualificacións manteranse até a segunda oportunidade da mesma convocatoria. Na cualificación dos traballos escritos puntuarase -0,25 por cada falta de ortografía.

Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia, polo que pode sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Blanco, M., La organización escolar, CEU Ediciones, 2013, Madrid

Decreto 374/1996, do 17 de outubro, Regulamento Organico das escolas de educación infantil e dos Colexios de educación Primaria da comunidade autónoma de Galicia,

Decreto 105/2014, do 4 de setembro, Currículo de Educación Primaria da comunidade autónoma de Galicia,

Ley Orgánica 8/2013, de 9 de decembro, Ley Orgánica para la Mejora de la Calidad Educativa, BOE, 2013,

Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, Ley Orgánica de Educación, BOE, 2006,

Complementary Bibliography

Alonso, J., Motivación y aprendizaje en el aula, Aula XXI, 2000, Madrid

Antúnez, S. y Gairín, J., La organización escolar, Graó, 2006, Barcelona

Campo, A., Herramientas para los directivos escolares. II, Wolters Kluwer, 2012, Madrid

Constitución Española, 1978,

Decreto 330/2009, do 4 de xuño, Currículo da Educación Infantil na comunidade autónoma de Galicia,

Del Pozo, M., Liderazgo. En Aprender hoy y liderar mañana, Tekman Books, 2016, Barcelona

Delors, J., La educación encierra un tesoro, UNESCO, 1996, Barcelona

Gómez, M.E., Currículo de educación infantil y primaria, San Dámaso, 2015, Madrid

INEE, Boletín de Educación del Instituto Nacional de Evaluación, MEC,

Melgarejo, X., Gracias, Finlandia: qué podemos aprender del sistema educativo de más éxito, Plataforma, 2015, Barcelona

Montero, A., Selección y evaluación de directores de centros educativos, Wolters Kluwer, 2012, Madrid

Revista Prácticum, ISSN (2530-4550),

Saint, D. y Funes, S., Gestión eficaz de la convivencia en los centros educativos, Wolters Kluwer, 2012, Madrid

Torrego, J.C., El plan de convivencia: fundamentos y recursos para su elaboración y desarrollo, Alianza, 2010, Madrid

Vaello, O., Cómo dar clase a los que no quieren, Graó, 2011, Barcelona

Zabalza, A., El practicum en la formación universitaria: estado de la cuestión, Revista de educación, 2011, 354,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Didáctica das artes plásticas e visuais/V51G120V01401

Didáctica das ciencias experimentais I/V51G120V01402

Matemáticas e a súa didáctica I/V51G120V01304

Didáctica da lingua e literatura: Español/V51G120V01506

Didáctica da lingua e literatura: Galego/V51G120V01501

Didáctica das ciencias experimentais II/V51G120V01502

Didáctica das ciencias sociais/V51G120V01503

Educación física e a súa didáctica na educación primaria/V51G120V01601

Prácticas externas: Practicum/V51G120V01981

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Socioloxía: Socioloxía da educación/V51G120V01105

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Other comments

Axudará ao proceso de asimilación, ademais da asistencia a clase teórica e práctica, a consulta habitual de Portais educativos como o do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte, o Portal Educativo da Xunta de Galicia e algúns dos propios centros educativos. Así mesmo, será un momento oportuno para seguir con interese as noticias mediáticas referidas ao mundo da Educación.

IDENTIFYING DATA				
Educación: Teoría e historia da educación				
Subject	Educación: Teoría e historia da educación			
Code	V51G120V01102			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Varela Iglesias, Miriam			
Lecturers	Varela Iglesias, Miriam			
E-mail	myriam.varelaiglesias@ceu.es			
Web				
General description				

Competencias				
Code				Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar			• saber
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes			• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida			• saber
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa			• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas			• saber facer
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable			• Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural			• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos			• saber facer • Saber estar / ser
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar			• saber
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12			• saber
CE10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa			• saber
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina			• saber

CE13 Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber
CE14 Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• saber facer
CE15 Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber • saber facer
CE17 Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE20 Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas	• saber facer
CE22 Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad	• saber facer
CE24 Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar	• saber
CE62 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE64 Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber facer
CE68 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social	• saber facer
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2 Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3 Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT5 Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6 Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7 Resolución de problemas	• saber facer
CT8 Toma de decisións	• saber facer
CT9 Traballo en equipo	• saber facer
CT12 Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer
CT14 Razoamento crítico	• saber facer
CT15 Compromiso ético	• saber facer
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT18 Creatividade	• saber facer
CT22 Motivación pola calidade	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1. Analizar, comprender e avaliar a educación como feito e como acción-intervención desde os marcos teóricos que nos proporcionan tanto a teoría da educación como o saber facer historia da educación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG6 CG9 CG12 CE1 CE7 CE10 CE12 CE13 CE17 CE20 CE24 CE64 CE68 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT9 CT12 CT14 CT16 CT22

2. Analizar a evolución histórica das institucións educativas formais e non formais tendo en conta os condicionamentos sociais, políticos e normativos así como comprender o fenómeno educativo desde a Teoría da Educación.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG5
CG6
CG9
CG11
CE1
CE10
CE14
CE17
CE20
CE24
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT9
CT14
CT15
CT16
CT22

3. Desenvolver un coñecemento reflexivo e crítico da avaliación que permita comprender a complexidade do proceso educativo.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CG5
CG11
CE1
CE7
CE10
CE13
CE14
CE15
CE17
CE68
CT1
CT8
CT9
CT14
CT15
CT16
CT18
CT22

4. Valorar a acción educativa do mestre de educación primaria como un proceso de intervención profesional, o que supón explicar, xustificar e xerar pedagogicamente a súa intervención tanto desde os fundamentos teóricos da educación como desde os procesos históricos que a sustentan.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CE1 CE10 CE15 CE22 CE24 CE62 CE68 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT13 CT14 CT15 CT22
--	---

Contidos

Topic	
CONCEPTO, FINALIDADES E SISTEMAS EN EDUCACIÓN.	1. A educación e o fenómeno educativo. 2. Perspectivas pedagóxicas da acción educativa. 3. Ámbitos da educación.
O COÑECEMENTO CIENTÍFICO DA EDUCACIÓN	1. Introducción á investigación educativa. 2. A corrente dos Annales.
AXENTES E INSTITUCIÓNS EDUCATIVAS	1. Evolución histórica e novas perspectivas do Sistema escolar. A escola de onte.
*TEORIAS EDUCATIVAS CONTEMPORÁNEAS E HISTORIA DA *EDUCACION PRIMARIA	Escola Tradicional □ Escola Nova. Escola Tradicional. Contexto social e cultural do Movemento da Escola Nova. A Escola Nova como núcleo configurador da Pedagogía Contemporánea: Primeiras experiencias do Movemento. Os principais teóricos da Escola Nova: Dewey, Kerschensteiner, Decroly, Claparède, Montessori, Ferrière. Novas realización.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	40	10	50
Resolución de problemas de forma autónoma	40	10	50
Lección maxistral	42	8	50

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Realizarase un traballo de investigación sobre algunha institución educativa, ou sobre algún tema de interese relacionado coa materia.
Resolución de problemas de forma autónoma	Os alumnos/as terán que impartir unha clase práctica inspirándose nun autor da Escola Nova. Este traballo farase en grupo.
Lección maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaborados e presentados de maneira expositiva ao grupo de clase pola profesora, achegando a documentación necesaria para o coñecemento dos contidos da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Traballo tutelado	O alumno poderá resolver as súas dúbidas nas horas de tutoría co profesor individualmente.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumno poderá resolver as súas dúbidas nas horas de tutoría co profesor individualmente.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	O alumnado realizará tres traballos de investigación en grupo propostos polo profesor que serán expostos o resto da clase.	40	
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado tendrá que exponer y participar en clase en las diferentes actividades de tal manera que su asistencia y participación será valorada con un 20%	20	
Lección maxistral	Realizarse unha proba escrita ao final do cuadrimestre.	40	

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia será necesaria a asistencia a clase, contando un 20% na nota. Terase en conta ademais a presentación dos traballos de investigación realizados ó longo do curso. Os alumnos/as que non poidan asistir deberán comunicalo á profesora ao principio do cuadrimestre para concretar a súa situación. A data de exame será a publicada oficialmente na web da facultade. O horario de titoría se comunicará a principio do curso.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

NEGRÍN FAJARDO, O. (Coord.), Historia de la Educación Española,, Uned, 2006, Madrid

Complementary Bibliography

CARREÑO,M, Teorías e institucións contemporaneas de la educación, SINTESIS, 2000, MADRID

AYUSTE, A. y OTROS, Planteamientos de pedagogía crítica., Graó, 1994., Barcelona

CAPITAN DIAZ, A, Historia de la educación en España: De los orígenes al Reglamento General de Instrucción Pública. T. II: Pedagogía contemporánea, Dykinson, 1.991 y 1.994, Madrid

ESCOLANO BENITO, A., La educación en la España contemporánea. Políticas educativas, escolarización y culturas pedagógicas, Biblioteca Nueva, 2002, Madrid

ESCOLANO BENITO, A, Historia de la Educación II., Anaya, 1985, Madrid

ESTEBAN MATEO, L. y LOPEZ MARTIN, R., Historia de la enseñanza y de la escuela, Tirant lo Blanch, 1994, Valencia

FEBVRE, L., Combates por la historia, Ariel,, 1970, Barcelona,

GABRIEL, N. DE, Leer, escribir y contar. Escolarización popular y sociedad en Galicia (1875-1900), Ed.do Castro, 1990., Sada

GABRIEL, N. DE., Alfabetización y escolarización en España (1887-1950)□, Revista de Educación 14, 1997,

GABRIEL FERNÁNDEZ, N., Escolarización y sociedad en Galicia (1875- 1900), Universidad de Santiago, 1987, Santiago de Compostela,

PORTO UCHA, A.S, La Institución Libre de Enseñanza en Galicia., O Castro, 1985, A Coruña,

TUÑÓN DE LARA, M., ¿Por qué la historia?., Salvat, 1981, Barcelona

TIANA, A., OSSENBACH, G., y SANZ, F., (Cord.), Historia de la Educación (Edad Contemporánea), UNED, 2002, Madrid

COSTA RICO, A., Historia da Educación e da Cultura en Galicia. (Séculos IV-XX), Edicións Xerais, 2004, Vigo

PUELLES BENÍTEZ, M., Historia de la educación en España. Siglo XIX., UNED, 1989., Madrid,

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos**

Subject	Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos			
Code	V51G120V01103			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Muñoz Prieto, María del Mar			
Lecturers	Muñoz Prieto, María del Mar			
E-mail	mmunoz@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Coa Psicología do Desenvolvemento preténdese que o alumno poida coñecer o proceso do cambio e maduración que se produce no ser humano desde o seis ata os doce anos, aínda que esta disciplina abarca todos os cambios que se producen na persoa ao longo de todo o ciclo vital. A través da Psicología do Desenvolvemento, poderemos coñecer os cambios dos procesos psicolóxicos e comportamentais			

Competencias

Code	Typology
CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CG2 Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG3 Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer
CE8 Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE17 Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber
CE27 Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá	• saber • Saber estar / ser
CE29 Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber
CE30 Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes	• saber • saber facer
CE41 Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico	• saber
CE43 Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE44 Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil	• saber
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber • Saber estar / ser
CT2 Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT3 Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT7 Resolución de problemas	• saber facer
CT8 Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9 Traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CT10 Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT17 Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT19 Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT21 Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Saber promover a adquisición de hábitos ao redor da observación	CB1 CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CE8 CE17 CE27 CE29 CE30 CE41 CE43 CE44 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT10 CT16 CT17 CT19 CT21

Contidos

Topic	
1. PARADIGMAS E TEORÍAS DO DESENVOLVEMENTO HUMANO	1.1. Principais aproximacións á Psicoloxía do desenvolvemento. 1.2. As grandes controversias conceptuais. 1.3. Modelos e teorías explicativas do desenvolvemento humano.
2. CONTEXTOS E FACTORES DO DESENVOLVEMENTO NA IDADE ESCOLAR	2.1. Conceptos básicos. 2.2. Factores que condicionan o desenvolvemento.
3. DESENVOLVEMENTO FÍSICO E PSICOMOTRIZ DOS 6 A 12 ANOS	3.1. O desenvolvemento da psicomotricidade. 3.2. Evolución das condutas psicomotoras. 3.3. O esquema corporal.
4. DESENVOLVEMENTO COGNITIVO E INTELECTUAL	4.1. Pensamento operacional concreto. 4.2. A metacognición.
5. DESENVOLVEMENTO COMUNICATIVO E DA LINGUAXE	5.1. Procesos de aprendizaxe da linguaxe na Educación Primaria. 5.2. A linguaxe oral, a lectura e a escritura. 5.3. Estimulación da linguaxe na aula de primaria.
5. DESENVOLVEMENTO DA PERSONALIDADE, AFECTIVO E EMOCIONAL	6.1. Os lazos afectivos entre los 6 e 12 anos. 6.2. Desenvolvemento emocional. Intelixencia emocional. 6.3. O desenvolvemento da personalidade na etapa escolar; o concepto de sí mesmo, a autoestima e o desenvolvemento do autocontrol.
7. DESENVOLVEMENTO NA ADOLESCENCIA	7.1. A chegada do pensamento formal. 7.2. pensamento psicoemocional do adolescente. 7.3. O grupo de iguais. Intervención para resolver problemas de conducta.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2

Lección maxistral	18	40	58
Traballo tutelado	11	22	33
Presentación	7	15	22
Debate	7	10	17
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	1	5
Traballo	6	6	12

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a que o alumno poida tomar contacto coa materia así como reunir información sobre os estudantes.
Lección maxistral	Exposición de contidos teóricos que axuden a fomentar o xuízo crítico e a reflexión.
Traballo tutelado	Resolución de actividades, traballos individuais e/ou en grupo na aula, baixo a supervisión do docente.
Presentación	Todo os alumnos deberán realizar unha exposición coa presenza dos seus compañeiros dun tema proposto polo profesor e relacionado coa materia. Realizarase en grupo e será tutorizado polo docente.
Debate	Actividades nas que o alumnado poida defender posturas contrarias sobre un tema determinado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A atención personalizada realizarase a través da orientación dos alumnos/as. Previamente as titorías deben ser acordadas co profesor/a
Traballo tutelado	A atención personalizada realizarase a través da supervisión aos alumnos/as, nos temas que se traballarán no grupo-aula.
Actividades introdutorias	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos/as, en especial durante os primeiros días na Escola de Maxisterio de Vigo. Realizarase unha breve introdución dos contidos xerais da materia de Psicoloxía do Desenvolvemento.
Debate	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos/as para preparar a exposición dos debates. Previamente deberase realizar unha procura das fontes de información existentes sobre o tema a debater na aula.
Presentación	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos, para para preparar a exposición na aula, así como para resolver dúbidas dos temas propostos na aula.
Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada realizarase a través da valoración de probas realizadas na aula.
Traballo	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos/as achega do tema que debe traballar en grupo. As titorías serán obrigatorias, e consistirán en guiar aos alumnos/as para que poidan realizar de maneira óptima o seu traballo teórico, que deberá ir acompañado sempre dunha presentación na aula. Para iso, concretarase día e hora.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Actividades introdutorias	Traballo en pequenos grupos para coñecer a materia	10	CB3 CB4 CG2 CE8 CE29

Presentación	O alumno/a deberá presentar un traballo realizado en grupo sobre un tema proposto polo profesor/a. Devandito traballo presentárase na aula.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CG2 CE8 CT1 CT2 CT8
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno/a deberá entregar ao profesor/a, cando este soliciteo, reflexións ou valoracións dalgún artigo de revista ou capítulo de libro, froito dunha lectura previa.	10	CT1 CT2 CT8 CT9
Exame de preguntas obxectivas	Para superar a materia, o alumno/a deberá responder a unha proba tipo test, que ten que estar aprobada con un 5.	50	CT1 CT2 CT8 CT9

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia será preciso que os estudantes entreguen todas as actividades e prácticas propostas. Ademais, é necesario que obteñan en cada proba, actividades ou prácticas obxecto de avaliación, como mínimo un 50% da cualificación nese apartado. Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación, poderán recuperalas no exame da convocatoria de xullo; no devandito exame incluíranse preguntas correspondentes a esas prácticas non superadas ou non entregadas. Para os estudantes que sigan a avaliación continua, os traballos serán obrigatorios, e contará a asistencia a clase do alumno/a, que tamén será obrigatoria, tanto nas clases teóricas como nos grupos pequenos (clases prácticas). Esíxese a asistencia regular de polo menos o 80% das sesións). Os traballos entregaranse nas sesións de grupo pequeno, segundo o calendario que se estableza. No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo tutorizado polo docente, realizará unha proba na que se avaliarán as competencias básicas da materia, que incluírá contidos teóricos e prácticos. As datas para a realización dos exames serán as mesmas que os estudantes de avaliación continua. Día do exame: Consultar páxina web.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Berger, K., Psicología del desarrollo. Infancia y adolescencia, Panamericana, 2007, Madrid
 Bisquerra, R., Inteligencia emocional en educación, Síntesis, 1990, Madrid
 Córdoba, A. I.; Descals A., y Gil M^a. D, Psicología del desarrollo en la edad escolar, Pirámide, 2006, Madrid
 Delval, J., El desarrollo humano, SIGLO XXI, 2002, Madrid
 Gesell, A., El niño de 0 a 5 años, Paidós, 1985, Buenos Aires
 Myers, D., Psicología, Panamericana, 2006, Madrid
 Trianes, M. V., y Gallardo, J. A. (Coord.), Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares.</, Pirámide, 2004, Madrid
 Toro, j., y ezpetela, L., Psicopatología del desarrollo, Pirámide, 2014, Madrid

Complementary Bibliography

Aguado, L., Emoción, afecto y motivación, Alianza, 2019, Madrid
 Antón Santiago, R., Adolescentes 2.0, CCS, 2019, Madrid
 Fuentes, M^a. J., y González, A, Psicología del desarrollo. Teoría y prácticas, Aljibe, 2006, Madrid
 Fuentes, M. J., De la Morena H. L., y Bargas, C, Psicología del desarrollo, Aljibe, 1995, Málaga
 García, J. A., y Lacasa, P., Psicología evolutiva, Aljibe, 1994, Madrid
 González, A., Fuentes, M. J., De la Morena H. L., y Bargas, C., Psicología del desarrollo, Aljibe, 1995, Madrid
 Maíllo, J. M^a., Psicología del desarrollo: en una perspectiva educativa, CEPE, 2006, Madrid
 Mariscal, S. y Giménez-Dasi, M., El desarrollo psicológico a lo largo de la vida, Panamericana, 2009, Madrid
 Papalia, D., Psicología del desarrollo, Graw Hill., 2009, México
 Stassen, K., Psicología del desarrollo, Panamericana, 2007, Madrid

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/V51G120V01104

IDENTIFYING DATA				
Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento				
Subject	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento			
Code	V51G120V01104			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language				
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Ayuso Manso, María Jesús			
Lecturers	Ayuso Manso, María Jesús			
E-mail	mjayuso@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisteriovigo.com			
General description				

Competencias		
Code		Typology
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer • Saber estar / ser
CE37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
- Coñecer as ideas que forxan o noso presente.	CG5 CE37 CT1 CT7 CT13
- Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos.	CT1 CT7 CT13
- Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.	CG5 CE37 CT1 CT7 CT13
- Capacidade para interpretar críticamente os textos	CE13 CT1 CT7 CT13

Contidos	
Topic	
1- A filosofía como pensamento que se ocupa de problemas específicos.	1. Introducción: filosofía, historia e problemas específicos.
2- As diversas respostas que se deron ao longo da historia dos problemas expostos.	1. A modernidade como unha forma concreta de civilización. 2. A filosofía nun mundo global.
3- os esquemas de pensamento que configuraron o que somos.	3. Filosofías do século XX. 4. A posmodernidad.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

Seminario	3	15	18
Cartafol/dossier	16	32	48
Lección maxistral	18	36	54
Cartafol/dossier	2	24	26
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	4	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	O seminario consistirá en dúas sesións para dialogar e discutir sobre un libro que previamente leron. O alumno debe elixir un dos libros proposto pola profesora.
Cartafol/dossier	O profesor orienta sobre a realización e corrección dos traballos individuais. Para iso dispón da hora de *tutoría semanal
Lección maxistral	Sesión maxistral Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo e exercicios.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Sesión maxistral Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Todas as sesións maxistrais teñen que estar vinculadas ás prácticas. Estas prácticas poden ser: debates, diálogos, etc
Seminario	O traballo do seminario esixe unha lectura e comprensión dun libro para despois presentar e discutir o que leron. O profesor orienta nesta lectura, resolve dúbidas e profundiza no contido.
Tests	Description
Cartafol/dossier	Ao longo do curso ofrecerase ao alumnado a posibilidade de realizar traballos individuais. Estos traballos serán titorizados polo profesor, tanto ao dar ás orientacións como ao entregar as correccións.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Seminario	Esixe a lectura dun libro a elixir entre varios dos que propón a profesora e a participación activa en dúas sesións de seminario. Este seminario realizarase en grupos non superiores a dez alumnos.	20	CE13 CT1
Cartafol/dossier	Ao longo do curso, o profesor ofrece a posibilidade de realizar traballos individuais en relación cos temas impartidos. Tamén se avalía a participación positiva na aula.	30	CE13 CT1 CT7
Exame de preguntas de desenvolvemento	O exame final é unha proba de desenrolo de 5 preguntas abertas sobre os contidos e competencias da materia.	50	CE13 CT13

Other comments on the Evaluation

O alumnado que non asista á clase ou que teña máis do 20% de ausencias, deberá contactar co profesor/a o antes posible. Para ser avaliados, o alumnado deberá realizar o exame final, o contido desenvolvido na clase (50% da nota total) e ler dous libros indicados polo profesor/a (50% da calificación). As datas do exame final pódense consultar no sitio web da escola.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

García Morente, M., Lecciones preliminares de Filosofía, Encuentro, 2007, Madrid
 Guerra, M., El enigma del hombre, EUNSA, 1999, Pamplona
 Marías, J., Antropología metafísica, Alianza, 1983, Madrid
 Gevaert, J., El problema del hombre, Sígueme, 2003, Salamanca
 Valverde, C., Antropología filosófica, EDICEP, Valencia, 1995
 Yepes Stork R. y Aranguren Echevarría, J, Fundamentos de Antropología, EUNSA, 2003, Pamplona

Complementary Bibliography

Fayos Febrer, R., La tarea de ser hombre, CEU ediciones, 2018, Madrid
 Frankl, V., El hombre en busca de sentido, Herder, 2001, Barcelona
 Scheller, M., El puesto del hombre en el cosmos, Escolar y Mayo, 2017, Madrid

Recomendacións

Other comments

Non hai materias que sexan requisito para cursar esta. Esta materia non é requisito para ningunha outra.

IDENTIFYING DATA**Socioloxía: Socioloxía da educación**

Subject	Socioloxía: Socioloxía da educación			
Code	V51G120V01105			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Ciga Tellechea, Elena			
Lecturers	Ciga Tellechea, Elena			
E-mail	elena.cigatellechea@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Esta materia trata dunha introdución á dimensión sociolóxica da educación. Principalmente realizarase unha aproximación a este campo das ciencias sociais.			

Competencias

Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	• saber facer

CE10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer • Saber estar / ser
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• saber facer
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber
CE20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas	• saber facer • Saber estar / ser
CE21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no periodo 6-12	• saber • saber facer
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad	• saber • Saber estar / ser
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber
CE24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar	• saber
CE28	Valorar as ciencias como un feito cultural	• Saber estar / ser
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber facer
CE31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais	• saber facer
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• saber facer
CE35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos	• saber facer
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber facer
CE69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos as ensinanzas descritas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• saber
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT19	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Ser capaces de utilizar as achegas da socioloxía como un instrumento de análise e comprensión da realidade	CB1 CB2 CB3 CG8 CG9 CG10 CE9 CE10 CE23 CE28 CE29 CE31 CE34 CE35 CE64 CE69 CT20
Analizar a educación como un feito social, como unha institución básica na sociedade actual. Analizar as súas funcións sociais, as súas transformacións e os seus conflitos.	CG12
Descubrir os aspectos sociais non pedagóxicos implicados nos procesos educativos (transformacións sociais, economía e mercado de traballo, política[]).	CE10 CE23
Comprender as demandas institucionais da educación no contexto actual: *multiculturalidad e *interculturalidad, desigualdade, segregación, discriminación, inclusión e exclusión social, impacto das linguaxes visuais, familias, relacións de xénero, relacións *intergeneracionales...	CG4 CG6 CG9 CE9 CE10 CE14 CE15 CE23 CE35 CT13
Analizar o impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das tecnoloxías.	CE23
Coñecer a evolución da institución familiar, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e de educación no contexto familiar, para poder *interactuar eficazmente coas familias.	CE20 CE21 CE22 CE24
Avaliar as accións dentro e fóra dos centros educativos destinadas á formación cidadá	CG4 CG5 CG7 CG10 CE9 CE14 CE29 CT15 CT22
Comprender textos complexos, sintetizar e traballar con diferentes tipos de informacións. E saber expresarse correctamente por escrito e de maneira oral en público.	CB4 CB5 CG3 CG11 CE48 CE69 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT14 CT16

Ser capaces de escoitar e comprender aos demais, de facerse entender un mesmo (de forma oral e escrita), e de asumir a responsabilidade propia e do grupo.

CB4
CG5
CE13
CE62
CT7
CT8
CT9
CT12
CT17
CT18
CT19
CT21

Contidos	
Topic	
A perspectiva sociolóxica, conceptos xerais e perspectivas teóricas sociolóxicas.	- A perspectiva sociolóxica na vida cotiá. - A socioloxía como ciencia: orixes e desenvolvemento. - A socioloxía da educación: definición, obxecto de estudo e niveis de análises. - As achegas da socioloxía clásica: Comte, Durkheim, Marx e Weber.
Cultura e educación.	- Culturas familiares e cultura escolar: a reprodución cultural e os factores sociais do rendemento escolar. - Culturas xuvenís e educación.
Contexto social, cambios *sociodemográficos e acceso ao mercado de traballo. Políticas educativas.	Relación entre sistema social e sistema educativo, funcións sociais da educación, e retos educativos nos novos escenarios sociais: o abandono escolar.
Educación e cidadanía.	A diversidade cultural no contexto escolar, o xénero nos procesos de interacción...
O impacto das Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) na educación.	A revolución do TIC e a sociedade da información: os riscos e as novas oportunidades que ofrecen.
Socioloxía da interacción na aula e resolución de conflitos.	A escola como *microsociedade, o currículo oculto, a socialización na aula, a *disrupción na aula, a violencia escolar...
Socioloxía da familia.	A análise sociolóxica da familia: a rápida transformación da institución familiar na sociedade actual, diversidade de modelos fronte ao modelo tradicional, a socialización no marco da familia, os modelos de socialización familiar, a relación familia-escola...

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	0	20
Estudo previo	0	34	34
Debate	6	0	6
Resolución de problemas de forma autónoma	6	20	26
Traballo tutelado	8	20	28
Seminario	2	8	10
Presentación	10	8	18
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición e explicación por parte da profesora dos contidos teóricos da materia obxecto de estudo.
Estudo previo	Sempre, antes de cada sesión presencial maxistral, o alumnado deberá ler e traballar pola súa conta a documentación ou o material proposto e facilitado pola profesora.
Debate	Charla aberta entre o grupo de alumnos/as e a profesora. Poderá centrarse nun tema ou *subtema dos contidos da materia, no comentario ou análise dalgún exemplo ou caso concreto, na posta en común dalgún exercicio ou tarefa desenvolvida previamente de maneira individual ou grupal...
Resolución de problemas de forma autónoma	Realización de diversas tarefas ou informes sobre temáticas tratadas na materia.
Traballo tutelado	Realización dun traballo teórico-práctico en pequenos grupos de traballo.
Seminario	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas.
Presentación	Exposición oral ante o grupo clase do traballo teórico-práctico realizado nos pequenos grupos de traballo.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado O traballo grupal desta materia será supervisado e asesorado de maneira personalizada pola mestra.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lección maxistral	Asistencia a clase e PARTICIPACIÓN nas diferentes actividades realizadas nela: explicación de contidos, debates, postas en común...	10	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG10
			CG11
			CE20
			CE22
			CE23
			CE24
			CE69
			CT1
			CT2
			CT3
Presentación	Avaliarase a exposición oral e pública dos traballos tutelados realizados en pequenos grupos.	15	CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT22
			CB1
			CB2
			CB4
			CG11
			CE20
			CE69
			CT1
			CT3
			CT5
			CT9
			CT18

Traballo tutelado	Consistirá na avaliación da parte escrita do traballo teórico-práctico realizado nos pequenos grupos de traballo.	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG10 CG11 CG12 CE20 CE22 CE23 CE24 CE69 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21 CT22
-------------------	---	----	---

Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame final. Poderá combinar as preguntas curtas con algunha pregunta un pouco máis longa de desenvolvemento. No entanto, isto concretarase ao longo do cuadrimestre.	60	CB1 CB5 CG6 CG8 CG9 CG10 CG12 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE69 CT1 CT3 CT14 CT15 CT20
---	---	----	---

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia e calcular a media co resto de cualificacións, será necesario obter, como mínimo, unha nota de 5 no exame final. Os alumnos/as que por razóns xustificadas non poidan asistir a clase regularmente, ou aqueles que asistan a menos do 80% das sesións, acolleranse ao seguinte plan de avaliación: -Traballos tutelados (con exposición individual)= 40% -Exame final= 60% Importante

: estes alumnos/as deberán porse en contacto coa profesora durante os primeiros días

de curso. Para saber as datas e horas dos exames (tanto o da convocatoria de decembro-xaneiro como o da convocatoria de xullo), consultar o calendario oficial de exames da escola.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Giddens, A., Sociología, 7ª ed., Alianza, 2014, Madrid

Giddens, A. y Sutton, P.W., Conceptos esenciales de sociología, Alianza, 2015, Madrid

Taberner Guasp, J., Sociología y educación. El sistema educativo en sociedades modernas. Funciones, cambios y conflictos, 4ª ed., Tecnos, 2009, Madrid

Trinidad Requena, A. y Gómez, J., Sociedad, familia y educación. Una introducción a la sociología de la educación, Tecnos, 2012, Madrid

Complementary Bibliography

Asensio, M., Corriente, A., López, J.L. y Thorpe, C., El libro de la sociología, Akal, 2016, Madrid

Bauman, Z., ¿La riqueza de unos pocos nos beneficia a todos?, 3ª imp., Paidós, 2017, Barcelona

Carbonell, J., La escuela: entre la utopía y la realidad. Diez temas de sociología de la educación, Octaedro, 1996, Barcelona

Elias, N., Sociología fundamental, Gedisa, 2008, Barcelona

Fernández Palomares, F., Sociología de la educación, Pearson, 2010, Madrid

Giner, S., Sociología, 2ª ed., Península, 2010, Barcelona

Giner, S., Lamo de Espinosa, E. y Torres, C., Diccionario de sociología, 2ª ed., Alianza, 2006, Madrid

Guerrero Serón, A., Manual de sociología de la educación, Síntesis, 2002, Madrid

Quintana Cabanas, J. M., Sociología de la educación, Dykinson, 1993, Madrid

Rodríguez Olaizola, J.M., Hoy es ahora (gente sólida para tiempos líquidos), Sal Terrae, 2011, Santander

Rodríguez Olaizola, J.M., Mosaico humano, Sal Terrae, 2015, Santander

Sennett, R., La corrosión del carácter: las consecuencias personales del trabajo en el nuevo capitalismo, 12ª ed., Anagrama, 2013, Barcelona

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria**

Subject	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria			
Code	V51G120V01201			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Rúa Fernández, Montserrat			
Lecturers	Rúa Fernández, Montserrat			
E-mail	montserrat.ruafernandez@ceu.es			
Web				
General description	O currículo é o eixo sobre o que se desenvolve o labor educativo, tanto nos seus aspectos conceptuais (concepcións, compoñentes, niveis, *etc), como nos *procedimentales (procesos de deseño, posta en práctica, avaliación, *etc), por iso é polo que sexa unha materia fundamental na preparación do futuro docente de Educación Primaria. A materia adecúase ao perfil profesional e académico da titulación nos seguintes aspectos: 1- En relación coa temática referida ao currículo: - En termos xerais, asesoramento *grupal e individual sobre calquera aspecto relacionado co ámbito curricular. - Especificamente o relacionado co deseño e avaliación de programas educativos, de unidades didácticas, de materias e actividades, así como de documentos do centro. 2- En relación coa temática referida á innovación educativa e investigación: - Deseño, aplicación e avaliación de prácticas educativas innovadoras. - Elaboración de informes utilizando diferentes formatos para divulgar innovacións educativas. - Utilización do sistema de referencias bibliográficas recomendadas pola APA - Coñecemento dos conceptos e procesos curriculares, así como das diferentes correntes de pensamento curricular.			
	A *ma Esta materia ten como meta fundamental axudar ao alumnado a adquirir e desenvolver competencias relacionadas co coñecemento, as técnicas e as actitudes necesarias para deseñar, executar e avaliar o currículo correspondente a unha aula de Educación Primaria no sistema educativo español regulado na Comunidade Autónoma de Galicia.			

Competencias

Code	Typology
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1 Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2 Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG3 Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer • Saber estar / ser
CG4 Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• Saber estar / ser

CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	• saber facer
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina	• saber facer
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• saber facer • Saber estar / ser
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber • saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber • saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • Saber estar / ser
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • Saber estar / ser
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1. Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fóra dela relativas ao período de 6 - 12 anos.	CG1 CG2 CG4 CG8 CG10 CG11 CG12 CE7 CE8 CE9 CE11 CE15 CE17 CT1 CT2 CT8 CT13 CT14

2 Coñecer e analizar os elementos básicos do currículo de Educación Primaria e cuestionar *críticamente as diversas tendencias e propostas curriculares da administración educativa.	CB3 CB5 CG1 CG2 CG8 CG11 CG12 CE5 CE8 CE16 CE17 CT1 CT2 CT6 CT8 CT9 CT14 CT16 CT22
10. Diseñar, planificar e avaliar a actividade docente e de aprendizaxe na aula atendendo ás necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	CB2 CG1 CG2 CG4 CG5 CG11 CE16 CE17 CE18 CT2 CT8 CT13 CT14 CT15 CT22
4. Seleccionar, desenvolver e avaliar os contidos do currículo mediante recursos didácticos adecuados e promover las competencias correspondentes nos estudantes.	CB5 CG1 CG2 CG3 CG8 CG11 CE15 CE16 CE17 CE18 CT2 CT6 CT8 CT9 CT13 CT14
5. Lograr unha capacidade de relación e de comunicación, así como de equilibrio emocional nas variadas circunstancias da actividade profesional.	CB4 CG2 CG5 CG8 CG10 CG11 CE7 CE12 CE15 CE18 CT9 CT13 CT17

6. Capacitarse para traballar en equipo cos compañeiros e outros profesionais dentro e fóra do centro como condición necesaria para a mellora da súa actividade profesional, compartindo saber e experiencias.	CB5 CG2 CG5 CG10 CE13 CE14 CE18 CT9 CT15
7. Preparar, seleccionar e construír materiais didácticos e utilízalos nos marcos específicos das distintas disciplinas atendendo aos principios teóricos básicos da globalización e da súa aplicación á etapa de Educación Primaria.	CB2 CG1 CG2 CG4 CG11 CE15 CE16 CT6
8. Desenvolver a capacidade para recompilar, analizar, elaborar, crear, seleccionar e avaliar materiais curriculares adecuados ás características do alumno de Educación Primaria. Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, dos procesos de ensino-aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	CB2 CB3 CG10 CG11 CE7 CE16 CT2 CT9 CT22
9. Empregar a avaliación, na súa función propiamente pedagóxica e non meramente acreditativa, como elemento regulador e promotor do ensino, da aprendizaxe e da súa propia formación.	CB3 CG1 CG2 CG5 CG9 CE9 CE12 CE16 CE18 CT1 CT2 CT8 CT9 CT15 CT22
10. Potenciar o rendemento académico dos alumnos e do seu progreso escolar, no marco dunha educación integral.	CB5 CG3 CG4 CG5 CG9 CG12 CE12 CE13 CE14 CE15 CT2 CT8 CT9 CT13 CT15 CT22
11. Asumir a necesidade de desenvolvemento integral continuo, mediante a **autoevaluación da propia práctica.	CB5 CG2 CG9 CG10 CG12 CE9 CT8 CT14 CT15 CT22

12. Comprender que a dinámica diaria en Educación Primaria é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación. Saber ser flexible no exercicio da función docente.	CG3 CG4 CG12 CE7 CE11 CE12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT22
---	---

Contidos

Topic

1. Teorías e modelos curriculares.	
2. Compoñentes didácticos do proceso de ensino-aprendizaxe.	2.1. Docente, discente e contidos de aprendizaxe na educación escolarizada. 2.2. O proceso de ensino-aprendizaxe: análise.
3. O currículo de Educación Primaria	3.1. Leis orgánicas vixentes en materia de currículo. 3.2. O desenvolvemento das leis orgánicas. 3.3. O Decreto de Currículo de Educación Primaria na Comunidade Autónoma de Galicia. 3.4. Elementos do currículo.
4. As funcións do profesor de Educación Primaria	
5. Os obxectivos e as competencias no currículo de Educación Primaria.	5.1. Metas e obxectivos. 5.2. Tipos de obxectivos 5.3. As competencias clave en Educación Primaria
6. Selección e secuenciación de contidos.	6.1. Contidos educativos: definición e clasificación. 6.2. Selección e secuenciación de contidos.
7. Métodos, principios e estratexias didácticas	7.1. Os métodos de ensino. 7.2. As técnicas de ensino. 7.3. Principios didácticos. 7.4. Estratexias de ensino-aprendizaxe.
8. Tarefas de ensino e organización de procesos de ensino-aprendizaxe	8.1. As tarefas , actividades e exercicios. 8.2. Compoñentes e estrutura das actividades. 8.3. Criterios para a selección das actividades. 8.4. Actividades complementarias e extraescolares.
9. Construción e análise de recursos e materiais didácticos.	9.1. Concepto e clasificación dos medios didácticos. 9.2. Función dos recursos no ensino. 9.3. O libro de texto como recurso didáctico. A contorna como recurso. Os medios audiovisuais e as tic. 9.4. Avaliación dos medios e os recursos no ensino. 9.5. Construción de novos recursos.
10. A avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe.	
11. Diversidade e inclusión na aula de Primaria.	

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Lección maxistral	28	42	70
Traballo tutelado	22	50	72
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	6	7

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Observación por parte do docente do contido da materia e das actividades a realizar durante o curso.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Estas sesións estruturaránse en varias fases: Introducción, desenvolvemento, conclusións e debate para explicar e aclarar os conceptos clave. As sesións maxistrais realizaránse con todo o grupo clase. .

Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixa as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
-------------------	---

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Realizaranse con toda o grupo clase.
Traballo tutelado	Seguimento das actividades realizadas por cada estudante en clases de gran grupo, grupos medios e grupos pequenos. Importancia especial adquire a tutela nos traballos tutelados, onde será preceptivo un mínimo de tres reunións entre o titor/a e o grupo de alumnos que o realicen.
Tests	Description
Exame de preguntas de desenvolvemento	Será revisado a nivel individual no despacho E.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Traballo tutelado	- Consistirá na realización dunha programación didáctica dunha área e na elaboración e exposición dunha unidade didáctica integrada. Ambos documentos terán que estar fundamentados a nivel teórico. - Utilizaranse rexistros observacionais para comprobar a participación do alumnado nos traballos, a súa implicación nos mesmos e as súas actitudes de colaboración, axuda, reflexión, crítica e apoio ao labor do equipo (competencia saber ser e estar) Mediante estes rexistros a docente tamén poderá medir a participación, implicación nos traballos, compromiso ético, etc. do alumnado nos traballos grupales.	60		CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG10 CG11 CG12 CE7 CE8 CE9 CE12 CE15 CE16 CE17 CE18 CT1 CT2 CT6 CT8 CT9 CT13 CT15
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado realizará un exame de preguntas de desenvolvemento que se poderán combinar con preguntas de resposta curta sobre os contidos da materia. O alumnado deberá desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa no caso das preguntas de desenvolvemento.	40		CB3 CB5 CG1 CG11 CE8 CE11 CE17 CT1 CT14

Other comments on the Evaluation

- Para aprobar a materia en primeira convocatoria é necesario entregar en prazo e expor debidamente os traballos estipulados e superar as probas obxectivas sobre o contido da materia, cunha nota mínima de 5 sobre 10 en cada un dos

casos.

- Considérase alumnado non asistente aquel que non agarraches con regularidade ao 80% das clases presenciais; devandito alumnado deberá entregar en prazo os traballos prescritos e superar un exame específico sobre o contido da materia.
- Para superar a materia esíxese unha nota mínima de 5 sobre 10 en cada un dos apartados suxeitos a avaliación.
- A cualificación dos traballos, en caso de ser positiva, terase en conta na convocatoria de xullo, non nas posteriores.
- As datas dos exames ordinarios e extraordinarios están dispoñibles na páxina web do centro.
- Unha vez que o profesorado entre na aula, pechado a porta e comezado a explicación da materia, non se poderá entrar na clase.
- Está prohibido utilizar o teléfono móbil na aula, salvo que por razóns pedagóxicas establézao o docente aínda que neste caso priorizárase o uso de computadores ou *tablets. O alumnado que use o teléfono móbil será expulsado inmediatamente da clase.
- O alumnado que por motivos laborais non vaia a asistir ás clases terá que porse en contacto co /a docente no primeiros quince días de clase.
- Respectaranse rigorosamente as datas de entrega dos traballos. Non se recollerá *ningún traballo fóra da data establecida.
- Terase en conta as faltas de ortografía para a avaliación tanto dos traballos realizados como do exame. Cada falta de ortografía descontará 0,2 da nota final.
- Non se responderá a correos electrónicos durante o período vacacional.
- O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso escolar 2019/2020.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Escamilla, A., Las competencias en la programación de aula: infantil y primaria (3 - 12 años), Graó, 2009,

Complementary Bibliography

Antunez, S. y Del Carmen, M. y otros., Del proyecto educativo a la programación de aula: el qué, el cuanto y el como de los instrumentos de la planificación didáctica., Graó, 1992,

Cabrerizo, J. Rubio, M. y Castillo, S., Programación por competencias. Formación y práctica., Pearson Educación, 2007,

Herrán, A. Y Paredes, J., Didáctica General., Mc Graw Hill, 2008, Madrid

Escamilla, A., Las competencias Básicas. Claves y propuestas para su desarrollo en los centros., Graó, 2009,

Escribano, A. y Martínez, A., nclusión Educativa y Profesorado inclusivo, Narcea, 2013,

Gómez, I., Manual de Didáctica: aprender a enseñar., Pirámide, 2014,

Medina, A. y Domínguez, M., Didáctica. Formación básica para profesionales de la educación, Universitas, 2009, Madrid

Moral, C., Teoría y práctica de la enseñanza, Pirámide, 2010, Madrid

Pino Just ,M., Metodologías activas como clave en los procesos de innovación en la escuela. En Miguel A. Santos Rego et al. Exito Educativo. Claves de construcción y desarrollo (pp 129-150)., Tirant lo Blanch, 2019, Madrid

Vázquez, P. y Ortega, J L., Competencias Básicas: desarrollo y evaluación en Educación Primaria., Wolters Kluwer educación, 2010,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Socioloxía: Socioloxía da educación/V51G120V01105

IDENTIFYING DATA**Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria**

Subject	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria			
Code	V51G120V01202			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Marti Mallen, José María			
Lecturers	Marti Mallen, José María			
E-mail	josemaria.martimallen@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	A integración de esta asignatura en o ensino formal de o Grado de Magisterio responde a a incorporación xeneralizada a o sistema educativo de as Tecnoloxías de a Información e a Comunicación (TIC); a aprendizaxe personalizado e a súa universalización como grandes retos de a transformación educativas, a adquisición de actitudes e o aprender facendo, demandan o uso intensivo de as tecnoloxías , permitindo personalizar a educación e adaptala a as necesidades e ritmo de cada alumno/a; as TIC son unha peza fundamental para producir o cambio tecnolóxico que levará a conseguir o cambio metodolóxico que leve a conseguir u obxectivo de mellora de a calidade educativa. Con esta asignatura terase a oportunidade de coñecer, analizar e valorar o novo papel de o profesor, de o alumno e de os elementos que configuran o acto didáctico. O estudiantado coñecerá novos recursos didácticos con base tecnolóxica, así como aprenderá a deseñar e elaborar materiais didácticos usando as novas tecnoloxías. O carácter instrumental se esta asignatura se focaliza en a adquisición de as competencias necesarias para a súa implementación en o traballo diario servindo de apoio a outras materias de o plan de estudos. Para rematar e como mestre/a será necesario que sexas capaz de axudar a os teus alumnos/as a desenvolverse con as Novas Tecnoloxías, con unha visión crítica e reflexiva, que che permita descubrir en a tecnoloxías unha ferramenta non só para utilizalas de forma lúdica , senón tamén para a súa formación como cidadáns/as libres e responsables.			

Competencias

Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• Saber estar / ser

CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	• saber facer
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber facer • Saber estar / ser
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• saber
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Analizar o contexto actual de a Sociedade de a Información e reflexionar sobre o novo contorno social e educativo que xeran as TICs, dando lugar a a necesidade de xerar novas competencias persoais e profesionais.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG6 CG9 CG10 CE1 CE2 CE7 CE8 CE11 CE17 CE19 CT1 CT2
Familiarizarse con os marcos lexislativos que regulan o contorno digital e coñecer a lexislación aplicable a o uso de as TIC en educación primaria	CB5 CG1 CG2 CG5 CG6 CE1 CE2 CE5 CE7 CE8 CE9 CT1 CT2
Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas	CB3 CB5 CG1 CG6 CE1 CE2 CE5 CE7 CE8 CE9 CE23 CT1 CT6

Adquirir competencias digitales que faculthen a o alumnado en o manexo de aplicacións de novos medios tecnolóxicos e digitais en a súa formación continua para o exercicio profesional	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG4
	CG5
	CG6
	CG8
	CG10
	CG11
	CG12
	CE1
	CE2
	CE5
	CE6
	CE7
	CE8
	CE9
	CE11
	CE15
	CE17
	CE19
	CT1
	CT5
Construír unha base de coñecementos, actitudes e habilidades técnicas, útiles para o futuro mestre en o desenvolvemento de a súa actividade profesional que lle permitan unha eficiente utilización de os recursos tecnolóxicos a o seu alcance, analizando e reflexionando sobre as implicacións de a súa utilización en o desenvolvemento curricular	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG5
	CG6
	CG9
	CG11
	CG12
	CE1
	CE2
	CE5
	CE7
	CE8
	CE11
	CE15
	CE17
	CE19
	CT1
	CT2
	CT5
	CT14
	CT15
	CT22

Estar capacitado para buscar, seleccionar, evaluar e deseñar materiais didácticos en soportes tecnolóxicos adaptados a as características de o alumnado e de os contidos de aprendizaxe así como de realizar unha proposta didáctica de integración curricular en contextos específicos

CB2
CB3
CB4
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE5
CE6
CE7
CE8
CE9
CE11
CE13
CE15
CE16
CE17
CE19
CE23
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT22

Adquirir habilidades necesarias para o manexo técnico,a produción de materiais e a utilización didáctica de os diversos medios e recursos tecnolóxicos	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG3
	CG4
	CG5
	CG6
	CG7
	CG8
	CG9
	CG10
	CG11
	CG12
	CE1
	CE2
	CE5
	CE7
	CE8
	CE9
	CE11
	CE13
	CE15
	CE16
	CE19
	CE23
	CT1
	CT2
	CT3
	CT4
	CT5
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT12
	CT13
	CT14
	CT15
	CT16
	CT17
	CT18
	CT22
Identificar puntos fortes e débiles de os recursos digitais, evaluando e determinando as súas posibilidades de integración en os procesos de ensino-aprendizaxe	CB1
	CG1
	CG2
	CG10
	CG12
	CE9
	CE16
	CE23
	CT1
	CT14

Integrar novos medios de comunicación en os procesos de ensino-aprendizaxe

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE5
CE7
CE8
CE11
CE17
CE19
CE23
CT1
CT7
CT14
CT15
CT18
CT22

Adquirir as habilidades necesarias para unha adecuada xestión da información con fins educativos:
procura, selección, tratamento, organización e representación da información

CB1
CB2
CB3
CG1
CG6
CG12
CE9
CE15
CE23
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT15
CT17
CT22

Afrontar a produción e adaptación de materiais e recursos tecnolóxicos de forma creativa e innovadora, axustándose ás necesidades de contornos específicos

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE5
CE6
CE7
CE8
CE9
CE11
CE13
CE16
CE17
CE19
CE23
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT22

Utilizar e promover o uso colaborativo das novas tecnoloxías en diferentes contextos socioeducativos

CB1
CG1
CG2
CG8
CG9
CG10
CG11
CE13
CE16
CE17
CT9
CT12
CT13
CT14

Desenvolver as capacidades de colaboración, participación activa e traballo en equipo como instrumentos básicos da formación como futuros docentes e tomar conciencia de que o ensino é un labor de equipo	CB3 CB5 CG5 CG6 CE16 CT8 CT9 CT12 CT13 CT15
Prever e reaccionar aos inconvenientes ou dificultades que se poden derivar do uso e aplicación dos medios tecnolóxicos e dixitais no exercicio da educación primaria	CB1 CB2 CB3 CG1 CG3 CG6 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE2 CE19 CE23 CT1 CT6 CT7 CT8 CT14 CT15 CT22
Traballar autónomamente, con posicionamento académico e actitude investigadora, ante os procesos educativos en xeral e a educación virtual ou e-learning en particular	CB1 CB5 CG1 CG12 CE19 CE23 CT14 CT15 CT16 CT17 CT22

Contidos	
Topic	
TEMA 1. O TIC na sociedade da información	1.1. Alfabetización tecnolóxica e competencia dixital 1.2. Impacto social e educativo da cultura audiovisual dixital. 1.3. Papel dos centros educativos na sociedade da información.
TEMA 2. A integración do TIC en contextos educativos	2.1. Factores que inflúen na súa integración. 2.2. Perspectivas curriculares e modelos de integración do TIC. 2.3. Proxectos nacionais de implantación do TIC nos centros. O proxecto Abalar en Galicia.
TEMA 3. Recursos multimedia para a educación	3.0 Software libre 3.1. Concepto, clasificación e características dos multimedia educativos. 3.2. Funcións e orientación para o uso didáctico dos multimedia educativos. 3.3. Selección e avaliación dos multimedia educativos. 3.4. Deseño e elaboración dos materiais didácticos multimedia.
TEMA 4. Recursos web para a educación	4.1. Aplicacións educativas da web 2.0 4.2. Metodoloxía de traballo con Internet: Webquest, Cazas do Tesouro, Hot Potatoes e JClíc. 4.3. Seguridade da infancia en Internet 4.4. Contornas de ensino-aprendizaxe e traballo colaborativo co TIC 4.5. Robótica e realidade aumentada

TEMA 5. A linguaxe audiovisual e os medios de comunicación de masas	5.1. Lectura de imaxes. A imaxe Dixital. 5.2 A Televisión e a publicidade na aula. 5.3. Función do vídeo e dos cinemas no ensino. 5.4. Integración do cinema na educación
TEMA 6. Novos recursos TIC para o proceso de ensino-aprendizaxe	6.1. Do libro de texto ao libro dixital. 6.2. A Lousa Dixital Interactiva na aula. 6.3. Outros recursos
TEMA 7. Inclusión educativa con apoio do TIC	7.1 As tecnoloxías de apoio á diversidade: tipoloxías e funcións. 7.2 Experiencias de integración do TIC para a inclusión educativa.
TEMA 8. A avaliación e a tutoría a través do TIC.	8.1 O portafolio e a firma para a avaliación e seguimento de actividades. 8.2 Acción tutorial mediada por TIC
PARTE PRÁCTICA	As prácticas concretaranse nas dúas primeiras semanas de clase en función dos coñecementos previos dos alumnos e da dispoñibilidade de recursos; serán proxectos de traballo individuais ou en pequenos grupos.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	19	19	38
Presentación	2.5	17.5	20
Seminario	2	10	12
Traballo tutelado	2	4	6
Prácticas autónomas a través de TIC	26	40	66
Exame de preguntas obxectivas	1	7	8

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia por parte do profesorado, incluíndo directrices para desenvolver traballos de forma individual ou en grupo
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o profesor e un grupo de estudiantado en clase dun tema asignado polo docente relacionado coa materia; pódense levar a cabo en grupo ou individualmente pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesor para asesoramento, desenvolvemento de actividades e proceso de aprendizaxe. Van encamiñadas a guiar todo o proceso de aprendizaxe, proporcionando documentación, resolvendo dúbidas, orientando traballos, corrixindo propostas ...
Traballo tutelado	O estudiantado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación do coñecemento a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas relacionadas coa materia. Desenvólvense de forma autónoma

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atención personalizada a demanda do alumnado.
Presentación	Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de tutoría sinalado.
Seminario	As Tutorías individuais terán lugar no despacho C os días reflectidos no mesmo.
Prácticas autónomas a través de TIC	Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de tutoría sinalado.

Avaliación		
	Description	QualificationEvaluated Competences

Traballo tutelado	Participación activa do estudiantado tanto en clases teóricas como prácticas de temas relacionados cos contidos da materia como de temas proposto polo alumnado complementarios ao temario.	10	CB1 CG1 CG2 CG10 CG12 CE2 CE5 CE6 CE8 CE11 CE15 CE17 CE19 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT14 CT15
-------------------	---	----	--

Presentación	Realización,presentación e/ou exposición oral con multimedia sobre proxectos de prácticas.	45	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE2 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE11 CE13 CE15 CE16 CE17 CE19 CE23 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT22
--------------	--	----	--

Exame de preguntas obxectivas	Probas tipo test de elección múltiple sobre contidos teóricos da materia.	45	CB1 CG1 CG2 CG6 CG10 CG12 CE2 CE5 CE6 CE8 CE11 CE15 CE17 CE19 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT14 CT15
-------------------------------	---	----	---

Other comments on the Evaluation

Buscando a excelencia, unha das competencias que se propón nesta materia, recoméndase ao alumnado que traballe desde o primeiro día, dado que a avaliación é continua. Teranse en conta o traballo de clase así como os exercicios prácticos recolleitos polo profesor. Estes recolleranse só nas datas designadas para iso; entregalos máis tarde implica unha diminución na puntuación dos mesmos ou ;o suspenso automático. Para ser cualificados/as a través da avaliación continua requírese a asistencia polo menos ao 80% das sesións de prácticas e teóricas respectivamente; o non cumprir este requisito implica a realización dun exame específico suxerindo ao alumnado non asistente por causas xustificadas, comunícalo ao profesor nas dúas primeiras semanas para buscar alternativas metodolóxicas de avaliación. As Tutorías terán lugar no despacho C os días reflectidos no mesmo. Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima de 5 puntos sobre 10 en teoría así como nas prácticas; non cumprir este requisito implica ter que recuperar toda a materia no exame de xullo. As datas de exame pódense consultar na páxina web da escola e na secretaría do centro. Como criterios de avaliación considerárase a corrección na realización dos traballos, a súa claridade explicativa, a estruturación e sistematización dos mesmos, a corrección ortográfica, a orixinalidade e creatividade, a capacidade crítica e autocrítica, a incorporación de bibliografía, a organización e estruturación da información, a adecuación ao contexto, a xustificación dos aspectos pedagóxicos dos recursos deseñados, a implicación do alumnado na realización e desenvolvemento das actividades prácticas, a claridade expositiva, a estruturación de ideas e o espírito crítico na presentación dos contidos.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Gallego, M.J.; Raposo, M. (coord.), Formación para la educación con tecnologías., Pirámide, 2016, Madrid

Cebrian De la Serna, M.; Gallego Arrufat, M.J., Procesos educativos con TIC en la sociedad del conocimiento,, Pirámide, 2011, Madrid

Complementary Bibliography

Villalba, María, Grasa, Victoria,, Las nuevas tecnologías en el aula, Océano, 2013, Barcelona

Martinez Filgueira M.E. (coord.), TIC para la inclusión de alumnado con necesidades específicas de apoyo, 1, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Vig, 2013, Vigo

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Innovación e investigación didáctica/V51G120V01504

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/V51G120V01101

Other comments**RECOMÉNDASE:**

1/Actitude favorable e receptiva para a experimentación e exploración das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías no campo educativo.

2/ Asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumno e para a avaliación por parte dos docentes do grao de desenvolvemento das competencias dixitais como futuro profesor/a.

3/ Que o alumnado non asistente comuníqueo para determinar as alternativas metodolóxicas de avaliación.

IDENTIFYING DATA				
Historia: Historia do presente				
Subject	Historia: Historia do presente			
Code	V51G120V01203			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Piñero Sampayo, María Fernanda			
Lecturers	Piñero Sampayo, María Fernanda			
E-mail	fpinero@ceu.es			
Web	http://escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Sobre a base dos coñecementos adquiridos en etapas anteriores, a materia pretende profundar nas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que cabe destacar a localización dos acontecementos no espazo e no tempo, o manexo de fontes de información, a interpretación crítica dos datos, a conciencia de que as explicacións *causales son produto da interacción dun conxunto de factores diversos, capacidade de análise e síntese ou da emisión de xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CE31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais	• saber
CE32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais	• saber
CE33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural	• saber • saber facer
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• saber • saber facer
CE35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos	• saber • Saber estar / ser
CE37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer

CT9 Traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12 Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • Saber estar / ser
CT14 Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT15 Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT20 Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT23 Sensibilidade por temas medioambientais	• saber • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1.-Profundar en destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que destacan: localización dos acontecementos no espazo e no tempo, anexo das fontes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións históricas son produto da interacción de diversos factores, capacidade de análise e síntese, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos	CB3 CG8 CG10 CE31 CE32 CE33 CE34 CE35 CE37 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23
2.- Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc	CB1 CB2 CB3 CB5 CG8 CG11 CE31 CE32 CE33 CE34 CE35 CE37 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23

3.- Integración de novas tecnoloxías de información: como fontes primarias e como obxecto de estudo, alcanzando a capacidade de analizar críticamente o impacto das novas tecnoloxías e medios de comunicación	CB2 CB5 CG11 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16
4.- Capacidade para reflexionar críticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais, multiculturalidad e interculturalidad, a discriminación e inclusión social.	CB3 CG9 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23

Contidos

Topic	
HISTORIA E TEMPO. O CAMBIO HISTÓRICO E A SÚA DIMENSIÓN CULTURAL	- Concepto de Historia - O estudo da Historia - Historia do Presente. Problemas na delimitación do período
MOVEMENTOS SOCIAIS E POLÍTICOS NA CONTEMPORANEIDAD	- A Ditadura franquista - A Transición - O Período democrático
As BASES DO TEMPO PRESENTE.	- A España do Presente · Organización territorial · Sistema Político · Realidade social
O MUNDO DO PRESENTE: DE 1989 Á "GRAN RECESIÓN".	- Transformacións no ámbito internacional. O novo mapa xeopolítico - O panorama actual. Alternativas, cambios... - Análise e estudo dos principais acontecementos do período
GLOBALIZACIÓN E NOVOS MODELOS CULTURAIS	- Enfrontamento e convivencia - Intercambios culturais

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	6	18	24
Traballo tutelado	8	20	28
Seminario	3	6	9
Traballo tutelado	8	20	28
Seminario	3	9	12
Lección maxistral	22	25	47
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	As exposicións faranse sobre temas propostos pola profesora. Poranse en común na aula, onde se valorará a estrutura dos contidos, a boa disposición para traballar en grupo, a eficacia para solicitar e seleccionar a información, a capacidade para falar en público, a presentación, etc.

Traballo tutelado	Traballos realizados de maneira individual ou en grupo polo alumnado, orientados ao achegamento á bibliografía especializada, aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da Historia do Presente. Realizaranse fóra e dentro da aula, tutelados polo profesor.
Seminario	A profesora proporá a asistencia a diversas conferencias e actividades culturais que teñan interese para o desenvolvemento da materia.
Traballo tutelado	Presentación e entrega, nas datas sinaladas, dos traballos realizados de maneira individual ou en grupo por parte do alumnado. Valorándose o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo.
Seminario	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistrais, sobre as lecturas recomendadas para a presentación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenvolva a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida expor ao alumnado
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia pola profesora, debates dirixidos, achega persoal do alumnado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Ensinaranse titorías, individuais e de grupo, dentro e fora da aula.
Traballo tutelado	Horario titorías: comunicarse ao comezo do curso.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Traballo tutelado	Traballos realizados en horas de prácticas. Neste apartado valorarase a presenza e a actitude colaborativa, que terán un valor do 10%, e a actitude fronte ao traballo (interese, participación dentro do grupo, implicación...) que se computará dentro da nota dos traballos e que suporá outro 10%.	20		CB1 CB2 CB3 CB5 CG8 CG10 CE31 CE32 CE33 CE34 CE35 CE37 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23

Traballo tutelado	Presentación e entrega, nas datas sinaladas, dos traballos realizados de maneira individual e en grupo por parte do alumnado. Valorátese o marco teórico, a estrutura e a articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo. Obxectivos de aprendizaxe: Profundar nas destrezas propias da aprendizaxe histórica: localización dos contidos no espazo e no tempo, anexo de fontes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións históricas son produto da interacción de diversos factores; capacidade de análise, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos sobre asuntos controvertidos. Dentro das técnicas historiográficas: Manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc.	30	CB1
			CB2
			CB3
			CB5
			CG8
			CG10
			CE31
			CE32
			CE33
			CE34
			CE35
			CE37
			CT1
			CT2
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT20
			CT23
Resolución de problemas e/ou exercicios	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas e a precisión e claridade expositiva Resultados da aprendizaxe: Capacidade para reflexionar críticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais, multiculturalidad e interculturalidad, a discriminación e inclusión social, etc.	50	CB1
			CB2
			CG9
			CT1
			CT2
			CT6
			CT7
			CT8
			CT14
			CT20
			CT23

Other comments on the Evaluation

A asistencia e participación activa será valorada nas sesións teóricas e prácticas, seminarios, titorías e outras actividades. Aqueles alumnos/as que non realicen todas as actividades e traballos prácticos ou que non alcancen nestes ou na proba unha cualificación de aprobado, deberán repetir na segunda convocatoria aquelas partes da materia que teñan suspensas. Os alumnos/as que non cumpran coa asistencia esixida (80%) deberán examinarse de todo o programa da materia. Así mesmo, deberán realizar unha proba específica que poderá estar incluída na proba escrita. Aqueles casos nos que os alumnos/as non podan asistir a clase de forma regular por causas moi xustificadas, terán un procedemento de avaliación diferente. É conveniente que as persoas que se atopen neste estado póñanse en contacto coa profesora a principios do cuadrimestre.

Fecha examen: Consultar calendario de exámenes en la página
web: <https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Aguallo Blaye, P., Historia de España, Espasa-Calpe, 1996, Madrid
Artola, M., Historia de España Alfaguara, Alfaguara, 1975, Madrid

Avilés Farré, J., Egido León, A., Historia contemporánea de España desde 1923: Dictadura y Democracia, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2011, Madrid

Dominguez Ortíz, A., España: tres milenios de historia, Ediciones de Historia, S.A. Marcial Pons, 2005, Madrid

Palmer, R., Colton, J., Historia contemporánea, Akal, Textos, 1990, Madrid

Valdeón, J., Pérez, J., Juliá, S., Dossier de Historia de España, Espasa. Colecc. Austral, 2010, Madrid

Complementary Bibliography

AA.VV., La cultura bajo el franquismo, Ediciones de bolsillo, 1977, Barcelona

Alonso Castrillo, S., La apuesta del centro. Historia de la UCD, Alianza, 1996, Madrid

Aparicio, M.A., El sindicalismo vertical y la formación del Estado franquista, Eunibar, 1980, Barcelona

Areilza, J.M., Cuadernos de la Transición, Planeta, 1983, Barcelona

Armero, J.M., Política exterior de España en democracia, Espasa Calpe, 1988, Madrid

Armero, J.M., Política exterior de Franco, Planeta, 1978, Barcelona

Artola, M., Textos fundamentales para la Historia, Revista de Occidente, 1975, Madrid

Constitución Española 1978,

Cotarelo, R., Transición política y consolidación democrática (1975-1986), Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS), 1992, Madrid

García de Cortázar, F., Atlas de Historia de España, Planeta, 2005, Barcelona

García de Cortázar, F., Historia de España. De Atapuerca al Estatut, Planeta, 2007, Barcelona

Juliá, S., Transición. Historia de una política española (1937-2017), Galaxia Gutenberg, 2017, Barcelona

Maravall, J.M., La política de la Transición 1975-1980, Taurus, 1981, Madrid

Moreno, A., España y el proceso de construcción europea, Ariel, 1998, Barcelona

Peces Barba, G., La elaboración de la Constitución de 1978, Centro de Estudios Constitucionales, 1988, Madrid

Prego, V., Así se hizo la Transición, Plaza y Janés, 1995, Barcelona

Prego, V., Diccionario de la Transición, Plaza y Janés, 1999, Barcelona

Roca Barea, M. E., Imperiofobia y Leyenda Negra, Siruela, 2018, Madrid

Rodríguez Jiménez, J.L., Historia de la España actual, Universitas, 2014, Madrid

Tamames, R., Estructura económica de España, 24 Ed., Ciencias Sociales. Alianza, 2005, Madrid

Gobierno de España. Ministerio de Cultura, Centro documental de la Memoria Histórica,
http://www.mcu.es/archivos/docs/MC/AGC/Boletin_num,

Red de bibliotecas del CIDA y de los Archivos estatales (REBAE) gestionados por el Ministerio de Cul,
<http://www.mcu.es/ccbae/es/consulta/busqueda.cmd>,

Gabinete de Prensa del Ministerio de Cultura, <http://www.mcu.es/principal/prensa.html>,

Congreso de los Diputados de España, <http://www.mcu.es/principal/prensa.html>,

Congreso de los Diputados. Publicaciones, <http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso/Publicaciones>,

Archivo General de la Administración, <http://cvc.cervantes.es/obref/arnac/administracion/>,

Base de datos de libros antiguos o descatalogados, <http://www.iberlibro.com/>,

Real Instituto Elcano, <http://www.realinstitutoelcano.org/>,

Centro de Investigaciones Sociológicas CIS, <http://www.cis.es/cis/opencms/ES/index.html>,

Recomendaciones

Other comments

Valorarase a participación en clase, a calidade das actividades realizadas e a capacidade de traballar en grupo.

Todos os aspectos que se exigen nesta materia deben verse cumpridos de forma satisfactoria. O non cumprimento dalgún deles suporía o suspenso da materia. Poderase superar cada apartado de forma individual, pero xa na seguinte convocatoria.

IDENTIFYING DATA**Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento**

Subject	Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento			
Code	V51G120V01204			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Moreno García, M ^a Victoria			
Lecturers	Moreno García, M ^a Victoria Ramos Garrido, Paula			
E-mail	mariavictoria.morenogarcia@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	O obxectivo desta materia é formar educadores que coñezan as dificultades que poden presentar na súa aprendizaxe os estudantes con necesidades específicas de apoio educativo, que saiban avalialas e intervir para subasanalas.			

Competencias

Code		Typology
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións	• saber • saber facer
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer • Saber estar / ser
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer • Saber estar / ser
CT7	Resolución de problemas	• saber facer • Saber estar / ser
CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.	CB2
	CB2
	CB3
	CB5
	CG2
	CG3
	CG4
	CG6
	CE6
	CE24
	CE26
	CE33
	CT1
	CT2
	CT2
	CT3
	CT4
	CT5
	CT6
	CT7
	CT7
	CT8
	CT8
	CT9
	CT10
	CT11
	CT13
Analizar de forma crítica os coñecementos provenientes da psicoloxía da educación e do desenvolvemento para construír unha visión propia, integradora e articulada que permita a mellora, a aprendizaxe e o desenvolvemento dos nenos con necesidades específicas de apoio educativo.	CB1
	CB2
	CB3
	CB3
	CB5
	CG10
	CE3
	CE6
	CE13
	CE15
	CT3
	CT5
	CT13
Identificar as dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, informar e colaborar no seu tratamento.	CB3
	CB4
	CG2
	CE6
	CT1
	CT2
	CT8
	CT9
	CT18

Contidos

Topic	
Tema 1.- As necesidades específicas de apoio educativo e a discapacidade.	O normal e o patolóxico no neno: 1.1.- Concepto de normalidade e/ou patoloxía: problemas xerais. 1.2.- Trastornos da infancia e a adolescencia.

Tema 2.- Identificación, prevención e intervención2.1 Dificultades de comunicación na escola: Dislexia, disgrafía, psicoeducativa nas dificultades na aprendizaxe escolar durante a educación primaria. disortografía. Estratexias de avaliación e intervención.

2.2 Alumnos con necesidades específicas por Déficit Sensoriais.

2.2.1 A deficiencia auditiva. Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención

2.2.2 A deficiencia visual. Concepto etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención

2.3 Alumnos con necesidades específicas relacionadas coa Capacidade Cognitiva.

2.3.1 A deficiencia Mental: Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención.

2.3.2Necesidades educativas dos alumnos de altas capacidades. Estratexias de identificación e intervención.

2.4 Alumnos con necesidades específicas relacionadas coa Motricidad. Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención.

Tema 3.- Identificación e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe asociadas a factores sociais na educación primaria.

3.1 Alumnos con necesidades específicas relacionadas con incorporación tardía: concepto, etioloxía, desenvolvemento e intervención.

Tema 4.- Identificación e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe vinculadas aos trastornos do desenvolvemento na educación primaria.

4.1 Alumnos con necesidades específicas relacionadas con trastornos do Desenvolvemento, a Personalidade e o Comportamento: concepto, etioloxía, desenvolvemento e intervención.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	25	33.5	58.5
Traballo tutelado	9	0	9
Aprendizaxe colaborativa	10.5	7	17.5
Resolución de problemas de forma autónoma	5	0	5
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	50	53

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Explicacións sobre os contidos teóricos e sobre a intervención práctica nas necesidades específicas de apoio educativo.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumno traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e profundar na súa propia aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de tutoría. Que será comunicado ao inicio do curso.
Aprendizaxe colaborativa	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de tutoría. Que será comunicado ao inicio do curso.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de tutoría. Que será comunicado ao inicio do curso.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Tarefas propostas pola profesora de cada tema.	50	CB2 CB3 CG2 CG10 CE6 CT7 CT8 CT18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas de resposta curta do contido teórico/práctico.	50	CB2 CB3 CG10 CE3 CE6 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9

Other comments on the Evaluation

Para os estudantes que sigan a avaliación continua (80% de asistencia ás sesións da materia), os traballos e actividades de aula programadas serán obrigatorios. Seguir a modalidade de avaliación continua, non garante o aprobado na materia. Os estudantes que non sigan a avaliación continua (non alcanzar o 80% de asistencia) deben realizar na data oficial, un exame no que se avaliarán as competencias básicas da materia. O exame consistirá en preguntas a desenvolver á partir da resolución dun caso práctico de dificultades de aprendizaxe ou trastornos do desenvolvemento, completando os apartados establecidos. Os traballos serán obrigatorios tamén para estes *discentes. Aqueles estudantes que non superen a materia pola modalidade de avaliación continua ou suspendan na convocatoria anterior (maio), poderán avaliarse novamente na convocatoria de xullo, de acordo aos mesmos criterios establecidos na convocatoria anterior. Consultar a data oficial de exame de cada convocatoria no seguinte enlace. Datos exames: Consultar:

http://www.escolamagisterioceuvigo.es/*organizacion-*academica/escola-maxisterio-*vigo-*ceu-*exámenes.*php A nota dos traballos prácticos contabiliza para a nota final só durante o presente curso. Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia; polo que pode sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas. (Especificamente o tipo de exame poderá ser cambiado debido ás condicións especiais do grupo).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- Alcantud, F., Intervención psicoeducativa en niños con trastornos generalizados del desarrollo, Pirámide, 2003, Madrid
 Arco, J. L. y Fernández, A. (Coords.), Manual de evaluación e intervención psicológica en necesidades educativas especiales, McGraw-Hill, 2004, Madrid
 García, J. N., Dificultades del desarrollo: evaluación e intervención, Pirámide, 2007, Madrid
 González, M. J. (Coord.), Prevención de las dificultades de aprendizaje, Pirámide, 2012, Madrid
 Ortiz, M. R., Manual de dificultades de aprendizaje, Pirámide, 2004, Madrid
 Santiuste, V., Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica, CCS, 2006, Madrid

Complementary Bibliography

- Alcantud, F., Mi hija tiene parálisis cerebral infantil, Síntesis, 2008, Madrid
 Barkley, R., Niños hiperactivos. Cómo aprender y atender sus necesidades especiales, Paidós, 2002, Barcelona
 Botías, F., Higuera, A. M. y Sánchez, J. F., Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos, Wolters Kluwer Educación, 2012, Madrid
 De la Iglesia, M. y Olivar, J. S., Autismo y síndrome de Asperger. Trastornos del espectro autista de alto funcionamiento. Guía para educadores y familiares, CEPE, 2011, Madrid
 Deaño, M., Como prevenir las dificultades del cálculo, Aljibe, 2000, Málaga
 García Sánchez, J. N., Deficiencias visuales: etiología, caracterización y evaluación, Pirámide, 2005, Madrid
 González, R. Mª. y Guinart, S., Alumnado en situación de riesgo social, GRAO, 2011, Barcelona
 Joselevich, E., Síndrome de déficit de atención con o sin hiperactividad ADHD en niños, adolescentes y adultos, Paidós, 2003, Barcelona
 Junta de Andalucía, Los trastornos generales del desarrollo. Una aproximación desde la práctica, Autor, 2006, Sevilla
 Latorre, A. y Bisetto, D., Trastornos del desarrollo motor, Pirámide, 2009, Madrid

Levitt, S., Tratamiento de la parálisis cerebral y del retraso motor, (3ª ed.), Médica Panamericana, 2005, Madrid

Luque, D.J. y Romero, J.F., Trastornos del desarrollo y adaptación curricular, Aljibe, 2002, Málaga

Marchesi, A., Coll, C. y Palacios J., Desarrollo psicológico y educación III, Alianza Editorial, 2004, Madrid

Mendoza, M. T., ¿Qué es el trastorno por déficit de atención? Guía para padres y maestros?, Trillas, 2005, México

Miranda, A. (Coord.), Manual práctico de TDAH, Síntesis, 2011, Madrid

Montón, M. J., La integración del alumno inmigrante en el centro escolar, GRAO, 2003, Barcelona

Orjales, I., TDAH. Elegir colegio, afrontar los deberes y prevenir el fracaso escolar, CEPE, 2012, Madrid

Orjales, I. y Polaino, A., Programas de intervención cognitivos-conductual para niños con déficit de atención con hiperactividad, CEPE, 2001, Madrid

Ripoll, J. C., y Yoldi, M., Alumnos distraídos, inquietos e impulsivos. (TDA-H). Estrategias para atender su tratamiento educativo en Educación Primaria, CEPE, 2009, Madrid

Rivière, A. y Martos, J. (Comp.), El niño pequeño con autismo, APNA, 2001, Madrid

Teruel, J. y Latorre, A., Dificultades de aprendizaje. Intervención en dislexia y discalculia, Pirámide, 2014, Madrid

Vila, J.O. y Gutiérrez, F., Manual básico de dificultades de aprendizaje, Sanz y Torres, 2013, Madrid

Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Ordenación Universitaria. Consellería de Emigración, Plan de acollida. Materiais de apoio ao profesorado para a atención educativa ao alumnado procedente do estranxeiro, Consellería de Educación e Ordenación Universitaria,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prevención e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas/V51G120V01955

Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G120V01953

Psicopatoloxía da audición e da linguaxe/V51G120V01952

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

IDENTIFYING DATA**Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe escolar**

Subject	Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe escolar			
Code	V51G120V01205			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Muñoz Prieto, María del Mar			
Lecturers	Muñoz Prieto, María del Mar			
E-mail	mmunoz@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Esta materia proporciona ao alumno un coñecemento detallado dos procesos de ensino- aprendizaxe. Considérase fundamental que o alumnado sexa capaz de adestrarse para que no futuro poida levar a cabo un papel de guía, orientador en todos os ámbitos que *conciernen ao ámbito educativo, así como desenvolver un espírito crítico e reflexivo.			

Competencias

Code	Typology
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CG3 Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4 Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG5 Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG6 Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG9 Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber facer
CG10 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG11 Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer
CE1 Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber • Saber estar / ser
CE11 Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE12 Abordar e resolver problemas de disciplina	• saber facer
CE13 Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber • saber facer
CE20 Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas	• saber facer • Saber estar / ser
CT2 Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3 Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT8 Toma de decisións	• saber • saber facer

CT9 Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10 Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer
CT12 Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber • Saber estar / ser
CT17 Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT20 Coñecemento doutras culturas e costumes	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de primaria e utilízalos para xestionar o clima da aula e a instrución.	CB2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG9 CG10 CG11 CE11 CE12 CE13 CE20 CT2 CT3 CT9 CT10 CT16 CT17 CT20
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de primaria e utilízalos para xestionar o clima da aula e a instrución.	CG3 CE1 CE13 CT2 CT8 CT9 CT12

Contidos

Topic	
1. PARADIGMAS E CONCEPCIÓNS TEÓRICAS SOBRE A APRENDIZAXE E A APRENDIZAXE ESCOLAR	1.1. Conductismo. 1.2. Cognitivismo. 1.3. Inicios do constructivismo. 1.4. Constructivismo social.
2. CONTEXTOS E FACTORES CONDICIONANTES NA IDADE ESCOLAR	2.1. O estudo do cerebro e su aplicación no campo da educación. 2.2. A interacción familia-escola. 2.3. Programas de formación de pais e nais. 2.4. Factores que favorecen o aprendizaxe na escola.
3. PROCESOS DE APRENDIZAXE NA IDADE ESCOLAR	3.1. Importancia da percepción e a atención como elementos esenciais para o aprendizaxe. 3.2. Diversas memorias e a súa importancia no aprendizaxe. 3.3. A intelixencia humana: a súa natureza.
4. PROCESOS AFECTIVOS E MOTIVACIÓN ACADÉMICA NA IDADE ESCOLAR	4.1. A educación emocional. 4.2. Diversas formas de motivar no proceso de ensinanza- aprendizaxe. 4.3. O papel do autoconcepto e a autoestima.
5. INTERACCIÓN ALUMNO-ALUMNO E PROFESOR-ALUMNO EN EDUCACIÓN ESCOLAR	5.1. A xestión da aula: Habilidades docentes básicas facilitadoras da comunicación na aula. 5.2. Interacción entre iguais. 5.3. O aprendizaxe cooperativo.
6. CONTEXTO FAMILIAR, Tics E APRENDIZAXE NA ETAPA ESCOLAR	6.1. O uso dos Tics e a aprendizaxe escolar.
7. MÉTODOS E PROCEDEMENTOS DE INVESTIGACIÓN EN PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	7.1. Por que é importante a investigación científica. 7.2. O enfoque da investigación científica. 7.3. Métodos de investigación

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

Lección maxistral	18	40	58
Debate	7	10	17
Traballo tutelado	11	22	33
Presentación	7	15	22
Actividades introdutorias	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	1	5
Traballo	6	6	12

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	O mestre presentará os contidos da materia de forma oral, e ás veces apoiados por medios audiovisuais. Se tentará co estudante participe de maneira activa con comentarios cando o mestre o pida.
Debate	Faranse debates relacionados cun tema proposto polo docente. Os debates ten que prepararse antes de tempo e consultalo con o mestre.
Traballo tutelado	Resolución de actividades, traballos individuais ou en grupo feitos na aula. O estudante, moitas veces, debe ter lido artigos sinalados polo docente.
Presentación	Presentación por escrito do traballo feito no grupo de traballo. A presentación é obrigada.
Actividades introdutorias	Actividades orientadas a ter contacto coa materia de Psicoloxía de Educación, e poder diferenciala pola cursada no cuatrimestre anterior.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Actividades introdutorias	O estudante pode coñecer os obxectivos principais da materia.
Lección maxistral	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos/as mediante titorías (ben a nivel grupal ou individual).
Debate	A atención personalizada realizarase a través do asesoramento aos alumnos para a preparación dos apartados que deben preparar para a realización do debate.
Traballo tutelado	A atención personalizada realizarase a través da supervisión aos alumnos, nos temas que se traballarán no gupo-aula.
Presentación	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos achega do tema que deben traballar para realizar a exposición.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	A atención personalizada realizarase a través da valoración de probas realizadas na aula.
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos mediante titorías semanais (ben a nivel grupal e/ou individual), e de forma presencial na aula.
Traballo	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos achega do tema que debe traballar en grupo. As titorías serán obrigatorias, e consistirán en guiar aos alumnos/as para que poidan realizar de maneira óptima o seu traballo teórico, que deberá ir acompañado sempre dunha presentación na aula. Para iso, concretarase día e hora.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competencess
Actividades introdutorias	Traballar en pequenos gupos no comenzo de cada tema.	10	CE1 CE11 CE13 CT3 CT12
Exame de preguntas obxectivas	Para superar a materia, o alumno/a deberá aprobar o exame tipo test con unha cualificación de 5, en unha escala 0-10. Só en ese caso sumaranse as cualificacións obtidas no resto das actividades.50%	50	CG5 CE12 CE13

Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno/a deberá entregar o docente, cando este soliciteo, reflexións ou valoracións de algún artigo de revista, actividades realizadas en o aula ou a avaliación da lectura de libro ou capítulos de libros, propostos polo profesor/a. É un requisito non imprescindible, aínda que si o alumno/a non realiza a proba en os días previstos, poderalle repercutir en a súa cualificación final.	10	CB2 CT2 CT9
Traballo	Cada grupo deberá presentar un documento da exposición realizada no aula. O alumnado debe pertencer a un grupo de traballo. Todos os seus compoñentes recibirán a mesma cualificación. A presentación pode ser valorada neutra, positiva ou negativamente, para o cómputo final de a asignatura.30%	30	CT2 CT9

Other comments on the Evaluation

Para os estudantes que sigan a avaliación continua, os traballos serán obrigatorios, e puntuarase a asistencia a clase do alumno, que tamén será obrigatoria, tanto nas clases teóricas como nos grupos pequenos (clases prácticas). Esíxese a asistencia regular de polo menos o 80% das sesións). Os traballos entregaranse nas sesións de grupo pequeno, segundo o calendario que se estableza. No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo tutorizado polo docente, realizará unha proba na que se avaliarán as competencias básicas da materia, que incluírá contidos teóricos e prácticos. As datas para a realización dos exames serán as mesmas que os estudantes de avaliación continua. Os exames serán as mesmas que os estudantes de avaliación continua. Día do exame. Consultar páxina web da Escola de Maxisterio.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bisquerra, R., Inteligencia emocional en educación, Síntesis, 2015, Madrid
Castejón, J. L., Psicología de la educación, Club Universitario, 2010, Madrid
Córdoba, A. I.; Descals A., y Gil M^a. D., Psicología del desarrollo en la edad escolar, Pirámide, 2006, Madrid
González Sampascual, M., Psicología de la educación. Tomos I y II, UNED, 2007, Madrid
Labrador, F. J., Técnicas de modificación de conducta, Pirámide, 2008, Madrid
Myers, D., Psicología, Panamericana, 2006, Madrid
Navarro, J., I., y Martín, C., Psicología de la educación para docentes, Pirámide, 2010, Madrid
Prados, M. M., Manual de Psicología de la Educación, Pirámide, 2016, Madrid
Santrock, J., Psicología de la Educación, Mc. Graw Hill, 2006, Madrid
Trianes, M. V., y Gallardo, J. A., Psicología de la educación y el desarrollo en contextos escolares, Pirámide, 2004, Madrid

Complementary Bibliography

Bisquerra, R., Universo de emociones, Palau Gea, 2015, Madrid
Bona, C., La nueva educación, Plaza & Janés, 2015, Madrid
Comellas, M. J., Un enfoque educativo para prevenir la violencia en la escuela, Octaedro, 2015, Madrid
Gámez-Guadix, M., Escuela de padres 3.0, Pirámide, 2017, Madrid
López, C. y Valls, C., Coaching educativo, Ed. SM, 2013, Madrid
Manzanero, Puebla, A. L., y Álvarez M. A., La memoria humana: aportaciones desde la neurociencia cognitiva, Pirámide, 2015, Madrid
Miltenberger, R. G., Modificación de conducta. Principios y fundamentos, Pirámide, 2013, Madrid
Mora, F., Neuroeducación, Alianza, 2017, Madrid
Núñez C., y Varcacel, R., El arte de emocionarte, Nube de tinta, 2016, Madrid
Orón Semper, J. V., Neuropsicología de las emociones, Pirámide, 2019, Madrid
Piñuel, I., y Cortijo, O., Cómo prevenir el acoso escolar, CEU Educaciones, 2016, Madrid
Raspall, L., Neurociencias para educadores, Homo Sapiens, 2017, Madrid
Robinson, K., Escuelas creativas, Grijalbo, 2015, Madrid
Vaello Orts, J., Cómo dar clase a los que no quieren, Graó, 2011, Barcelona

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203
Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Tutoría e orientación coa familia/V51G110V01303

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104
Sociología: Sociedade, cultura e pensamento/V51G120V01104

IDENTIFYING DATA**Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria**

Subject	Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria			
Code	V51G120V01301			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Reguera López de la Osa, Xoana			
Lecturers	Reguera López de la Osa, Xoana			
E-mail	xreguera@uvigo.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	As condutas motrices desempeñan un papel fundamental no desenvolvemento e a aprendizaxe. A evolución da *motricidad é o factor que permite o acceso á información e ás experiencias, e por tanto a aprendizaxe natural. A importancia do estudo das *características e avaliación dos cambios que se producen é innegable, xa que coñecendo como se aprende podemos ensinar dun modo máis efectivo.			

Competencias

Code	Typology
CG1 Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber • saber facer
CG2 Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG3 Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer
CG4 Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • Saber estar / ser
CG5 Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG6 Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG8 Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9 Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG11 Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CE1 Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE2 Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber • saber facer
CE5 Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber • saber facer
CE6 Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CE7 Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber • saber facer
CE8 Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE13 Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer • Saber estar / ser

CE16 Diseñar, planificar e evaluar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber • saber facer
CE42 Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE57 Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE58 Coñecer o currículo escolar da educación física	• saber
CE59 Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE60 Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE61 Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber • saber facer
CE62 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE63 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber • saber facer
CE65 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2 Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3 Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT5 Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT6 Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7 Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8 Toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT9 Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10 Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT12 Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT14 Razoamento crítico	• Saber estar / ser
CT15 Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser
CT17 Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18 Creatividade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT19 Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT21 Iniciativa e espírito emprendedor	• Saber estar / ser
CT22 Motivación pola calidade	• Saber estar / ser
CT23 Sensibilidade por temas medioambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Adquirir recursos e estratexias para a intervención axeitada no proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor.

CG1
CG3
CG5
CG6
CG8
CG9
CE1
CE2
CE5
CE6
CE7
CE8
CE13
CE16
CE42
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CE62
CE63
CE65
CT2
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT12
CT16

Comprender o proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor nos alumnos de primaria.

CG2
CG8
CG11
CE1
CE2
CE6
CE7
CE8
CT1
CT3
CT5
CT6
CT14
CT15
CT16

Adquirir recursos necesarios para o deseño de tarefas acordes co nivel de desenvolvemento motor dos nenos.	CG1 CG2 CG4 CG5 CG10 CG11 CE1 CE2 CE5 CE6 CE7 CE8 CE13 CE16 CE42 CE57 CE58 CE59 CE60 CE61 CE62 CT2 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT18 CT21 CT23
Interpretar e utilizar os diferentes instrumentos de medida e avaliación de aprendizaxe e desenvolvemento motor.	CG1 CG2 CG9 CE1 CE2 CE6 CE7 CE8 CE58 CT2 CT5 CT6
Desenvolver propostas prácticas de ensino- aprendizaxe propias da materia, adaptando o proceso aos diferentes colectivos.	CG1 CG2 CG4 CG5 CG10 CG11 CE1 CE2 CE5 CE6 CE7 CT1 CT2 CT5 CT8 CT15 CT16

Ser capaz de reflexionar e desenvolver unha actitude crítica e autónoma en aprendizaxes dos contidos da materia.	CG8 CG9 CG11 CE1 CE2 CE5 CE6 CE65 CT14 CT16 CT21 CT22 CT23
Adquirir destrezas específicas da docencia na etapa educativa de primaria.	CG2 CE16 CE61 CE63 CE65 CT2 CT8 CT9 CT12 CT15 CT17 CT19 CT21
Contribuir al fomento de la educación no sexista y para la paz.	CG1 CG11 CE2 CE6 CE7 CT14 CT15
Manexar adecuadamente as técnicas de traballo e as fontes de documentación propias da materia.	CG1 CG2 CG6 CE1 CE16 CE62 CE63 CE65 CT1 CT3 CT5 CT6 CT21
Ser capaz de traballar en equipo e desenvolver habilidades de comunicación.	CG3 CG9 CG11 CE13 CE65 CT9 CT10 CT15 CT19 CT21

Contidos

Topic	
Desenvolvemento e aprendizaxe motora.	- Comportamento motor
Conceptos xerais e modelos explicativos.	- Aprendizaxe motora
	- Desenvolvemento motor
Desenvolvemento cualitativo da motricidade	- Cualidades perceptivomotrices
	- Cualidades coordinativas
	- Habilidades motrices
	- Instrumentos de avaliación
	- Identificación de trastornos do desenvolvemento. Criterios xerais de intervención

Desenvolvemento cuantitativo da motricidade - O crecemento e as cualidades físicas
- Instrumentos de avaliación e criterios xerais de intervención

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	5	12.5	17.5
Estudo previo	5	13	18
Lección maxistral	16.5	30	46.5
Prácticas de laboratorio	22	22	44
Traballo	2	10	12
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Traballos curtos que levarán a cabo na aula. Dinámicas de grupo, debates.
Estudo previo	Seguimento por parte do profesor de cada un dos traballos que se lles pida aos alumnos durante as horas de clase e de titorías.
Lección maxistral	Clase teórica sobre os contidos da materia.
Prácticas de laboratorio	Exposición práctica do traballo obrigatorio da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Todo traballo que se realice ao longo do curso terá un seguimento que permitirá un feedback positivo. Isto favorecerá, e mellorará, o proceso de ensino-aprendizaxe. Facendo do mesmo un proceso continuo, onde a coevaluación e a avaliación formativa serán clave.
Estudo previo	Todo traballo que se realice ao longo do curso terá un seguimento que permitirá un feedback positivo. Isto favorecerá, e mellorará, o proceso de ensino-aprendizaxe. Facendo do mesmo un proceso continuo, onde a coevaluación e a avaliación formativa serán clave.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Prácticas de laboratorio	Posta en práctica dunha sesión para desenvolver as habilidades motrices e perceptivomotrices nos alumnos de educación primaria.	20	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG11
Traballo	Deseño e elaboración dunha sesión na que se traballen os contidos da materia.	40	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG10 CE57 CE58 CE59 CE60

Exame de preguntas obxectivas	Probas de resposta pechada, de verdadeiro o falso ou de resposta curta na que se comproben as competencias acadadas polo alumnado.	40	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG10 CG11 CE5 CE6 CE13 CE16 CE57 CE58 CE59 CE60 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT14 CT16 CT17
-------------------------------	--	----	--

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia será necesario alcanzar o 50% da cualificación na proba teórico-práctica e no traballo obrigatorio, senón non contarán para a nota final.

Será imprescindible entregar a ficha de elección de itinerario debidamente cumprimentada para poder realizar a proba final da materia, así como coñecer as cualificacións obtidas ao longo do cuadrimestre.

Unha vez que a profesora entrase na aula, pechado a porta e comezado a explicación da materia, non se poderá entrar na clase.

Unha vez comezada a clase o alumnado avisarán á profesora se tivesen que ausentarse. Abandonar a aula sen que finalizase a clase implicará a anulación da asistencia, considerándose que o alumno/a faltou a parte da clase.

A non realización da clase práctica será considerada como falta de asistencia.

Aquel alumno/a que non realice a clase práctica ou saque o móbil para chatear, responder a unha mensaxe ou xogar, será inmediatamente expulsado da aula.

Contarase a asistencia por cada hora de clase, non considerándose as clases que duran dúas horas como unha única falta de asistencia, senón dúas.

As faltas de asistencia non serán xustificadas baixo ningún concepto.

O alumnado que supere o 10% de inasistencia ás clases, teóricas e prácticas, deberá realizar unha proba final de características diferentes á daquel que asista á totalidade das sesións. Neste caso realizarase unha proba tipo test cos contidos teóricos (50%) e unha proba de competencias prácticas (50%).

Avaliación de competencias teóricas 50%	Avaliación competencias prácticas 50%
--	--

Constará dunha proba obxectiva de competencias teóricas. O manual de referencia para a parte teórica da materia é o seguinte: Granda, J., e Alemany, I. (2003). <i>Manual de aprendizaje y desarrollo motor</i>. Barcelona: Paidós.	Constará dunha serie de preguntas que versarán sobre os procedementos e competencias desenvolvidas nas clases prácticas.
--	---

O alumnado que, por motivos persoais ou laborais, non vaian asistir ás clases deberán poñerse en contacto coa profesora da materia para concertar unha hora de tutoría.

Respectaranse rigorosamente as datas de entrega dos traballos. Non se recollerá nin entregará ningún fóra da mesma.

Non se lerá nin corrixirá ningún traballo no que o parágrafo non estea [xustificado].

Entregar un traballo que estea plaxiado parcial ou completamente da internet será anulado.

Terase en conta as faltas de ortografía para a avaliación de cada un dos traballos presentados en clase, traballo obrigatorio e exame final da materia. Por cada falta de ortografía descontarase 0,2 da nota final.

Haberá un único día de revisión de exame, fóra do mesmo non se revisará nin modificará ningunha nota.

Existe unha data oficial de realización de exames que será respectada e mantida, salvo enfermidade ou operación do alumno/a. Neste último caso solicitarase por escrito en secretaría, posteriormente será valorado pola profesora da materia e a dirección do centro se é procedente ou non modificala.

Realizarase un único exame sobre os contidos teóricos que se fará no día e hora que figure no calendario oficial publicado na páxina web de Ile Escola (<http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/escuela-maxisterio-vigo-ceu-examenes.php>). Non será posible realizar o exame en calquera outro día.

De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xuño-xullo. Non será posible realizar o exame en calquera outro día.

Para que un correo electrónico sexa lido debe cumprir os seguintes requisitos: a dirección de correo debe ser seria, no asunto detallarase o contido principal do correo, terá unha presentación correcta, formal e ben redactada coidando o ton, o vocabulario e sen faltas de ortografía. O alumno/a presentarse debidamente indicando o seu curso, especialidade e materia.

Non se responderán a correos electrónicos durante as fins de semana e o período vacacional.

Non se realizan tutorías fose do horario establecido nin durante o período vacacional.

Non se responderán dúbidas por correo electrónico durante o día previo á realización do exame.

Todos os aspectos deben verse cumpridos satisfactoriamente. O non cumprimento dalgún deles supoñería o suspenso da materia. Poderase superar cada apartado de forma individual cumprindo cos requisitos establecidos na seguinte convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Arribas, H.F., y Fernández, D., Deporte adaptado y escuela inclusiva, Graó, 2015, Barcelona

Batalla, A., Habilidades Motrices, Inde, 2000, Barcelona

Blández, J., Programación de unidades didácticas según ambientes de aprendizaje, Inde, 2000, Barcelona

Complementary Bibliography

Castañer, M., & Camerino, O., Manifestaciones básicas de la motricidad, 2006, Universidad de Lleida

Conde, J.L., y Viciano, V., Fundamentos para el desarrollo de la motricidad en edades tempranas, Aljibe, 1997, Granada

García Núñez, J.A., Psicomotricidad y Educación Infantil, Cepe, 2007, Madrid

Granda, J., y Alemany, I., Manual de aprendizaje y desarrollo motor. Una perspectiva educativa., Paidós, 2003, Barcelona

León, O.G., y Montero, I., Cómo redactar textos científicos y seguir las normas APA 6ª edición, Garceta, 2016, Madrid

Loscher, A., Juegos predeportivos en grupo, Paidotribo, 2013, Barcelona

Ruiz, J., Desarrollo de la Motricidad a través del juego, Gymnos, 2004, Madrid

Ruiz, J., Juegos cooperativos y educación física, Paidotribo, 2013, Barcelona

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación física e a súa didáctica na educación primaria/V51G120V01601

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Didáctica das artes plásticas e visuais/V51G120V01401

Educación física e a súa didáctica na educación primaria/V51G120V01601

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/V51G120V01204

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Other comments

Dado que estades a cursar unha carreira puramente vocacional, na que a formación permanente é clave, recoméndasevos que asistades a todo curso relacionado con innovación educativa e congresos e/ou conferencias relacionadas co ámbito da educación.

IDENTIFYING DATA				
Ciencias experimentais				
Subject	Ciencias experimentais			
Code	V51G120V01302			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Lecturers	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
E-mail	sandrafragueiro@yahoo.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Nesta materia, estudaranse os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais, de maneira que o alumno adquira a formación necesaria neste ámbito, para o exercicio da súa actividade profesional. O seu contido desenvolverase considerando os máis cotiáns feitos e fenómenos da nosa contorna, orientando ao alumnado, á formulación e resolución de problemas asociados coas ciencias á vida cotiá.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer

CG12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE25 Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía)	• saber
CE26 Coñecer o currículo escolar destas ciencias	• saber
CE27 Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá	• saber facer
CE28 Valorar as ciencias como un feito cultural	• Saber estar / ser
CE29 Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• Saber estar / ser
CE30 Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes	• saber facer
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2 Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3 Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT4 Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5 Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6 Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7 Resolución de problemas	• saber facer
CT8 Toma de decisións	• saber facer
CT9 Traballo en equipo	• Saber estar / ser
CT10 Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• Saber estar / ser
CT11 Traballo nun contexto internacional	• Saber estar / ser
CT12 Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT14 Razoamento crítico	• Saber estar / ser
CT15 Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• Saber estar / ser
CT17 Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT18 Creatividade	• Saber estar / ser
CT19 Lideranza	• Saber estar / ser
CT20 Coñecemento doutras culturas e costumes	• Saber estar / ser
CT21 Iniciativa e espírito emprendedor	• Saber estar / ser
CT22 Motivación pola calidade	• Saber estar / ser
CT23 Sensibilidade por temas medioambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais e adquirir os contidos actitudinais e procedimentais (observar, experimentar, describir, anticipar, argumentar, etc.), propios destas ciencias.	CB1 CB2 CB3 CB5 CG8 CG9 CG10 CG11 CE25 CE30 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT14 CT15 CT16 CT22

Coñecer o currículo escolar destas ciencias.

CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG6
CG7
CE26

Expor e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá.

CB2
CB3
CG8
CE25
CE27
CE28
CE29
CT3
CT6
CT8
CT9
CT17
CT19
CT23

Valorar as ciencias como un feito cultural, recoñecendo a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sustentable.

CB3
CG5
CG9
CG12
CE28
CE29
CT1
CT13
CT15
CT18
CT20
CT21
CT22
CT23

Contidos

Topic

1. As Ciencias Experimentais. Ciencia -Tecnoloxía -Sociedade	1.1. As Ciencias Experimentais 1.2. Evolución e estado actual 1.3. Interacción Ciencia -Tecnoloxía -Sociedade
2. Metodoloxía científica	2.1. O método científico 2.2. Magnitudes e medidas. Expresión de datos numéricos. 2.3. Linguaxe científica
3. A materia e a súa diversidade na Natureza	3.1. Clases e propiedades da materia 3.2. Estados de agregación 3.3. Sistemas diversos
4. Materia e enerxía	4.1. Forzas e magnitudes relacionadas coa forza 4.2. Clases e formas de transferencia de enerxía. Fontes de enerxía. 4.3. Diversas interaccións da materia coa enerxía: cambios físicos e cambios químicos
5. Máquinas e tecnoloxías	5.1. Fundamento de distintas máquinas. 5.2. Os novos materiais e a tecnoloxía

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	15	0	15
Prácticas de laboratorio	15	0	15
Presentación	2	10	12
Traballo tutelado	3	40	43
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	15	46	61
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeneralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
	Description
Methodologies	
Resolución de problemas	A atención do alumnado realizarase de forma presencial nas horas asignadas a cada alumno/a de forma individual e/ou grupal.
Prácticas de laboratorio	A atención do alumnado realizarase de forma presencial nas horas asignadas a cada alumno/a de forma individual e/ou grupal.
Traballo tutelado	A atención do alumnado realizarase de forma presencial nas horas asignadas a cada alumno/a de forma individual e/ou grupal na aula e no tempo destinado a titorías.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Prácticas de laboratorio	Asistencia (esixírase un 85% de asistencias), actitude e traballo no laboratorio. Cuestionarios de prácticas de laboratorio.	20	CB2 CG2 CG10 CE25 CE26 CE27 CE29 CT1 CT2 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT14 CT16 CT22 CT23

Traballo tutelado	Calidade do traballo e da súa exposición. Valorarase a resolución dos casos prácticos e problemas expostos na aula.	30	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG11 CG12 CE28 CE29 CE30 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto e/ou problemas. Os/as alumnos/as deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia así como resolvendo os problemas expostos.	50	CB2 CE25 CT3 CT7 CT14 CT16

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia é necesario alcanzar en cada un dos apartados que se valoran unha puntuación mínima do 50%.

A asistencia ás prácticas de laboratorio ten que ser de polo menos un 85% das horas programadas.

Os/as estudantes que non superasen algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación, poderán recuperar na convocatoria de xullo.

Os discentes que non poidan asistir ás prácticas de laboratorio, terán que falar coa profesora ao comezo de curso, para concretar o traballo práctico obrigatorio que terán que presentar. En tal caso, o criterio de avaliación será: traballo práctico

individual ata 30% e exame final ata 70%. No exame final, formúlanse cuestións cuxo grao de dificultade é semellante ao das consideradas no traballo de aula e de laboratorio.

Observacións:

Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo dos alumnos e das alumnas na materia; polo que poden sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

As datas dos exames determinaranse oficialmente e publicaranse na web: <http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Abella, R.; Alcázar, V.; Balaguer, L., Hacemos ciencia en la escuela. Experiencias y descubrimientos, Graó, 2009, Barcelona

Miron, M., Mi pequeño manual de experimentos: ¡ideas geniales para divertirse haciendo experimentos!, Zendrer Zariquiey, 2008, Barcelona

Complementary Bibliography

Garrido, J. M.; Perales, F. J.; Galdón, M., Ciencia para educadores, Pearson Educación, 2008, Madrid

Izquierdo, M., Química en infantil y primaria, Graó, 2012, Barcelona

Moreno, R. y Cano, L., Experimentos para todas las edades, Rialp, 2008, Madrid

Cañal, P.; García, A. y Cruz-Guzmán, M., Didáctica de las ciencias experimentales en educación primaria, Paraninfo, 2016, Madrid

González, F., Didáctica de las ciencias experimentales II: prácticas de laboratorio, Pirámide, 2018, Madrid

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica das ciencias experimentais I/V51G120V01402

Didáctica das ciencias experimentais II/V51G120V01502

Educación ambiental para o desenvolvemento/V51G120V01901

Other comments

As estratexias de ensino deberán adaptarse as circunstancias que se vaian producindo ao longo do curso.

Esta materia complementaráse coas materias obrigatorias:

Didáctica das Ciencias Experimentais I, Didáctica das Ciencias Experimentais II e a materia optativa de Educación Ambiental

IDENTIFYING DATA				
Lingua española				
Subject	Lingua española			
Code	V51G120V01303			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Caíño Carballo, Ana			
Lecturers	Caíño Carballo, Ana			
E-mail	ana.cainocarballo@ceu.es			
Web				
General description	A lexislación esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha extensa e profunda formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio da ferramenta básica e imprescindible en todo proceso de comunicación: a lingua española. Ademais do coñecemento dos principios básicos e científicos de disciplinas lingüísticas que se ocupan da lingua española, as destrezas, que os profesores deben perfeccionar nas clases, para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe: capacidade lectora, a expresión oral, a expresión escrita e a análise e interpretación de textos orais e escritos.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber facer
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil	• saber
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura	• saber
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	• saber facer
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino	• saber • Saber estar / ser
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas	• saber
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber facer • Saber estar / ser

CE52 Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2 Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3 Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT7 Resolución de problemas	• saber facer
CT9 Traballo en equipo	• saber facer
	• Saber estar / ser
CT10 Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer
	• Saber estar / ser
CT11 Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12 Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
	• Saber estar / ser
CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT14 Razoamento crítico	• saber facer
	• Saber estar / ser
CT15 Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17 Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT19 Lideranza	• saber facer
CT20 Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa, e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	CB3 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CE50 CT1 CT2 CT7 CT9 CT10 CT12 CT17 CT19
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CB1 CG1 CG2 CG4 CG7 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE49 CE52 CT1 CT2 CT3 CT7 CT13 CT14 CT15 CT20

Coñecer, respectar e promover a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa.	CB1 CB2 CB3 CG3 CG4 CG5 CG7 CE43 CE50 CE52 CT11 CT13 CT14 CT15 CT20
Recoñecer a identidade da etapa de educación primaria e as súas características cognitivas e comunicativas.	CB2 CG1 CG2 CE43 CE44 CE46 CE47 CE49 CT7 CT14 CT17
Saber expresarse en español con fluidez e precisión e poder facer uso flexible do devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	CB4 CG2 CE46 CE48 CT1 CT3 CT12
Falar, ler e escribir, correcta e adecuadamente, a lingua española.	CB4 CE46 CE48 CT1 CT7 CT14
Coñecer a fonoloxía, a fonética e a ortografía da lingua española.	CB1 CB2 CG1 CE43 CT1 CT3 CT7 CT14
Coñecer e saber usar a gramática do español.	CB1 CB2 CG1 CE43 CT1 CT7 CT14 CT16
Adquirir e saber utilizar os conceptos básicos da semántica, a lexicoloxía e a lexicografía do español.	CB1 CB2 CG1 CE43 CT1 CT7 CT9 CT14 CT16

Contidos

Topic

1. Cuestións xerais de comunicación

- 1.1. Comunicación, linguaxe e significación.
- 1.2. A linguaxe como instrumento de comunicación e expresión.
- 1.3 As linguas como patrimonio inmaterial (PEA-UNESCO)
- 1.4. Mensaxes, sinais e supostos: procesos inferenciais e semióticos
- 1.5. O código na comunicación
- 1.6. Relevancia

3. Morfoloxía e sintaxe

- 3.1. O ámbito da morfoloxía e da sintaxe. As unidades. Enunciado e oración. A noción de sintagma.
- 3.2. Descrición das unidades.
- 3.3. As categorías gramaticais.
- 3.4. Unidades sintácticas.
- 3.5. Funcións. A oración simple, composta e complexa.

4. Semántica e léxico

- 4.1. O signo lingüístico. Conmutantes de expresión e contido.
- 4.2. A lexicoloxía e a semántica. A lexicografía e os estudos de léxico.
- 4.3. Campos semánticos. Compoñentes do significado. Análise paradigmático e sintagmático.
- 4.4. Relacións léxicas.
- 4.5. Corrección e innovacións léxicas.

2. Fonética e fonoloxía do español

- 2.1. Fonética e fonoloxía. As relacións entre os elementos do sistema.
- 2.2. Fonética. Ramas da Fonética. Fundamentos da Fonética Articulatoria e Acústica. Os sons do español. A transcripción.
- 2.3. Fonoloxía. Ámbito de estudo. A fonemática e a prosodia. A fonema e a súa determinación. As fonemas do español. Neutralización, desfonoloxización e distribución defectiva. A transcripción.
- 2.4. Suprasegmentos. A sílaba. O acento. A entoación.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	20	0	20
Traballo tutelado	6	18	24
Resolución de problemas de forma autónoma	2	12	14
Lección maxistral	28	40	68
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	20	24

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas aplicando os contidos explicados e axudado polas directrices e supervisión do profesor. Por iso, adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Traballo tutelado	Exposición nas horas prácticas e por grupos de traballo para demostrar na práctica os contidos explicados.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades previstas que realizarán os alumnos de maneira autónoma e fora da aula e que serán corregidas polo profesor de maneira individual.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio o proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	No horario de clase. En sesións de tutorías semanais. Orientacións, seguimento dos traballos e programa, solución de conflitos e dúbidas sobre a materia. Revisión da metodoloxía e consultas bibliográficas.
Traballo tutelado	No horario de clase. En sesións de tutorías semanais. Orientacións, seguimento dos traballos e programa, solución de conflitos e dúbidas sobre a materia. Revisión da metodoloxía e consultas bibliográficas.
Resolución de problemas	No horario de clase. En sesións de tutorías semanais. Orientacións, seguimento dos traballos e programa, solución de conflitos e dúbidas sobre a materia. Revisión da metodoloxía e consultas bibliográficas.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences	
Resolución de problemas de forma autónoma	De forma autónoma e non autónoma:	35	CB1	
			CB2	
			Sesión maxistral: Valorarase a participación habitual do estudante nas sesións expositivo-participativas	CB3
				CB4
				CB5
	Resolución de problemas e/ou exercicios: Participación na preparación, realización e revisión dos exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou de prácticas de análises e comentario			CG1
				CG2
			CG3	
			CG4	
			CG5	
	Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas: Avaliación das competencias adquiridas na aplicación práctica dos coñecementos teóricos		CG7	
			CE43	
			CE44	
			CE45	
			CE46	
			CE47	
			CE48	
			CE49	
			CE50	
			CE52	
CT1				
CT2				
CT3				
CT7				
CT9				
CT10				
CT11				
CT12				
CT13				
CT14				
CT15				
CT16				
CT17				
CT19				
CT20				

Traballo tutelado	Elaboración dun ensaio no que se dea conta dalgún aspecto concreto da materia, no que se ofrezca a valoración sobre algunha cuestión gramatical ou se analice un libro proposto pola docente. Terase en conta a estrutura, a presentación, a construción e corrección lingüística, así como o emprego adecuado de signos de puntuación. Cada erro ortográfico ou gramatical suporá a perda de 0,25 puntos.	15	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG7
			CE43
			CE44
			CE45
			CE46
			CE47
			CE48
			CE49
			CE50
			CE52
			CT1
			CT2
			CT3
			CT7
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT19
			CT20

Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE49 CE52 CT1 CT2 CT3 CT7 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20
---------------------------------------	--	----	---

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia, o alumnado deberá superar os traballos e o exame. Aqueles que non alcancen a porcentaxe de cualificación arriba mencionado serán evaluados na segunda edición de o mes de xullo mediante un exame. Do mesmo xeito, aqueles estudantes que, por causa xustificada no comezo de o curso académico, non poidan asistir regularmente ás clases teóricas e prácticas deberán realizar, obrigatoriamente, as mesmas actividades e tarefas dos seus compañeiros asistente, no mesmo prazo sinalado ou fixado para ese efecto.

A inasistencia non xustificada superior a o 20% da asistencia lectiva total (6 sesións, 12 horas) conlevará ter que superar un exame de dificultade específica de carácter compensatorio. A proba escrita final levarase a cabo en a data establecida oficialmente por o Centro.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Gómez Torrego, L., Gramática didáctica del español, SM, 2009, Madrid

Real Academia Española, Nueva gramática de la lengua española : Manual, Espasa Calpe, 2010, Madrid

Real Academia Española, Nueva gramática básica de la lengua española, Espasa, 2017, Barcelona

Real Academia Española, Ortografía básica de la lengua española, Espasa, 2012, Barcelona

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/V51G120V01101

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Língua galega/V51G120V01404

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Other comments

Os estudantes de Educación Primaria deberán coñecer e saber aplicar os conceptos básicos de a gramática de o español e ter asumidas, de forma clara e patente, as normas tanto de expresión oral (correcta dicción ou ortografía) como de expresión escrita (ortografía), así como os aspectos esenciais de o nivel fónico de esta lingua.

IDENTIFYING DATA				
Matemáticas e a súa didáctica I				
Subject	Matemáticas e a súa didáctica I			
Code	V51G120V01304			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Álvarez Lago, Susana			
Lecturers	Álvarez Lago, Susana			
E-mail	salvarez@ceu.es			
Web				
General description	Toda persoa debe ser capaz de comprender, non tanto os conceptos ou procedementos matemáticos, senón as razóns de por que as matemáticas son necesarias na súa formación, no seu desenvolvemento. Debe descubrir nas matemáticas esa perfecta ferramenta que lle axuda a organizar o pensamento, a resolver problemas cotiáns, a atopar camiños de solución rendibles, a comunicarse con precisión, a argumentar razonadamente as súas ideas, a resumir e simplificar o mundo real,... en definitiva, a mirar e representar o mundo desde outra perspectiva. Esta materia, Matemáticas e a súa Didáctica I, destinada a futuros/as mestres/as, pretende dar unha ampla visión dunha boa parte dos contidos matemáticos que se desenvolven actualmente no noso Sistema Educativo na etapa de Primaria: números naturais e as súas operacións, divisibilidad, fraccións, Trátase de que, sendo conscientes da complexidade da tarefa do ensino para lograr unha aprendizaxe matemática significativo, adquiren e consoliden os contidos destas matemáticas básicas, formándose como docentes capaces de ser críticos coa súa propia práctica, de reflexionar e de tomar decisións co obxecto de melloralas.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser

CG12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE38 Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representacións espaciais, estimación e medida, organización e interpretación da información, etc)	• saber
CE39 Coñecer o currículo escolar de matemáticas	• saber
CE40 Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá	• saber facer
CE41 Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico	• Saber estar / ser
CE42 Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2 Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3 Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT6 Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7 Resolución de problemas	• saber facer
CT8 Toma de decisións	• saber facer
CT9 Traballo en equipo	• Saber estar / ser
CT12 Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT14 Razoamento crítico	• Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT18 Creatividade	• saber facer
CT21 Iniciativa e espírito emprendedor	• Saber estar / ser
CT22 Motivación pola calidade	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Adquirir competencias matemáticas básicas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE38 CE39 CE40 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT14
Coñecer o currículo escolar de matemáticas en Educación Primaria. Coñecer erros e dificultades que se poden presentar no proceso de ensino-aprendizaxe das matemáticas.	CB2 CG1 CG2 CG3 CG4 CG10 CE39 CE41 CE42 CT1 CT2 CT3 CT7 CT14

Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Desenvolver a autoconfianza no uso das matemáticas, estímoo e o gusto por esta materia.	CB3 CB4 CG2 CG3 CG4 CG9 CG10 CG12 CE40 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT18 CT22
Expor e resolver problemas vinculados coa vida cotiá. Saber traballar en equipo para deseñar e resolver problemas, reflexionar sobre a práctica docente e a formación permanente en matemáticas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG3 CG5 CG7 CG12 CE40 CE41 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22
Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do coñecemento científico.	CB2 CG3 CG4 CG12 CE41 CT1 CT3 CT8 CT9 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22

Contidos

Topic

1. Números e operacións: conceptos previos
2. A clasificación e a ordenación
3. Os números naturais
4. Sistemas de numeración
5. Operacións
6. Divisibilidade
7. As fraccións e os números decimais
8. Os problemas aritméticos

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	25	38	63
Resolución de problemas	13	37	50
Resolución de problemas de forma autónoma	11	10	21
Traballo tutelado	2	12	14
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición dos contidos do temario por parte do docente.
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate de problemas relacionados coa materia. Considéranse como un complemento ás leccións maxistrais, cuxo obxectivo será o de axudar ao alumno/á unha mellor comprensión dos conceptos.
Resolución de problemas de forma autónoma	Formulación de problemas relacionadas coa materia que o alumnado, en pequenos grupos, deberá resolver de forma autónoma. Nalgúns deles será necesario o coñecemento e uso de material didáctico.
Traballo tutelado	Desenvolvemento dunha proposta matemática baixo as directrices e supervisión do docente, fomentando o traballo en equipo e o gusto pola materia. En devandita proposta teranse en conta competencias do Decreto do currículo de Educación Primaria.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	A atención personalizada garantirase en horas de tutoría, así como, nas horas presenciais. Terá como obxecto orientar ao alumno/a en o estudo da materia, resolver dúbidas que vaian xurdindo ao longo do cuadrimestre e dar a oportunidade, a aqueles estudantes interesados nun tema específico, de ampliar bibliografía ou calquera tipo de información.
Resolución de problemas	A atención personalizada garantirase en horas de tutoría, así como, nas horas presenciais. Terá como obxecto orientar ao alumno/a en o estudo da materia, resolver dúbidas que vaian xurdindo ao longo do cuadrimestre e dar a oportunidade, a aqueles estudantes interesados nun tema específico, de ampliar bibliografía ou calquera tipo de información.
Traballo tutelado	A atención personalizada garantirase en horas de tutoría, así como, nas horas presenciais. Terá como obxecto orientar ao alumno/a en o estudo da materia, resolver dúbidas que vaian xurdindo ao longo do cuadrimestre e dar a oportunidade, a aqueles estudantes interesados nun tema específico, de ampliar bibliografía ou calquera tipo de información.
Resolución de problemas de forma autónoma	A atención personalizada garantirase en horas de tutoría, así como, nas horas presenciais. Terá como obxecto orientar ao alumno/a en o estudo da materia, resolver dúbidas que vaian xurdindo ao longo do cuadrimestre e dar a oportunidade, a aqueles estudantes interesados nun tema específico, de ampliar bibliografía ou calquera tipo de información.

Avaliación		
	Description	QualificationEvaluated Competences

Traballo tutelado	Presentación dunha proposta matemática, mostrando coñecemento do currículo escolar desta materia para Educación Primaria.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CG3 CG5 CG7 CG10 CG12 CE39 CE40 CE42 CT2 CT3 CT8 CT9 CT12 CT18 CT21 CT22
Resolución de problemas de forma autónoma	Presentación de problemas, analizados e resoltos en grupos pequenos, ao longo do cuadrimestre.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CG3 CG5 CG7 CG9 CG10 CE38 CE39 CE40 CE42 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT18 CT21 CT22

Resolución de problemas e/ou exercicios	Parte da proba escrita onde o alumno/a resolverá unha serie de problemas relacionados co contido da materia. Valorarase positivamente: - Os razoamentos nas resolucións. - A boa expresión matemática.	35	CB1 CB2 CB3 CB4 CG3 CG5 CE38 CE40 CE42 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT18 CT21 CT22
Exame de preguntas de desenvolvemento	Parte da proba escrita na que o alumno/a deberá responder a cuestións teórico-prácticas de resposta curta relacionadas cos contidos expostos ao longo do cuadrimestre. As respostas deberán ser claras, concisas e sen faltas de ortografía.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG9 CE38 CE39 CE40 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT16 CT22

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia é condición necesaria non obter unha cualificación de 0 en ningún dos apartados anteriores.

Aqueles estudantes que non a superen na convocatoria de final de cuadrimestre, poderán recuperala na convocatoria de xullo, onde o sistema de avaliación será exactamente o mesmo. As datas e horarios dos exames de ambas as convocatorias serán as establecidas no calendario de probas de avaliación para o curso 2019-20 e que poden ser consultadas en <https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Así mesmo, aqueles estudantes que por causas xustificadas non poidan asistir a clase deberán realizar, ademais das mesmas actividades que os seus compañeiros, un traballo adicional que irán elaborando ao longo do cuadrimestre e que deberán presentar o mesmo día do exame. Deben porse en contacto coa profesora nun prazo dun mes desde o comezo do cuadrimestre.

Trátase dun proceso de avaliación continua de todo o traballo desenvolvido polo alumno/á o longo do curso. A asistencia regular ás clases, tanto teóricas como prácticas, é aconsellable e valorarase positivamente a actitude do alumno/a.

Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia polo que poden

sufrir lixeiras modificacións.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Nortes Checa, A., Matemáticas y su didáctica, DM, 1993, Murcia

Chamorro, Mª C. (coord.), Didáctica de las Matemáticas para Primaria, Pearson, 2003, Madrid

Carrillo Yáñez, J. (et al.) (coord.), Didáctica de las matemáticas para maestros de educación primaria, Paraninfo, 2016, Madrid

Segovia Alex, I. y Rico Romero, L. (coords.), Matemáticas para maestros de educación primaria, Pirámide, 2016, Madrid

Complementary Bibliography

Castro Martínez, E., Rico Romero, L., Castro Martínez, E., Números y operaciones: fundamentos para la aritmética escolar, Síntesis, 1987, Madrid

Castro, E. (ed.), Didáctica de la Matemática en la Educación Primaria, Síntesis, 2001, Madrid

Gómez Alfonso, B., Numeración y cálculo, Síntesis, 1988, Madrid

Bermejo, V. (coord.), Cómo enseñar matemáticas para aprender mejor, CCS, 2004, Madrid

Ayala Flores, C.L. (et al.), La enseñanza y el aprendizaje de las Matemáticas elementales, CEPE, 2008, Madrid

Llinares Ciscar, S.; Sánchez García, Mª V., Fracciones: la relación parte-todo, Síntesis, 1988, Madrid

Maza Gómez, C., Enseñanza de la multiplicación y división, Síntesis, 1991, Madrid

Maza Gómez, C., Enseñanza de la suma y de la resta, Síntesis, 1991, Madrid

Godino, J. D.; Batanero, C.; Font, V., Didáctica de las Matemáticas para maestros, Universidad de Granada, Departamento de Didáctica, 2004, Granada

Cid, E.; Godino, J.D.; Batanero, C., Matemáticas para maestros, Universidad de Granada, Departamento de Didáctica, 2004, Granada

Nortes Checa, A., 700 problemas de matemáticas y su didáctica, DM, 2007, Murcia

Recomendacións

Other comments

IDENTIFYING DATA				
Xeografía				
Subject	Xeografía			
Code	V51G120V01305			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Piñero Sampayo, María Fernanda			
Lecturers	Piñero Sampayo, María Fernanda			
E-mail	fpinero@ceu.es			
Web	http://escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	A xeografía é unha ciencia multidisciplinar que contempla as complexas e, ás veces, delicadas relacións entre as paisaxes, os climas, o medio ambiente e o medio xeográfico nos que se desenvolve a vida sobre a Terra, así como o impacto que a acción do home produce sobre ela. A supervivencia da humanidade e das outras especies da Terra, dependerá, en última instancia, da nosa lucidez e da nosa capacidade para manter o delicado e inestable equilibrio do noso medio vital. De aí a importancia que ten o ensino da xeografía na formación do alumno. A materia abarca tamén os aspectos sociais e económicos, que se centrarán no estudo da Unión Europea como espazo común. Sendo unha realidade cada vez máis presente na nosa vida. Preténdese a adquisición, por parte do alumnado, dos coñecementos básicos para comprender os feitos xeográficos e a súa repercusión en todos os aspectos da vida. É esencial o desenvolvemento das capacidades de análises e sínteses e de comprensión da «dimensión espacial».			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber • saber facer
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CE13 Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE14 Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• saber • Saber estar / ser
CE23 Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber • Saber estar / ser
CE29 Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber • Saber estar / ser
CE31 Comprender os principios básicos das ciencias sociais	• saber • saber facer
CE32 Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais	• saber • saber facer
CE33 Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural	• saber • saber facer
CE34 Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE35 Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos	• saber • Saber estar / ser
CE37 Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE48 Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2 Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT3 Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT5 Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT6 Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7 Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8 Toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT9 Traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • Saber estar / ser
CT14 Razoamento crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT15 Compromiso ético	• saber • Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT17 Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT18 Creatividade	• saber • saber facer
CT20 Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT23 Sensibilidade por temas medioambientais	• saber • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

- Comprender os principios básicos da Xeografía como Ciencia Social	CB1 CG1 CG11 CE14 CE29 CE31 CE32 CT2 CT3 CT6 CT13 CT14 CT15 CT23
- Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais: os contidos xeográficos	CB1 CB2 CG1 CG4 CE31 CE32 CT1 CT2 CT3 CT13 CT14 CT15 CT23
- Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico	CB1 CB3 CG5 CG10 CG11 CE33 CE48 CT1 CT3 CT6 CT9 CT14 CT16 CT23
- Integrar o estudo xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural	CB1 CB4 CG3 CE13 CE33 CE34 CT3 CT7 CT8 CT13 CT15 CT20 CT23
- Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico.	CB3 CG3 CG7 CG8 CG9 CE14 CE23 CE35 CT7 CT8 CT9 CT13 CT14 CT23

- Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias entre os estudantes.	CB2 CG11 CE13 CE37 CT7 CT8 CT9 CT16 CT18
- Manexo dos Tics de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Primaria	CB1 CB2 CB3 CB4 CG11 CE29 CE37 CT5 CT6 CT7 CT16 CT17

Contidos

Topic

I. A SITUACIÓN NO ESPAZO E A REPRESENTACIÓN - A Terra no Espazo.

- Os movementos das augas mariñas.
- A Atmosfera e a circulación atmosférica.
- O clima.

II. AS CONSECUENCIAS XEOGRÁFICAS DOS PROCESOS NATURAIS

- Xeografía descritiva dos países que integran a UE.
- Xeografía descritiva de España.
- A paisaxe. Os cambios na paisaxe e a súa percepción. Análise e comentarios da paisaxe.

III. AS CONSECUENCIAS XEOGRÁFICAS DA ACCIÓN HUMANA

- A construción dunha Europa comunitaria.
- . Europa, unha comunidade histórica.
- . A formación da UE.
- . As institucións comunitarias.
- . España, país integrante da EU

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	6	18	24
Traballo tutelado	12	20	32
Seminario	6	20	26
Lección maxistral	22	30	52
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Resolución de exercicios; traballos con material cartográfico; realización, análise e comentario de gráficos; comentarios de texto.
Traballo tutelado	Realización, en grupo, de traballos relacionados coa Xeografía propostos pola profesora
Seminario	Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos tutelados
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia, con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Ensinaranse titorías, individuais e de grupo, dentro e fora da aula
Traballo tutelado	horario de titorías: Comunicarase ao comenzo do curso
Seminario	

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	- Presentación dos traballos realizados na aula (Comentarios, reflexións, análises...) Os resultados da aprendizaxe son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico. - Integrar o estudo xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural. - Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico. - Manexo dos Tics de forma adecuada nas necesidades e niveis da Educación Primaria.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CG3 CG5 CG10 CG11 CE13 CE48 CT1 CT2 CT3 CT6 CT9 CT14
Traballo tutelado	- Presentación dos traballos realizados acorde ás pautas propostas Os resultados da aprendizaxe son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico. - Manexo dos Tics de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Primaria	25	CB1 CB3 CB4 CG3 CG5 CG10 CG11 CE13 CE48 CT1 CT2 CT3 CT6 CT9 CT14
Resolución de problemas e/ou exercicios	- Tres probas teóricas sobre os conceptos básicos e o contido do temario. Os resultados da aprendizaxe son: - Comprender os principios básicos das Ciencias Sociais. Xeografía - Coñecer o Currículo escolar das Ciencias Sociais. os contidos xeográficos. - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico.	50	CB1 CB3 CB4 CG9 CE31 CE48 CT1 CT3 CT14 CT23

Other comments on the Evaluation

Para obter un aprobado na cualificación final é condición necesaria superar as probas teóricas e prácticas. A realización das

demais actividades por si soas, aínda que numericamente permítano, non será suficiente para conseguir o aprobado final. As probas teórico-prácticas non se compensarán entre si de face á nota final; é preciso aprobar o tres partes de maneira independente. Ás probas parciais só poderanse presentar aqueles alumnos/as que entregasen unha ficha debidamente cuberta dentro do primeiro mes. Na segunda convocatoria, Xullo, e demais convocatorias extraordinarias, deberá facerse un exame global da materia. Os alumnos/as que excedan da porcentaxe de falta de asistencia permitido, deberán facer un exame específico, ademais de entregar debidamente coa súa correspondente exposición, os traballos de aula. Aqueles casos nos que os alumnos/as non podan asistir a clase de forma regular por causas moi xustificadas, terán un procedemento de avaliación diferente. É conveniente que as persoas que se atopen neste estado póñanse en contacto coa profesora a principios do cuadrimestre.

Data de examen: Consultar calendario de exames na páxina

web: <https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Albadalejo, G., El medio físico. los recursos naturales, Crítica, 1987, Barcelona

González Yanci, P., Aguilera Arilla, M.J., Borderías Uribeondo, M.P., Geografía General I: Geografía Física., U.N.E.D., 2009, Madrid

Gorou, P., Compendio de Geografía General, Rialp, 1981, Madrid

Taylor, P.J., Flint, C., Geografía Política, Trama Editorial, 2002, Madrid

Trabier, A.N., Geografía Física, Omega, 1989, Barcelona

Complementary Bibliography

AA.VV., Atlas geográfico de España y el mundo, S.M., 2007, Madrid

AA.VV., Atlas Geográfico Universal, Everest, Madrid

Aldrey Vázquez, J.A. de, Breve Xeografía de Galicia, A Nosa Terra, 2010, Vigo

Al Han D'Entremont, Geografía Económica, Cátedra, 1997, Madrid

Farinos Dasi, J. de, La perspectiva geográfica ante los retos de la sociedad y el medio ambiente en el contexto ibérico, Universidad de Alcalá de Henares, 2009, Alcalá de Henares

Hubert, A. Molinero, F., España en la Unión Europea. Un cuarto de siglo de mutaciones territoriales, Casa de Velázquez, 2011, Madrid

Yuval Noah Harari, Sapiens. De animales a dioses, Debate, 2015, Barcelona

Yuval Noah Harari, Homo Deus, Debate, 2018, Barcelona

DIGIMAPA. Buscador de mapas del mundo, Web,

GOOGLE MAPS. Directorio de mapas de todo el mundo, Web,

GUÍA MUNDIAL. Nombres de todas las ciudades, capitales e información esencial sobre más de 200 países y territorios del mundo, Web,

HRW WORLD ATLAS. Mapas de los países del mundo con una breve descripción de cada país, Web,

Mapas Flash interactivos, <http://www.xtec.net/~ealonso/flash/mapasflash.htm>,

Mapas interactivos de Geografía física de España, <http://es.wordpress.com/tag/geografia-fisica-de-es>,

Mapas mudos y otros recursos, <http://www.lopedevega.es/users/juanjoromero/eso/c>,

Oficina de Publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas, El funcionamiento de la Unión Europea - Guía del ciudadano sobre las instituciones de la Unión Europea, Seir Documentación Europea., 2003, Luxemburgo

Página con información sobre Geografía humana, <http://www.educaplus.org/geografia/>,

Página con puzzles y juegos de geografía de España, <http://2esogeo-eval.blogspot.com/>,

Programa SETERRA para practicar la geografía política con ordenador, <http://www.wartoft.nu/software/seterra/spanish.asp>,

Real Instituto Elcano, <http://www.realinstitutoelcano.org/>,

web oficial de la Unión Europea/ Unión europea/ Europa EU, https://europa.eu/european-union/index_es,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica das ciencias sociais/V51G120V01503

Educación ambiental para o desenvolvemento/V51G120V01901

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Ciencias experimentais/V51G120V01302

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/V51G120V01101

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/V51G120V01202

Historia: Historia do presente/V51G120V01203

IDENTIFYING DATA				
Didáctica das artes plásticas e visuais				
Subject	Didáctica das artes plásticas e visuais			
Code	V51G120V01401			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language				
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Varela Iglesias, Miriam			
Lecturers	Varela Iglesias, Miriam			
E-mail	myriam.varelaiglesias@ceu.es			
Web				
General description	Esta materia esta enfocada para que os estudantes adquiran unha serie de competencias, saberes e capacidades para impartir a docencia das artes plásticas e visuais.			

Competencias		
Code		Typology
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes	• saber
CE54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical	• saber
CE55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola	• saber • saber facer
CE56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • Saber estar / ser

CT14 Razoamento crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT15 Compromiso ético	• saber • Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT17 Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer
CT18 Creatividade	• saber • saber facer
CT21 Iniciativa e espírito emprendedor	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer as características psicoevolutivas e formais da linguaxe plástica dos niños de primaria así como os aspectos fundamentais da súa sintaxe e semántica. saber concretar e transmitir todas as características da linguaxe plástica e estimular a aprendizaxe mediante metodoloxías didácticas adecuadas.	CB2 CB4 CB5 CG11 CE53 CE54 CE56 CT5 CT8 CT13 CT15 CT16 CT21
Ser capaces de identificar recursos e metodoloxías propias das artes plásticas. saber recoñecer os distintos métodos e medios adecuados a cada técnica para unha expresión plástica favorable así como utilizar os distintos recursos procedimentales e conceptuais idóneos para a execución da obra na súa dimensión compositiva e estética.	CB2 CB5 CE53 CE54 CE55 CT1 CT2 CT7 CT8 CT10 CT14 CT16 CT18 CT21
Poder valorar os fundamentos e ámbitos de actuación das distintas formas de exoesión artística, así como o patrimonio artístico.	CB3 CG11 CE53 CE55 CT1 CT14 CT16 CT18 CT21
Facilitar a representación e a expresión a través das linguaxes plásticas, viuales e audiovisuais profundando nos novos medios e estratexias plásticas para transmitir os coñecementos e proporcionar espazos e modos expresivos que sirvan ao alumno como ferramenta de linguaxe e espazo de construción plástica.	CB3 CB4 CG2 CE53 CE55 CE56 CT2 CT7 CT8 CT9 CT16 CT18 CT21

Ser capaces de mellorar a capacidade de comprender, ler, visionar, crear e producir dentro da linguaxe artística visual e plástico promovendo metodoloxías para facer que a apreciación estética sexa máis alcanzable para o alumnado.	CB4 CG11 CE53 CE55 CE56 CT1 CT2 CT5 CT7 CT8 CT12 CT13 CT16 CT17 CT21
Ser capaz de producir imaxes e propostas obxectivas en dúas e tres dimensións, ben estruturadas, conceptualmente coutadas, con calidade compositiva e detalladas sobre temas e proxectos no ámbito dos coñecementos típicos e característicos da área artística visual.	CB2 CB3 CG8 CG11 CE53 CE55 CE56 CT1 CT5 CT7 CT8 CT17 CT18 CT21
Coñecer e avaliar o curriculum escolar das didácticas da expresión artística e audiovisual.	CB5 CG4 CE54 CT1 CT14 CT15 CT16 CT18 CT21
Adquirir e consolidar hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativo e cooperativo, e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	CB3 CB5 CG2 CG3 CG8 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT15 CT16 CT18
Ter dominio e comprender adecuadamente toda a densidade e complexidade das imaxes e producións visuais: as obras de arte, as pezas, construcións e edificios que constitúen a cultura material e conceptual antiga e contemporánea.	CB2 CB3 CG11 CE53 CT1 CT13 CT14 CT16 CT18 CT21

Contidos

Topic

ARTES PLÁSTICAS E VISUAIS. MARCO DISCIPLINAR	1. A Comunicación visual: a linguaxe plástica visual.
E MODELOS FORMATIVOS	2. A expresión plástica infantil
	3. Educación creativa para a linguaxe plástica visual. Saber ver e saber facer
O CONCEPTO AMPLIADO DE ARTE COMO BASE DA EDUCACIÓN E A CONCIENCIA	1. A arte a partir dos anos 60
	2. O novo papel do espectador
ELEMENTOS BASICOS DA PLÁSTICA I	1. A expresión plástica como estrutura de coñecemento.
	2. O enfoque pedagóxico.
	3. Etapas de desenvolvemento gráfico.
ELEMENTOS BASICOS DA PLASTICA II	1. A cor
	2. A textura
	3. A composición
	4. Forma e espazo
	5. As técnicas na expresión plástica
O CONCEPTO CREATIVIDADE	1. Mitos sobre a creatividade.
	2. Definición da creatividade.
	3. Pensamento converxente e diverxente.
	4. Teoría das intelixencias múltiples de Gardner.
TRABALLO POR PROXECTOS	1. Planificación de contidos
	2. Elaboración de propostas puntuais e resolución de exercicios
	3. Formulacións e organización conceptual de contidos
	4. Presentación e avaliación de proxectos

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas de forma autónoma	10	30	40
Traballo tutelado	10	28	38
Prácticas autónomas a través de TIC	10	20	30
Lección maxistral	22	20	42

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	Exporanse traballos propostos polo profesor, aos demais alumnos.
Traballo tutelado	Planificación e elaboración de traballo por proxectos. Planificación e elaboración de materiais e recursos didácticos específicos (plástica) para a educación primaria
Prácticas autónomas a través de TIC	Execución técnica adecuada de procedementos e experimentacións de carácter artístico, plástico e visual específico
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas, directrices dun traballo, exercicios ou proxectos a realizar por un estudante

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	Nas horas de tutoría resolveranse particularmente as dúbidas.

Avaliación		
	Description	QualificationEvaluated Competences

Lección maxistral	A profesora exporá os distintos temas da materia achegando a documentación necesaria e o alumnado será examinado cunha proba escrita.	40	CB2 CB3 CB4 CG11 CE53 CE54 CE56 CT1 CT2 CT14 CT17 CT18 CT21
Resolución de problemas de forma autónoma	Os alumnos/as exporán os diferentes traballos ao resto dos alumnos/as. A asistencia contabilizará cun 20%.	20	CB5 CE54 CE56 CT1 CT7 CT16 CT17 CT18 CT21
Traballo tutelado	A profesora avaliará diferentes traballos realizados en grupo a realizar nas horas prácticas, que deberan expoñer na clase.	40	CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CG8 CE53 CE54 CE56 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT18 CT21

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia é necesario aprobar cun cinco o exame e ter presentados todos os traballos que se pidan ao longo do cuadrimestre. A realización do traballo de investigación en grupo, suporá que cada un dos alumnos/as do grupo coñeza profundamente o traballo, xa que calquera deberá poder dar conta do traballo en cada momento. Será imprescindible a asistencia a clase para superar a materia. A avaliación é continua, o que supón que os alumnos/as que asistisen a clase menos do 80% terán que presentar un traballo debido ás súas circunstancias especiais. A non asistencia non poderá superar o 20% das horas lectivas desta materia. Nesta porcentaxe inclúense as faltas xustificadas e sen xustificar. Este apartado suporá o 20% da nota final. Os alumnos/as que non poidan asistir a clase deberán comunicarllo ao profesor ao principio do cuadrimestre, para concretar a súa situación e someterse a outra forma de avaliación. O exame será na data publicada oficialmente na páxina web da facultade. <https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Marín R., Didáctica de la educación artística para primaria, Pearson, 2.003, Madrid.

Roser Calaf y Olaia Fontal, Cómo enseñar arte en la escuela., Síntesis, 2010, Madrid

Carrascal Domínguez, Silvia, Didáctica de la expresión plástica y visual en educación Infantil, Universitas S.A, 2016, Madrid

Fontal merillas, Olaia, Gómez Redondo Carmen y Pérez López Sara, Didáctica de las artes visuales en la infancia, Paraninfo, S.A, 2015, Madrid

J. caja (coord) M. Berrocal, J.C. fernández Izquierdo, A. Fosati , J.M. González Ramos, F.M. Moreno,, La educación y plástica hoy, Graó, 2001, Barcelona

Caritx R. , Valles, J., Desarrollar las competencias artísticas en primaria, Graó, 2017, Barcelona

Gilbert González, Luz Maria, La educación artística y la expresión plastica infantil: Qué y cómo enseñar, Dykinson, 2016, Madrid

Complementary Bibliography

Alsina, P., El área de Educación Musical. Propuestas para aplicar en el aula., Graó., 1997, Barcelona

Arnheim R., Consideraciones sobre la educación artística., Paidós, 1.993, Barcelona

Caja, J., La educación visual y plástica hoy., Pearson., 2.006, Madrid

Efalnd A., Una historia de la educación del arte. Tendencias intelectuales y sociales en la enseñanza de las artes visuales., Paidós, 2.002, Barcelona

Eisner E., Educar la visión artística, Paidós, 1.995, Barcelona:

Frega. A.L., Música para maestros., Graó, Barcelona

Gardner H, Educación artística y desarrollo humano., Paidós, Barcelona:

Hargreaves, D.J., Música y desarrollo psicológico., Graó, 1998, Barcelona

Kellog R., Análisis de la expresión plástica del preescolar., Cincel, 1.989, Buenos Aires

Lancaster J., Las artes en la educación primaria, Morata, 1994, Madrid

Lowenfeld V. Brittain L., Desarrollo de la capacidad creadora., Kapelusz, 1980,

Matthews J., El arte de la infancia y la adolescencia. La construcción del significado, Paidós, 2.002, Barcelona

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Didáctica das ciencias experimentais I**

Subject	Didáctica das ciencias experimentais I			
Code	V51G120V01402			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Lecturers	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
E-mail	sandrafragueiro@yahoo.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Formación para o ensino das ciencias experimentais en educación primaria centrada en física e química.			

Competencias

Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber • saber facer
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser

CG10 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG11 Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE25 Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía)	• saber
CE26 Coñecer o currículo escolar destas ciencias	• saber
CE27 Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá	• saber • saber facer
CE28 Valorar as ciencias como un feito cultural	• saber • Saber estar / ser
CE29 Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber • Saber estar / ser
CE30 Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2 Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3 Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT4 Coñecemento de lingua estranxeira	• saber • saber facer
CT5 Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT6 Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7 Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8 Toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT9 Traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT10 Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT11 Traballo nun contexto internacional	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12 Habilidades nas relacións interpersoais	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT14 Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT15 Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT17 Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT18 Creatividade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT19 Lideranza	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CT20 Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber • Saber estar / ser
CT21 Iniciativa e espírito emprendedor	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT22 Motivación pola calidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT23 Sensibilidade por temas medioambientais	• saber • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Comprender a complexidade dos procesos educativos das ciencias experimentais na Educación Primaria partindo das experiencias previas do alumnado desta etapa educativa.	CB1 CB3 CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG8 CG9 CG10 CG11 CE25 CE28 CE29 CT1 CT2 CT3 CT6 CT14 CT15 CT17 CT22 CT23

Comprender a construción do coñecemento científico e da ciencia escolar.

CB1
CB3
CG1
CG2
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG12
CE25
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CT1
CT2
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT20
CT21
CT22
CT23

Relacionar fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación das aprendizaxes do ensino das ciencias na Educación Primaria desde un enfoque globalizado.

CB1
CB2
CB3
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG6
CG7
CG10
CG11
CE25
CE26
CE27
CE30
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT14
CT15
CT16
CT17
CT21
CT22
CT23

Utilizar e elaborar recursos didácticos en soporte papel e dixital para o ensino das ciencias na Educación Primaria.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE25
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT21
CT22
CT23

Realizar actividades experimentais na aula-laboratorio e na contorna.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE25
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Coñecer procedementos e instrumentos de avaliación para a autorregulación das aprendizaxes na educación científica.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG6
CG8
CG10
CG12
CE25
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CT1
CT2
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT21
CT22

Contidos	
Topic	
Introdución: A didáctica da Física e a Química para a Educación Primaria	Introdución: A didáctica das Ciencias Experimentais na Educación Primaria
O currículo oficial de Física e Química para a Educación Primaria	O currículo oficial de Ciencias Experimentais na Educación Primaria
As metodoloxías para o ensino da Física e a Química para a Educación Primaria	As metodoloxías para o ensino das Ciencias Experimentais na Educación Primaria
Os recursos para o ensino na Física e a Química para a Educación Primaria	Os recursos para o ensino das Ciencias Experimentais na Educación Primaria
A avaliación da Física e da Química para a Educación Primaria	A avaliación na Educación Primaria e a Didáctica das Ciencias Experimentais

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Debate	4	0	4
Eventos científicos	1.5	0	1.5
Traballo tutelado	7.5	50	57.5
Prácticas de laboratorio	28	47.5	75.5
Seminario	3.5	0	3.5
Lección maxistral	8	0	8

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Debate	Debates na aula.
Eventos científicos	Conferencias e talleres.
Traballo tutelado	Realización de traballos de aula.
Prácticas de laboratorio	Realización e exposición de actividades experimentais.
Seminario	Titorías grupales.
Lección maxistral	Exposicións do profesorado.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Debate	Realización de debates, exposicións, autoavaliacións...
Eventos científicos	Realización de eventos docentes e/ou divulgativos e/ou participación en conferencias...
Traballo tutelado	Realización de traballos de aula
Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas de laboratorio
Seminario	Tutoría grupal na aula/laboratorio e en horario de atención
Lección maxistral	Exposicións na aula e/ou laboratorio

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Realización de traballos de aula	60	CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30
Prácticas de laboratorio	Realización de traballos prácticos (experimentos, materiais didácticos...)	40	CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30

Other comments on the Evaluation

A materia ten parte teórica (60% da cualificación) e práctica (40%), que se avaliarán da seguinte maneira:

- Parte teórica: o alumnado que asista ao 80% das sesións teóricas poderá superar esta parte mediante a entrega de traballos de aula. O alumnado que non cumpra coa asistencia indicada deberá entregar os traballos e realizar tamén un exame específico.

- Parte práctica: o alumnado que asista ao 80% das sesións prácticas poderá superar esta parte mediante a entrega de traballos prácticos. O alumnado que non cumpra coa asistencia indicada deberá entregar os traballos e realizar tamén un exame específico.

O alumnado que non aprobe algunha parte da materia (teoría/práctica) na convocatoria de maio, poderá optar na convocatoria de xullo por realizar as actividades pendentes de avaliación positiva e pola realización dun exame (si ten que facer o específico por falta de asistencia). Gardaranse para a convocatoria de xullo as cualificacións positivas alcanzadas na primeira convocatoria, que se promediarán coas obtidas nesta, de acordo coas porcentaxes indicadas anteriormente.

Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia; polo que poden sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

As datas dos exames determinaranse oficialmente e publicaranse na web: <http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Xunta de Galicia, Decreto 105/2014, del 4 de septiembre, por el que se establece el currículo de Educación Primaria en la Comunidad Autónoma de Galicia, 2014,

Ontoria, A., Mapas conceptuales: una técnica para aprender, Narcea, 1996, Madrid

Iglesias, J.; González, L.; Fernández-Río, J., Aprendizaje cooperativo: teoría y práctica en las diferentes áreas y materias del currículum, Pirámide, 2017, Madrid

Chard, S.; Kogan, Y.; Castillo, C., El aprendizaje por proyectos en educación infantil y primaria, Morata, 2019, Madrid

Cañal, P.; García, A. y Cruz-Guzmán, M., Didáctica de las ciencias experimentales en educación primaria, Paraninfo, 2016, Madrid

Complementary Bibliography

Abella, R.; Alcázar, V.; Balaguer, L., Hacemos ciencia en la escuela. Experiencias y descubrimientos, 1, Graó, 2009, Barcelona

Arias, A., O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria, 1, Consellería de Educación e O.U. Xunta de Galicia, 2009, Santiago de Compostela

Izquierdo, M., Química en infantil y primaria: una nueva mirada, 1, Graó, 2012, Barcelona

Pujol, R.M., Didáctica de las Ciencias Experimentales en primaria, 1, Síntesis, 2003, Madrid

Friedl, A.E., Enseñar ciencias a los niños, 1, Gedisa, 2000, Barcelona

Ramiro, E., La Maleta de la ciencia : 60 experimentos de aire y agua y centenares de recursos para todos, 1, Graó, 2010, Barcelona

Pozo, J.I.; Gómez, M.A., Aprender y enseñar ciencia: del conocimiento cotidiano al conocimiento científico, Morata, 2000, Madrid

González, F., Didáctica de las ciencias experimentales II: prácticas de laboratorio, Pirámide, 2018, Madrid

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica das ciencias experimentais II/V51G120V01502

Educación ambiental para o desenvolvemento/V51G120V01901

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/V51G120V01101

Ciencias experimentais/V51G120V01302

Other comments

As estratexias de ensino deberán adaptarse as circunstancias que se vaian producindo ao longo do curso.

IDENTIFYING DATA				
Expresión e linguaxe musical				
Subject	Expresión e linguaxe musical			
Code	V51G120V01403			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Holgado Pena, José Luís			
Lecturers	Holgado Pena, José Luís			
E-mail	holgado@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Introdución aos elementos da lectura e linguaxe musical e as formas de expresión na música adaptadas para acción docente na educación infantil: a canción e a interpretación con instrumentos Orff.			

Competencias		
Code		Typology
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical	• saber • saber facer
CE55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT14 Razoamento crítico	• saber • Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT17 Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT18 Creatividade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT19 Lideranza	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT21 Iniciativa e espírito emprendedor	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1. Coñecer os fundamentos sobre a estimulación e percepción sonora, semiótica e simbolización nas linguaxes musicais.	CG2 CG3 CE53 CE54 CT1 CT2 CT9 CT10 CT18 CT21
2. Coñecer os fundamentos e desenvolvemento da didáctica e das pedagogías musicais, e ser capaz de realizar adaptacións que permitan acceder a todo o alumnado ao goce da música e ao seu uso como medio de expresión.	CG2 CG4 CG11 CE53 CE54 CE55 CE56 CT1 CT2 CT9 CT12 CT13 CT14 CT17 CT18 CT19 CT21
3. Ser capaz de analizar as correntes de educación musical actuais, extraendo conceptos e liñas metodolóxicas.	CG2 CG4 CG11 CE53 CE56 CT1 CT2 CT5 CT9 CT13 CT17 CT18 CT21

4. Buscar e utilizar bibliografía e materiais de apoio en, polo menos, dúas linguas.	CG2 CG3 CG11 CE53 CE56 CT1 CT2 CT5 CT8 CT14 CT16 CT18 CT21
5. Saber utilizar o xogo como elemento facilitador na adquisición de destrezas no referente á lectoescritura musical.	CG4 CG8 CE53 CE54 CT1 CT2 CT9 CT10 CT12 CT17 CT18 CT19 CT21
6. Desenvolver a capacidade de utilizar motivos rítmicos e/ou melódicos para a improvisación.	CE53 CE54 CT1 CT2 CT14 CT18
7. Tomar conciencia dos elementos temáticos desde unha análise perceptivo de escóitaa, empregando as técnicas de representación da linguaxe musical.	CG8 CG11 CE53 CE54 CE56 CT1 CT2 CT13 CT14 CT16 CT21
8. Facilitar a comprensión das formas musicais contemporáneas.	CG2 CG4 CE55 CE56 CT1 CT2 CT5 CT10 CT12 CT14 CT17 CT18 CT19 CT21
9. Coñecer os fundamentos da linguaxe musical e a súa evolución a través da historia.	CG11 CE53 CE54 CT1 CT5 CT16

10. Dominar a didáctica específica da linguaxe musical.	CG11 CE53 CE54 CT1 CT5 CT14 CT16 CT18
11. Coñecer, valorar e seleccionar fragmentos musicais significativos, de todos os estilos, épocas e culturas.	CG4 CG8 CG11 CE53 CE55 CT1 CT5 CT13 CT14
12. Alcanzar destrezas na realización de ditados rítmicos e melódicos.	CE53 CE54 CT1 CT8 CT14 CT16

Contidos	
Topic	
1. Parámetros constitutivos da arte da música.	a) Valor formativo da música. b) As calidades do son: altura, intensidade, duración e timbre.
2. Representacións convencionais e non convencionais da linguaxe musical.	Lectura fácil de partituras.
3. Ritmo e métrica. Compases simples, compostos e de amálgama. Ditados.	Figuras e silencios. Compases. Tempo. Pulso. Acento. Combinacións rítmicas. Lectura e interpretación de esquemas rítmicos.
4. Melodía: do intervalo ao motivo e á frase musical. Escalas.	a) Elementos básicos da linguaxe musical (notación, claves, alteracións, signos de prolongación e repetición, signos de expresión). b) Percepción e análise dos parámetros do son na audición: altura, intensidade, duración, timbre.
5. Lectura de partituras convencionais e ditados melódicos.	A canción como eixo da educación musical. Entoación de cancións e fragmentos melódicos. Cancións con xestos.
6. Xogos musicais para a mellor comprensión da linguaxe musical.	a) Expresión corporal b) O corpo como instrumento. c) Clasificación dos instrumentos: familias e subfamilias. Os instrumentos dispoñibles nas aulas de música: coñecemento e práctica. d) Novas Tecnoloxías
7. Lectura musical a dúas voces.	.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	20	40
Traballo tutelado	18.5	31.5	50
Traballo tutelado	6	17	23
Resolución de problemas	2	0	2
Seminario	2	2	4
Práctica de laboratorio	3	12	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	6	8
Cartafol/dossier	1	6	7
Observación sistemática	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición dos contidos teóricos da materia e das directrices para a elaboración dos traballos previstos.
Traballo tutelado	Traballo dirixido polo profesor. Técnicas grupais participativas.
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas. Consultas e seguimento dos traballos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atención personalizada nas sesións na aula e no despacho E no horario das titorías.
Traballo tutelado	Atención personalizada nas sesións na aula e no despacho E no horario das titorías.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Práctica de laboratorio	Exposición dunha actividade, segundo un guión de actividades realizadas na clase	25	CG2 CG3 CG4 CG8 CG11 CE55 CT1 CT2 CT9 CT10 CT12 CT13 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame escrito con preguntas curtas e/ou tipo test.	35	CG11 CE53 CE54 CE56 CT5
Cartafol/dossier	Presentación dun traballo no que aparezan todas as actividades realizadas na clase.	20	CE56 CT2
Observación sistemática	Participación activa na aula	20	CT1 CT12 CT14 CT17

Other comments on the Evaluation

O alumnado que asista a clase menos do 85% terá que presentarse a un exame específico debido as súas circunstancias especiais. En este caso, a nota do exame pasará a ser do 55% da cualificación xeral. No caso de unha cualificación final non satisfactoria, os contidos teóricos e os traballos serán recuperables nas seguintes convocatorias de recuperación.

O alumnado que asista a clase menos do 65% e/ou non expoña a súa actividade, terán que presentarse a un exame específico debido as súas circunstancias especiais. O exame constará de preguntas curtas, tipo test e/ou a desenvolver sobre o libro; Cremades, R. (2017) *Didáctica de la Educación Musical en Primaria*. Madrid: Paraninfo. En este caso, a nota do exame pasará a ser do 100% da cualificación xeral.

Para superar a materia será necesario alcanzar o 50% da cualificación en todos os apartados de avaliación.

O alumnado que empregue o teléfono móbil durante o transcurso de calquera clase, teórica ou práctica, será expulsado inmediatamente da aula, contando como falta de asistencia.

A proba escrita levarase a cabo na data establecida oficialmente polo Centro e publicada na páxina web <https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bernal Vázquez, J. - Calvo Niño, Mª Luisa, Didáctica de la música, Aljibe, 2000,
Frega, Ana Lucía, Didáctica de la música, Bonum, 2005, Buenos Aires
Pascual Mejía, Pilar, Didáctica de la música para primaria, Pearson, 2010, Madrid
Giráldez Hayes, Andrea, Internet y educación musical, Graó, 2005, Barcelona
Nardo, Rita de., Welch, Graham., Díaz, Maravillas, ¿Se nace musical? : cómo promover las aptitudes musicales de los niños, Graó, 2010, Barcelona
Torres Otero, Luis, Las tecnologías en el aula de música : bases metodológicas y posibilidades prácticas, MAD, 2010, Sevilla
Abad Ruiz, Federico, ¿Do re qué? : guía práctica de iniciación al lenguaje musical, Berenice, 2017, Córdoba
Montoro Alcubilla, María Pilar, Audiciones musicales activas para el aula, CCS, 2011, Madrid
Cremades, Roberto, Didáctica de la Educación Musical en Primaria, Paraninfo, 2017, Madrid

Complementary Bibliography

Agudo Brigidano, Dorotea, Juegos de todas las culturas, Inde, 2002, Barcelona
Albert Blaser, James, Música y movimiento, Graó, 2001, Barcelona
Hemsey de Gainza, Violeta, Pedagogía musical, Lumen, 2002, Buenos Aires
Verde Trabada, Ana, Música y acción : enseñanza y aprendizaje de la música creativa, CEU Ediciones, 2015, Madrid
Montoro Alcubilla, María Pilar, 44 juegos auditivos : educación musical en Infantil y Primaria, CCS, 2015, Madrid
Crandall, Joanne, Musicoterapia : la autotransformación a través de la música, Person, 2005, Madrid
Pradera, Máximo, De qué me suena eso? : paseo informal por la música clásica, Aguilar, 2005, Madrid

Recomendaciones

Other comments

Dada a importante carga práctica da materia, é altamente recomendable a asistencia regular ás sesións presenciais.

IDENTIFYING DATA				
Lingua galega				
Subject	Lingua galega			
Code	V51G120V01404			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Galego			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Rodríguez Lorenzo, María del Carmen			
Lecturers	Rodríguez Lorenzo, María del Carmen			
E-mail	mcarmenrodriguezlorenzo@gmail.com			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	O Grao en Educación Primaria esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha ampla formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio cabal de ferramenta básica e imprescindible na comunicación: a lingua. Tal competencia é condición sine qua non para a transmisión de coñecementos e para formar os discentes dun xeito integral. E tres son as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas aulas para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe desta materia: a capacidade lectora (comprensión, ritmo, dicción), a expresión oral (corrección, claridade, fluidez) e a expresión escrita (corrección, cohesión, propiedade). O futuro mestre de Educación Primaria deberá, polo tanto, adquirir un nivel adecuado de lingua galega que lle permita o dominio das destrezas arriba sinaladas (lectura expresiva, expresión oral e expresión escrita) para levar a cabo unha tripla tarefa: utilizar a lingua galega como lingua normal no ensino, servir de modelo de corrección lingüística aos seus alumnos e detectar e corrixir os erros que estes poidan cometer na lingua oral e na escrita.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	• saber • saber facer
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser

CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT14 Razoamento crítico	• saber facer
CT17 Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18 Creatividade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	CE43 CT1 CT3
Falar, ler e escribir correcta e axeitadamente en galego.	CE46 CE48 CE50 CT1 CT2 CT3 CT12 CT14 CT17 CT18
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos	CB1 CB2 CB3 CB4 CG4 CE46 CE48 CT1 CT2 CT3 CT9 CT14 CT17 CT18
Coñecer a fonética e a ortografía da lingua galega.	CB1 CB3 CB4 CB5 CG4 CE46 CT3
Coñecer a gramática da lingua galega.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE46 CT1 CT3 CT13
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua galega.	CB1 CB2 CB3 CE46 CE50 CT3
Comprender as regras de formación de palabras polas que a lingua galega enriquece o seu vocabulario por vía interna.	CB2 CB3 CB4 CB5 CE46 CT1 CT3 CT7

Coñecer e utilizar adecuadamente un léxico suficiente para expresarse con precisión na exposición oral e na redacción de textos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE46 CT3 CT7 CT12 CT13
--	---

Contidos

Topic	
FONÉTICA E ORTOGRAFÍA	O uso das grafías e o sistema fonético galego. A acentuación gráfica. Palabras de ortografía dubidosa. Os signos de puntuación.
MORFOSINTAXE	Substantivo e adxectivo. Artigo. Pronome persoal. Demostrativo. Posesivo. Indefinidos e numerais. Relativos, interrogativos e exclamativos. O adverbio. O verbo. O infinitivo conxugado. As perífrases verbais. Os elementos de relación: preposicións e conxuncións. A sintaxe oracional. Concordancia nominal e correlación verbal. A construción da oración.
LÉXICO E FORMACIÓN DE PALABRAS.	Palabras patrimoniais, semicultismos e cultismos. Grupos consonánticos. Sufixos e terminacións. Familias léxicas irregulares. Interferencias léxicas. Neoloxismos. A precisión léxica: selección do léxico, incorreccións comúns, tópicos e abusos. Procesos de formación de palabras e morfoloxía léxica. Derivación: prefixación e sufixación. Parasíntese. Composición. Outros procedementos.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Lección maxistral	0	0	0
Debate	20	40	60
Traballo tutelado	4	8	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	2	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumando, así como a presentar a materia e o sistema de traballo. Avaliación inicial mediante un modelo de comentario de textos.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, con especial atención á gramática do idioma.
Debate	Exercicios de expresión oral, individuais ou en grupos, relacionados cos contidos da materia. Valorarase, tamén, a participación activa nas actividades prácticas da aula.
Traballo tutelado	Elaboración, de maneira individual, de textos escritos sobre unha temática concreta (estudo dialectolóxico e/ou análise de calquera aspecto relacionado co programa) que se especificará na aula para o cal o alumnado deberá procurar información, manexar bibliografía, redactar, etc.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O atendimento personalizado ten como obxectivo facer o seguimento da evolución do alumnado e apoiar o seu traballo dentro da aula. O profesor abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramento e guiando o alumnado, para que acade os obxectivos propostos.
Debate	O atendimento personalizado ten como obxectivo facer o seguimento da evolución do alumnado e apoiar o seu traballo dentro da aula. O profesor abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramento e guiando o alumnado, para que acade os obxectivos propostos.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Elaboración dun ensaio en que se dea conta dalgún aspecto concreto da materia, nos que se ofrezca a valoración sobre algunha cuestión; descritor de un libro; análise dun texto dendeo punto de vista das desviacións da lingua, nos que se terán en conta a estrutura, presentación, construción e corrección lingüística, emprego acomodado de signos de puntuación. Cada erro de ortografía, morfosintaxe ou de procedementos suporá a perda de 0,25 puntos. Cualificación mínima: 5	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CE43 CE46 CE48 CT1 CT2 CT3 CT7 CT13 CT14 CT18
Debate	Presentación dunha exposición oral grupal e posterior debate sobre un tema que se especificará na aula, para o cal o alumnado deberá buscar información, manexar bibliografía, etc.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE43 CE46 CE48 CE50 CT1 CT2 CT3 CT7 CT9 CT12 CT14 CT17 CT18

Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame que será realizado na data oficial publicada na Secretaría do Centro. Cualificación mínima para superar a proba e facer a media co resto das actividades avaliables: 5 puntos	50	CG4 CE43 CE46 CE48 CT1 CT2 CT3 CT7 CT14 CT18
---------------------------------------	--	----	---

Other comments on the Evaluation

A ficha persoal, cos datos persoais, e a foto pegada debe entregarse nas dúas primeiras semanas de clase.

O sistema de avaliación pretende facer o alumnado participe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurarase unha avaliación continua, formativa e global, polo que se terán en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e o resultado final de dito proceso.

A **cualificación final** da materia será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. É dicir, a cualificación final será a suma da nota do exame (50%), dos traballos (40%) e da asistencia e participación activa e resolución de problemas (10%). Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase.

ALUMNADO NON ASISTENTE: Aquel alumnado que non asistise ás aulas ou faltase máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas terá que presentarse a un exame específico de toda a materia. Así mesmo, deberá entregar e presentar todos os traballos tutelados propostos o día da realización do exame. Para a asignación dos traballos, o alumno/a deberá poñerse en contacto co profesor antes nas dúas primeiras semanas do semestre en que se imparte a materia. Aqueles alumnos que non aproben a materia na convocatoria de maio, manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na convocatoria do mes de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ÁLVAREZ, R., MONTEAGUDO, H. e REGUEIRA, X.L., Gramática galega, Galaxia, 1986, Vigo

ÁLVAREZ, R. e XOVE, X., Gramática da lingua galega, Galaxia, 2002, Vigo

FEIXÓ CID, X., Gramática da lingua. Síntese práctica, Xerais, 2004, Vigo

FREIXEIRO MATO, X. R., Gramática da lingua galega. I, II, A Nosa Terra, 2002-2006, Vigo

VVAA, Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego, Real Academia Galega/Instituto da Lingua galega., 2005, A Coruña/Santiago de Compostela

Complementary Bibliography

Dosil, B., Escrita doada. Consellos para redactar ben, Xerais, 2015, Vigo

HERMIDA GULIAS, C., Gramática práctica, Sotelo Blanco Edicións, 2004, Santiago de Compostela

MÉNDEZ ÁLVAREZ, M^a. X., Ortografía da lingua galega, Xerais, 2004, Vigo

MUÑOZ SAA, B., Claro e seguido. 1, 2, 3, 4., Xerais, 2004, A Coruña

PENA, X. R. e ROSALES, M., Manual e exercicios de galego urxente, Xerais, 2006, Vigo

REGUEIRA, X. L., Os sons da lingua, Xerais, 1998, Vigo

Recomendacións

Other comments

Recoméndase:

- A asistencia continuada ás clases presenciais.
- A participación e a realización das tarefas prácticas que se propoñan.
- A dedicación responsábel e con rigor ao estudo da materia.
- O estudo continuado da materia.
- A lectura reflexiva, reparando no uso da linguaxe.

- A práctica da expresión oral para desenvolver a fluidez e corrección.

* O rendemento depende do estudo continuado da materia. É case imposible asimilar toda a materia mediante o estudo intensivo ao final do curso académico.

* Os alumnos, para a aprendizaxe significativa, deben realizar individualmente os exercicios que propón o profesor.

* É moi conveniente que as lecturas se fagan de forma reflexiva, reparando no uso da linguaxe.

IDENTIFYING DATA**Matemáticas e a súa didáctica II**

Subject	Matemáticas e a súa didáctica II			
Code	V51G120V01405			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Álvarez Lago, Susana			
Lecturers	Álvarez Lago, Susana			
E-mail	salvarez@ceu.es			
Web				

General description A aprendizaxe da xeometría debe estar baseado en actividades construtivas, sensíbles e lúdicas, ofrecendo numerosas posibilidades para experimentar, mediante diferentes recursos e/ou materiais, os conceptos, as súas propiedades e os seus problemas. É indubidable a súa achega no desenvolvemento da persoa, na súa capacidade para comunicarse, na súa relación cos obxectos e a xente que lle rodea, favorecendo o desenvolvemento dunha serie de capacidades.

Pola súa banda, a estatística converteuse nun coñecemento imprescindible nesta sociedade do coñecemento e as novas tecnoloxías, xa que, a persoa debe ter a capacidade e as ferramentas necesarias para poder interpretar e analizar toda esa información á que ten acceso, e permítalle unha maior participación cidadá coñecendo, explicando e cuestionando a realidade que a rodea.

A probabilidade, por último, é un campo da matemática moi relevante na cotidianidad das persoas, permitindo estimar ou predicir sucesos. O seu traballo na aula supón, en moitas ocasións, un gran exercicio de abstracción e de pensar de forma non determinista, traballando con conceptos pouco intuitivos.

Esta materia, Matemáticas e a súa Didáctica II, destinada a futuros/as mestres/as, pretende dar unha ampla visión dunha boa parte destes contidos matemáticos que se desenvolven actualmente no noso Sistema Educativo na etapa de Primaria. Trátase de que, sendo conscientes da complexidade da tarefa do ensino para lograr unha aprendizaxe matemática significativo, adquiran e consoliden os contidos destas matemáticas básicas, formándose como docentes capaces de ser críticos coa súa propia práctica, de reflexionar e de tomar decisións co obxecto de melloralas.

Competencias

Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser

CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE38	Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representacións espaciais, estimación e medida, organización e interpretación da información, etc)	• saber
CE39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas	• saber
CE40	Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá	• saber • saber facer
CE41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico	• Saber estar / ser
CE42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Adquirir competencias matemáticas básicas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE38 CE39 CE40 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT14
Coñecer o currículo escolar de matemáticas en Educación Primaria. Coñecer erros e dificultades que se poden presentar no proceso de ensino-aprendizaxe das matemáticas.	CB2 CG1 CG2 CG3 CG4 CG10 CE39 CE41 CE42 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT14

Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Desenvolver a autoconfianza no uso das matemáticas, estímoo e o gusto por esta materia.	CB3 CB4 CG2 CG3 CG4 CG9 CG10 CG12 CE40 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT18 CT22
Expor e resolver problemas vinculados coa vida cotiá. Saber traballar en equipo para deseñar e resolver problemas, reflexionar sobre a práctica docente e a formación permanente en matemáticas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG3 CG5 CG7 CG12 CE40 CE41 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22
Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do coñecemento científico.	CB1 CB3 CB5 CG3 CG4 CG12 CE41 CT1 CT3 CT6 CT8 CT9 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22

Contidos

Topic

1. Xeometría e medida: Elementos básicos.
2. Figuras xeométricas.
3. Relacións métricas.
4. Lonxitudes, áreas e volumes.
5. Xeometría con coordenadas.

6. Tratamento da información: Recollida e ordenación de datos.
7. Representacións gráficas.
8. Medidas de tendencia central e de dispersión.
9. Probabilidade.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	25	38	63
Resolución de problemas	11	36	47
Resolución de problemas de forma autónoma	14	11	25
Traballo tutelado	2	11	13
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia por parte do docente.
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate de problemas relacionados coa temática da materia, por parte do alumnado. Considérase como complemento da lección maxistral.
Resolución de problemas de forma autónoma	Formulación de problemas relacionados coa materia que o alumnado, en pequenos grupos, deberá resolver de forma autónoma. Nalgúns deles será necesario o coñecemento e uso de material didáctico.
Traballo tutelado	Desenvolvemento dunha proposta matemática baixo as directrices e supervisión do docente, fomentando o traballo en equipo e o gusto pola materia. En devandita proposta teranse en conta competencias do Decreto do currículo de Educación Primaria.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A atención personalizada garantirase en horas de tutoría, así como, nas horas presenciais. Terá como obxecto orientar ao alumno/a en o estudo da materia, resolver dúbidas que vaian xurdindo ao longo do cuadrimestre e dar a oportunidade, a aqueles estudantes interesados nun tema específico, de ampliar bibliografía ou calquera tipo de información.
Resolución de problemas	A atención personalizada garantirase en horas de tutoría, así como, nas horas presenciais. Terá como obxecto orientar ao alumno/a en o estudo da materia, resolver dúbidas que vaian xurdindo ao longo do cuadrimestre e dar a oportunidade, a aqueles estudantes interesados nun tema específico, de ampliar bibliografía ou calquera tipo de información.
Traballo tutelado	A atención personalizada garantirase en horas de tutoría, así como, nas horas presenciais. Terá como obxecto orientar ao alumno/a en o estudo da materia, resolver dúbidas que vaian xurdindo ao longo do cuadrimestre e dar a oportunidade, a aqueles estudantes interesados nun tema específico, de ampliar bibliografía ou calquera tipo de información.
Resolución de problemas de forma autónoma	A atención personalizada garantirase en horas de tutoría, así como, nas horas presenciais. Terá como obxecto orientar ao alumno/a en o estudo da materia, resolver dúbidas que vaian xurdindo ao longo do cuadrimestre e dar a oportunidade, a aqueles estudantes interesados nun tema específico, de ampliar bibliografía ou calquera tipo de información.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Traballo tutelado	Presentación dunha proposta matemática, mostrando	20	CB1
	coñecemento do currículo escolar desta materia para		CB2
	Educación Primaria.		CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG5
			CG9
			CG10
			CE38
			CE40
			CE42
			CT1
			CT2
			CT3
			CT7
			CT8
			CT9
			CT12
			CT14
			CT16
			CT18
			CT21
			CT22

Resolución de problemas de Presentación de problemas, analizados e resoltos en forma autónoma pequenos grupos, ao longo do cuadrimestre.

20

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG5
CG9
CG10
CE38
CE39
CE40
CE42
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT9
CT12
CT14
CT16
CT18
CT21
CT22

Resolución de problemas e/ou exercicios

Parte da proba escrita na que o alumno/a deberá resolver problemas relacionados cos contidos da materia.
Valorarase positivamente:
- Os razoamentos nas resolucións.
- A boa expresión matemática.

35

CB1
CB2
CB3
CB4
CG1
CG2
CG10
CE38
CE39
CE40
CE42
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT18
CT21
CT22

Exame de preguntas de desenvolvemento	Parte da proba escrita na que o alumno/a deberá responder a cuestións de resposta curta relacionadas cos contidos expostos ao longo do cuadrimestre. As respostas deberán ser claras, concisas e sen faltas de ortografía.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG9 CE38 CE39 CE40 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT16 CT22
---------------------------------------	--	----	---

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia é condición necesaria non obter unha cualificación de 0 en ningún dos apartados anteriores.

Aqueles estudantes que non a superen na convocatoria de final de cuadrimestre, poderán recuperala na convocatoria de xullo, onde o sistema de avaliación será exactamente o mesmo. As datas e horarios dos exames de ambas as convocatorias serán os establecidas no calendario de probas de avaliación para o curso 2019-20 e que poden ser consultadas en <https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Así mesmo, aqueles alumnos/as que por causas xustificadas non poidan asistir a clase deberán realizar, ademais das mesmas actividades que os seus compañeiros, un traballo adicional que irán elaborando ao longo do cuadrimestre e que deberán presentar o mesmo día do exame. Deben porse en contacto coa profesora nun prazo dun mes desde o comezo do cuadrimestre.

Trátase dun proceso de avaliación continua de todo o traballo desenvolvido polo alumno/á o longo do curso. A asistencia regular ás clases, tanto teóricas como prácticas, é aconsellable e valorarase positivamente a actitude do alumno.

Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia polo que poden sufrir lixeiras modificacións.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Carrillo Yáñez, J. (et al.) (coord.), Didáctica de las matemáticas para maestros de educación primaria, Paraninfo, 2016, Madrid

Castro, E., Didáctica de la Matemática en la Educación Primaria, Síntesis, 2001, Madrid

Chamorro, Mª C. (coord.), Didáctica de las Matemáticas para Primaria, Pearson, 2003, Madrid

Nortes Checa, A., Matemáticas y su Didáctica, DM, 1993, Murcia

Segovia Alex, I. y Rico Romero, L. (coords.), Matemáticas para maestros de educación primaria, Pirámide, 2016, Madrid

Complementary Bibliography

Alsina, C.; Burgués, C.; Fortuny, J.M., Invitación a la didáctica de la Geometría, Síntesis, 1987, Madrid

Alsina, C.; Burgués, C.; Fortuny, J.M., Materiales para construir la Geometría, Síntesis, 1988, Madrid

Chamorro, Mª C.; Belmonte, J.M., El problema de la medida. Didáctica de las magnitudes lineales, Síntesis, 1991, Madrid

Cid, E.; Godino, J.D.; Batanero, C., Matemáticas para maestros, Universidad de Granada. Departamento de Didáctica, 2004, Granada

Díaz, J.; Batanero, C.; Cañizares, M.J., Azar y probabilidad, Síntesis, 1988, Madrid

Godino, J.D.; Batanero, C.; Font, V., Didáctica de las Matemáticas para maestros, Universidad de Granada. Departamento de Didáctica, 2004, Granada

Guibert, A.; Lebeaume, J.; Mousset, R., Actividades geométricas para Educación Infantil y Primaria, Narcea, 1993, Madrid

Hernán Siguero, F.; Carrillo Quintela, E., Recurso en el aula de matemáticas, Síntesis, 1999, Madrid

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Didáctica da lingua e literatura: Galego				
Subject	Didáctica da lingua e literatura: Galego			
Code	V51G120V01501			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Neira Rodríguez, Marta			
Lecturers	Neira Rodríguez, Marta			
E-mail	marta.neira1@gmail.com			
Web				
General description	Trátase de proporcionar ao futuro docente coñecementos científicos necesarios, teóricos e prácticos, para favorecer o desenvolvemento das habilidades lingüísticas do alumnado de Educación Primaria. Así acadará un dominio adecuado de técnicas didácticas, capacidade para seleccionar recursos e estratexias de intervención didáctica, criterios para analizar os diversos materiais e referentes para avaliar o progreso nas diferentes habilidades comunicativas.			

Competencias		
Code		Typology
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer • Saber estar / ser
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento	• saber
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	• saber • saber facer
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT18	Creatividade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CT1
Coñecer o currículo escolar da lingua e literatura galegas e a súa situación social.	CE46
Adquirir coñecementos arredor dos procedementos de ensino e aprendizaxe da lingua galega como medio de comunicación. Tamén arredor do ensino e aprendizaxe da literatura galega.	CT3
Saber aplicar estratexias didácticas para mellorar o proceso de desenvolvemento das habilidades lingüísticas de expresión e comprensión oral.	CT12

Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.	CE1 CE4 CE49
Desenvolver estratexias didácticas para a comprensión do texto escrito e promover a creatividade.	CT18
Coñecer textos de literatura popular e de literatura infantil galega e valorar o seu aproveitamento para a aprendizaxe lingüística e como medio de normalización da lingua.	CT14
Coñecer textos da literatura galega, tanto culta como popular e infantil, e valorar o seu aproveitamento para o coñecemento da lingua e da cultura galega.	
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes no alumnado.	CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG11
Recoñecer a importancia dunha axeitada educación literaria e do fomento do hábito lector.	CE1
Coñecer recursos para fomentar a lectura como fonte de pracer e de enriquecemento persoal.	CT13
Desenvolver e avaliar os contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG11

Contidos

Topic	
1.- COÑECEMENTOS PARA O DESENVOLVEMENTO DAS HABILIDADES COMUNICATIVAS.	Desenvolvemento das habilidades comunicativas. Comprensión e expresión oral. Comprensión e expresión escrita. Competencia comunicativa. Metodoloxía, estratexias e técnicas.
2.-ANIMACIÓN Á LECTURA E Á ESCRITURA.	Lectura comprensiva. As idades lectoras. Competencia literaria e competencia lectora. A biblioteca de aula. Animación á lectura. Expresión escrita: obxectivos. Formas de expresión escrita. Proceso didáctico da composición. Escrita creativa.
3.-DESENVOLVEMENTO DE EXPERIENCIAS EDUCATIVAS E DE MATERIAIS DIDÁCTICOS.	Desenvolvemento de experiencias educativas e materiais didácticos.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2.5	2.5	5
Resolución de problemas	10	15	25
Traballo tutelado	14	34	48
Presentación	10	18	28
Lección maxistral	14	28	42
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia e traballos a realizar.
Resolución de problemas	Corrección de actividades iniciadas na aula. Orientacións sobre os criterios para a elección de traballos que o alumnado deba realizar.
Traballo tutelado	Aclaración de todas as dúbidas que expoña o alumnado. Exposición de traballos. Desenvolvemento de exercicios, propostas didácticas, experiencias educativas, proxectos... na aula realizados baixo as directrices e supervisión da profesora, de maneira autónoma e/ou de xeito colaborativo.
Presentación	Presentacións e exposicións por parte do alumnado de contidos sobre a materia obxecto de estudo, exercicios ou proxectos a desenvolver polo estudantado.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudantado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Lección maxistral	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula e/ou resolución de calquera dúbida referida ás encomendas que se realicen. O alumnado disporá de atención personalizada tanto nas horas de titoría (estarán marcadas no taboleiro situado xunto a porta do despacho da profesora, despacho D) coma nas horas de traballo nas aulas para resolver dúbidas, aclarar conceptos, etc.
Traballo tutelado	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula e/ou resolución de calquera dúbida referida ás encomendas que se realicen. O alumnado disporá de atención personalizada tanto nas horas de titoría (estarán marcadas no taboleiro situado xunto a porta do despacho da profesora, despacho D) coma nas horas de traballo nas aulas para resolver dúbidas, aclarar conceptos, etc.
Resolución de problemas	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula e/ou resolución de calquera dúbida referida ás encomendas que se realicen. O alumnado disporá de atención personalizada tanto nas horas de titoría (estarán marcadas no taboleiro situado xunto a porta do despacho da profesora, despacho D) coma nas horas de traballo nas aulas para resolver dúbidas, aclarar conceptos, etc.
Presentación	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula e/ou resolución de calquera dúbida referida ás encomendas que se realicen. O alumnado disporá de atención personalizada tanto nas horas de titoría (estarán marcadas no taboleiro situado xunto a porta do despacho da profesora, despacho D) coma nas horas de traballo nas aulas para resolver dúbidas, aclarar conceptos, etc.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lección maxistral	Asistencia e participación.	5	CG1 CG2 CG3 CG11 CE1 CE4 CT1 CT3 CT12 CT13 CT14 CT18
Traballo tutelado	Elaboración de traballos orais/escritos na aula nos que se valorará a implicación do alumnado. Elaboración de traballos a partir de lecturas de libros, de artigos, de conferencias realizadas por poñentes de prestixio, etc. que permitan afondar ou complementar os contidos da materia. Estes traballos, así como a súa cualificación específica, serán indicados nas diferentes sesións de traballo.	30	CG1 CG2 CG3 CG11 CE1 CE4 CE49 CT1 CT3 CT12 CT13 CT14 CT18

Resolución de problemas	Asistencia e participación activa na resolución de problemas e/ou exercicios.	5	CG1 CG2 CG3 CG11 CE1 CE4 CE46 CE49 CT1 CT3 CT12 CT14 CT18
Presentación	Elaboración e exposición oral na aula de traballos prácticos sobre temas ou contidos do programa. Valorarase a aplicación práctica dos contidos teóricos do temario, a planificación, a creatividade, a exposición oral.	10	CG1 CG2 CG3 CG11 CE1 CE4 CT1 CT3 CT12 CT13 CT18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame que será realizado na data oficial publicada na Secretaría do Centro (CONFIRMAR NA SECRETARÍA DO CENTRO).	50	CG1 CG2 CG3 CE1 CE46 CE49 CT1 CT3 CT14 CT18

Other comments on the Evaluation

o sistema de avaliación pretende facer o alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurarase unha avaliación continua, formativa e global, polo que se terán en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación no proceso de aprendizaxe e o resultado final de dito proceso. A cualificación final da materia será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. É dicir, a cualificación final será a suma da nota do exame (50%), dos traballos (30%), exposicións (10%) e da asistencia e participación activa (10%). Malia o dito, será preciso ter unha nota mínima de 2,25 no exame para poder sumar as demais notas.

ALUMNADO NON ASISTENTE

Aquel alumnado que non asistise ás aulas ou faltase máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas terá que presentarse a un exame de toda a materia (este exame computará un máximo de 5 puntos). Así mesmo, deberá presentar todos os traballos sinalados na aula (estes traballos computarán un máximo de 5 puntos). Para a asignación dos traballos, o alumno/a alumna deberá poñerse en contacto coa profesora antes do día 31 de novembro de 2019. Estes traballos terá que entregalos o día da realización do exame.

Aqueles alumnos e alumnas que non aproben a materia poderán recuperar as competencias non adquiridas na convocatoria do mes de xullo, manténdoseles a nota dos traballos/actividades superados, e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades propostos que non foran superados.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Badiá Armengold, D E Vilá, M., Juegos de expresión oral y escrita, Graó, 2009,
Ballester Roca, J., La formación lectora y literaria, Graó, 2015,
Cassany, D. et al., Enseñar lengua, Graó, 1997,
García Teijeirino, A., A poesía é necesaria. Lectura e creación poética dentro da aula, Xerais, 2009,
Martín Vega, R., Manual de didáctica de la lengua y la literatura, Síntesis, 2009,
Mendoza Fillola, A., Didáctica de la lengua y la Literatura para Primaria, Pearson, 2000,
Roig Rechou, B. (coord.), Historia da Literatura Infantil e Xuvenil Galega, Xerais, 2015,
Sánchez Miguez, E. et al., La lectura en el aula, Graó, 2010,

Complementary Bibliography

Muñoz Súa, B., Comprensión escrita, Xerais, 2004,
Muñoz Súa, B., Comprensión oral, Xerais, 2004,
Muñoz Súa, B., Expresión escrita, Xerais, 2004,
Muñoz Súa, B., Expresión oral, Xerais, 2004,
Roig Rechou, B. A., A Literatura Infantil e Xuvenil no século XXI. Seis claves para entendela mellor, Asociación Española de Amigos del Libro/Xunta de G, 2008,
Rodari, G., Gramática da fantasía, Kalandraka, 1999,
Silva Valdivia, B., Didáctica da lingua en situacións de contacto lingüístico, ICE, 1994,
VVAA, Gramática insubordinada, Xerais, 2004,
Estas fontes serán ampliadas na aula.,

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Lingua e literatura: Galego/V51G120V01602
Literatura infantil e xuvenil/V51G120V01910

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua galega/V51G120V01404

Other comments

- Recoméndase a asistencia ás clases teóricas e prácticas, a participación activa nas sesións e a realización das tarefas prácticas, ademais da dedicación continuada ao estudo da materia.
- É preciso tamén a adquisición dun hábito lector áxil e eficaz, xunto cunha actitude crítica e analítica dos textos e materiais didácticos traballados.
- O horario de titorías da profesora estará marcado na porta do seu despacho (despacho D do segundo andar)

IDENTIFYING DATA				
Didáctica das ciencias experimentais II				
Subject	Didáctica das ciencias experimentais II			
Code	V51G120V01502			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Lecturers	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
E-mail	sandrafragueiro@yahoo.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Formación para o ensino das ciencias experimentais en educación primaria centrada en bioloxía e xeoloxía.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer

CG12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber • saber facer
CE25 Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía)	• saber
CE26 Coñecer o currículo escolar destas ciencias	• saber
CE27 Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá	• saber facer • Saber estar / ser
CE28 Valorar as ciencias como un feito cultural	• Saber estar / ser
CE29 Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• Saber estar / ser
CE30 Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes	• saber facer
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2 Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3 Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT4 Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5 Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT6 Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7 Resolución de problemas	• saber facer • Saber estar / ser
CT8 Toma de decisións	• Saber estar / ser
CT9 Traballo en equipo	• Saber estar / ser
CT10 Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• Saber estar / ser
CT11 Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12 Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT14 Razoamento crítico	• saber facer
CT15 Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser
CT17 Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18 Creatividade	• saber facer
CT19 Lideranza	• Saber estar / ser
CT20 Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21 Iniciativa e espírito emprendedor	• Saber estar / ser
CT22 Motivación pola calidade	• Saber estar / ser
CT23 Sensibilidade por temas medioambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais: Bioloxía e Xeoloxía.	CB3 CG1 CE25 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23
--	---

Coñecer o currículo escolar das ciencias experimentais: Bioloxía e Xeoloxía.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CE26 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23
--	---

Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE27
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Valorar as ciencias como un feito cultural

CB1
CB3
CB4
CB5
CG7
CG8
CG9
CG12
CE28
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostible

CB1
CB2
CB3
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG11
CG12
CE29
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nas e nos estudantes

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE30
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Contidos	
Topic	
Introdución	A didáctica das Ciencias experimentais (Bioloxía e Xeoloxía) para a Educación Primaria
O currículo	O currículo oficial das Ciencias experimentais (Bioloxía e Xeoloxía) para a Educación Primaria
Metodoloxías e recursos	As metodoloxías para o ensino das Ciencias Experimentais (Bioloxía e Xeoloxía) para a Educación Primaria
	Os recursos para o ensino das Ciencias Experimentais (Bioloxía e Xeoloxía) para a Educación Primaria
Avaliación	A avaliación das Ciencias experimentais (Bioloxía e Xeoloxía) para a Educación Primaria

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	4	8	12
Traballo tutelado	8	25	33
Aprendizaxe baseado en proxectos	12	35	47
Prácticas de laboratorio	24	24	48
Seminario	5	5	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	Actividades expositivas do profesorado sobre os ámbitos temáticos da materia. Elaboración e exposición de presentacións-resumo sobre os traballos realizados na materia polo alumnado.
Traballo tutelado	Actividades e tarefas desenvolvidas na aula de forma grupal participativa e titoradas polo profesorado.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Elaboración de proxectos integrados no marco das Ciencias experimentais en Educación Primaria, onde se fomenta a actividade autónoma do alumnado.
Prácticas de laboratorio	O alumnado desenvolverá actividades experimentais co equipamento didáctico da aula-laboratorio.
Seminario	Resolución de dúbidas, consulta e seguimento dos traballos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	Axudar ao alumnado en pequeno e gran grupo.
Traballo tutelado	Atender ao alumnado en pequeno grupo ou grupo cooperativo na aula proporcionándolle orientación, apoio e motivación na resolución de problemas e realización de tarefas.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Proporcionar axuda ao alumnado en pequenos grupos, en equipos ou individualmente tanto en aula como fóra delas sobre o desenvolvemento e deseño de proxectos relacionados coa temática da materia.
Prácticas de laboratorio	Axudar ao alumnado no desenvolvemento de actividades experimentais na aula tanto individualmente como en equipo cooperativo e resolver as dúbidas a nivel individual ou grupal que xurdan neste tipo de tarefa.
Seminario	Atender as necesidades e consultas do alumnado en equipo cooperativo relacionadas coas temáticas relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Presentación	Avaliación continua a través da elaboración e exposición de traballos individuais e/ou de equipo cooperativo.	10	CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30
Traballo tutelado	Avaliación global do proceso de aprendizaxe e adquisición de competencias e coñecementos mostrados a través dos traballos de aula.	30	CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30
Aprendizaxe baseado en proxectos	Avaliación continua a través do seguimento do alumnado no deseño dun proxecto relacionado coas ciencias para alumnado de Educación Primaria.	30	CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30
Prácticas de laboratorio	Avaliación continua a través do seguimento da realización de actividades prácticas (experimentos, material didáctico, actividades innovadoras...)	30	CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30

Other comments on the Evaluation

Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades presentadas na plataforma virtual Intranet é preciso

asistir ás aulas nun 80% do tempo presencial cun aproveitamento axeitado.

Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos programados, por cada alumna e cada alumno no seu espazo persoal respectivo en Intranet, en formato PDF.

Para obter unha avaliación positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto nas sesións presenciais, xa que se valorará como condición imprescindible que o aproveitamento e a participación sexan axeitadas.

A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.

Segunda Convocatoria: O alumnado que se puido acoller ao sistema de avaliación continua na primeira convocatoria, poderá optar por realizar as actividades pendentes de avaliación positiva. Gardaranse as cualificacións positivas acadadas na primeira convocatoria, que se promediarán coas obtidas nesta, de acordo coas porcentaxes indicadas anteriormente.

O alumnado que non cumpra coa asistencia indicada deberá entregar os traballos e realizar tamén un exame específico.

Observacións:

Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia; polo que poden sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

As datas dos exames determinaranse oficialmente e publicaranse na web: <http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Arias, A., O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria, Consellería de Educación e O.U. Xunta de Galicia, 2009, https://www.edu.xunta.es/ftpserver/portal/DXC/9002463-Proxectos_Web.pdf

Xunta de Galicia, Decreto 105/2014, del 4 de septiembre, por el que se establece el currículo de Educación Primaria en la Comunidad Autónoma de Galicia, <https://www.sis.net/documentos/legislativa/27489.pdf>

Pujolàs, P.; Lago, J. R., El programa CA/AC ([Cooperar para Aprender/Aprender a Cooperar]) para enseñar a aprender en equipo. Implementación del aprendizaje cooperativo en el aula, Universidad de Vic, <http://www.elizalde.eus/wp-content/uploads/izapideak/CA-ACprograma.pdf>

Cañal, P.; García, A. y Cruz-Guzmán, M., Didáctica de las ciencias experimentales en educación primaria, Paraninfo, 2016, Madrid

Chard, S.; Kogan, Y.; Castillo, C., El aprendizaje por proyectos en educación infantil y primaria, Morata, 2019, Madrid

Iglesias, J.; González, L; Fernández-Río, J., Aprendizaje cooperativo: teoría y práctica en las diferentes áreas y materias del currículum, Pirámide, 2017, Madrid

González, F., Didáctica de las ciencias experimentales II: prácticas de laboratorio, Pirámide, 2018, Madrid

Complementary Bibliography

Abella, R.; Alcázar, V.; Balaguer, L., Hacemos ciencia en la escuela. Experiencias y descubrimientos, Graó, 2009, Barcelona

Chiva, O.; Martí, M., Métodos pedagógicos activos y globalizadores: conceptualización y propuestas de aplicación, Graó, 2016, Barcelona

Friedl, A. E., Enseñar ciencias a los niños, 1, Graó, 2000, Barcelona

Ramiro, E., La Maleta de la ciencia : 60 experimentos de aire y agua y centenares de recursos para todos, 1, Graó, 2010, Barcelona

Pozo, J.I.; Gómez, M.A., Aprender y enseñar ciencia: del conocimiento cotidiano al conocimiento científico, Morata, 2000, Barcelona

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Ciencias experimentais/V51G120V01302

Didáctica das ciencias experimentais I/V51G120V01402

Other comments

As estratexias de ensino deberán adaptarse as circunstancias que se vaian producindo ao longo do curso.

IDENTIFYING DATA**Didáctica das ciencias sociais**

Subject	Didáctica das ciencias sociais			
Code	V51G120V01503			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Piñero Sampayo, María Fernanda			
Lecturers	Piñero Sampayo, María Fernanda			
E-mail	fpinero@ceu.es			
Web	http://escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Esta signatura consiste en ensinar aos futuros Mestres/as a introducir aos nenos/as no coñecemento das distintas Ciencias Sociais que compoñen os contidos do DCB (Diseño Curricular Base) para a Educación Primaria, así como a recoñecer as dificultades de aprendizaxe dos distintos conceptos e nocións relacionados coas Ciencias Sociais. Así mesmo, esta materia é necesaria para coñecer e aplicar os recursos e os medios que están ao noso alcance, para que podamos conseguir o obxectivo que nos expomos na educación, tendo en conta as condicións sociais e persoais nas que o mestre/a e o alumno/a desenvolven a súa tarefa.			

Competencias

Code	Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable

CG10 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11 Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CE13 Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber • Saber estar / ser
CE14 Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• Saber estar / ser
CE23 Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber • Saber estar / ser
CE29 Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber • saber facer
CE31 Comprender os principios básicos das ciencias sociais	• saber • saber facer
CE32 Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais	• saber • saber facer
CE33 Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural	• saber • saber facer
CE34 Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• Saber estar / ser
CE35 Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos	• Saber estar / ser
CE37 Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber
CE48 Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2 Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3 Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT5 Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6 Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7 Resolución de problemas	• saber facer
CT8 Toma de decisións	• saber facer
CT9 Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT14 Razoamento crítico	• saber
CT15 Compromiso ético	• saber • Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17 Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18 Creatividade	• saber facer
CT20 Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT23 Sensibilidade por temas medioambientais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer e asimilar os principios básicos das Ciencias Sociais e a contidos da área.	CB1 CB2 CG1 CG3 CE31 CE32 CE33 CE48 CT1 CT3 CT6 CT17

Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria

CB2
CB3
CG1
CG3
CG6
CG8
CE14
CE23
CE32
CE34
CT3
CT13
CT14
CT23

Integrar o estudo histórico e xeográfico para comprender as relacións da sociedade co seu medio.

CB1
CB2
CG1
CG5
CG8
CG9
CE14
CE29
CE31
CE32
CE33
CE35
CT1
CT2
CT3
CT6
CT13
CT14

Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da historia da arte nos nenos/as e os problemas que presenta a súa aprendizaxe.

CB2
CB4
CG1
CG4
CG7
CG9
CE13
CE23
CE32
CE35
CE48
CT1
CT2
CT7
CT13
CT15
CT20

Deseñar programacións e materiais para a área de Ciencias Sociais en Primaria.

CB4
CB5
CG8
CG9
CG10
CG11
CE13
CE32
CE33
CE34
CE37
CT2
CT3
CT5
CT8
CT9
CT13
CT16
CT18
CT23

Contidos	
Topic	
APARTADO 1	- As Ciencias Sociais e o Medio.
A CONSTRUCCIÓN DOS CONCEPTOS E NOCIÓNS PARA O COÑECEMENTO DAS CIENCIAS SOCIAIS	- Os fins do estudo do Medio na Educación Primaria. - Obxectivos educativos do Coñecemento do Medio.
APARTADO 2	- Técnicas e recursos para o ensino-aprendizaxe das Ciencias Sociais
EPISTEMOLOXÍA E CONTIDO DO AREA DE CIENCIAS SOCIAIS	- Obxectivos e criterios na elección de textos.
APARTADO 3	- A novela histórica como recurso didáctico
DESENVOLVEMENTO DE EXPERIENCIAS EDUCATIVAS E MATERIAIS DIDÁCTICOS DO AREA	- Fins da utilización da prensa nas Ciencias Sociais.- Emprego didáctico da prensa. - Guía didáctica para preparar saídas fose da aula. - Criterios metodolóxicos e didácticos para o estudo da Historia. - Criterios metodolóxicos e didácticos para o estudo da obra de arte. - Criterios metodolóxicos e didácticos para o estudo da Xeografía.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	4	10	14
Presentación	6	18	24
Seminario	6	18	24
Traballo tutelado	10	20	30
Lección maxistral	18	18	36
Práctica de laboratorio	5	5	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Traballo tutelado	Comentarios, participación en debates, propostas...
Presentación	Presentación, defensa e debate por parte dos grupos das Unidades Didácticas elegidas
Seminario	Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos tutelados
Traballo tutelado	Elaboración en grupos de Unidades Didácticas da área das Ciencias Sociais
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Presentación	As exposicións dos traballos realízanse na aula diante dos compañeiros/as. A profesora realizará as correccións que considere oportunas.
Seminario	Os traballos en grupo ten unha parte que se realiza na aula, tutoriza pola profesora.
Traballo tutelado	Horario titorías: Comunicarase ao comenzo do curso

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Comentarios, participación e actitude colaborativa en debates, propostas...	10	CB1
			CB3
	os resultados da aprendizaxe esperados son:		CG3
	- Coñecer e assimilar os principios básicos das Ciencias Sociais e a contidos da área.		CG6
			CE13
			CE23
			CE34
			CE35
			CE48
			CT1
			CT3
			CT13
			CT14
			CT15

Presentación	Presentación e defensa das Unidades Didácticas e outras propostas.	20	CB4 CG4 CG10 CG11 CE37 CE48 CT2 CT3 CT5 CT6 CT8 CT18
	Os resultados da aprendizaxe esperados son: - Diseñar programación e materiais para a área das Ciencias Sociais en Primaria		
Traballo tutelado	Realización en grupo de Unidades Didácticas e outras propostas seleccionadas.	50	CB2 CB3 CG4 CG10 CE13 CE29 CE37 CT2 CT3 CT6 CT9 CT16 CT17 CT18
	Os resultados da aprendizaxe esperados son: - Diseñar programación e materiais para a área de Ciencias Sociais en Primaria		
Práctica de laboratorio	Realización de probas que poñan de manifesto os contidos e as competencias adquiridas no proceso de aprendizaxe.	20	CB1 CB4 CB5 CG1 CG8 CG9 CE31 CE32 CE33 CT1 CT3 CT7 CT20
	Os resultados da aprendizaxe esperados son: - Coñecer e asimilar os principios básicos das Ciencias Sociais e a contidos da área. - Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria. - Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da Historia da Arte nos nenos/as e os problemas que presenta a súa aprendizaxe.		

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia, o alumno/a deberá realizar os traballos de aula e os tutelados propostos, así como realizar as exposicións correspondentes na aula. Ademais, aqueles alumnos/as que non cumprisen coa asistencia mínima obrigatoria, terán que facer, á parte dos requisitos anteriores, un exame específico. O ser unha asignatura eminentemente práctica, so se permitirán dúas fallas de asistencia as clases prácticas sen xustificación probada. Aqueles casos nos que os alumnos/as non podan asistir a clase de forma regular por causas moi xustificadas, terán un procedemento de avaliación diferente. É conveniente que as persoas que se atopen neste estado póñanse en contacto coa profesora a principios do cuadrimestre.

Data de exame: consultar calendario de exames na páxina web <https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Bibliografía. Fontes de información Basic Bibliography

Carretero, M., Pozo, J.I., Asensio, M., comps, La enseñanza de las Ciencias Sociales, Visor, 1989, Madrid

Dominguez Garrido, M.C., Didáctica de las Ciencias Sociales para Primaria, Pearson Educación, 2004, Madrid

Friera, F., Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia, Ediciones De la Torre, 1995, Madrid

García Ruíz, A. y Otros, Didáctica de las Ciencias Sociales en Educación Primaria, Algaida, 1993, Madrid

Hernández, F.X., Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia, Grao, 2002, Barcelona

Complementary Bibliography

Calatrava, J.A., La Literatura y la Didáctica de la Historia. Actas del V Coloquio Metodológico y Didáctico, Hespérides, 1985, Almería

Decreto 105/2014 de 4 de Septiembre,

Decreto 374/1996 de 17 de Octubre,

Díaz Matarranz, J. Santisteban Fernández, A. Cascarejo Garcés, A., Medios de comunicación y pensamiento crítico, Universidad de Alcalá, 2013, Madrid

Domínguez y Otros, El museo. Un espacio para el aprendizaje, Librería Pedagógica, 1999, Madrid

Enseñanza de las Ciencia Sociales. Revista de Investigación, <http://www.publicacions.ub.edu/revistes/eccss/>, Universidad Autònoma de Barcelona, Barcelona

Escalante, F., Una idea de las Ciencias Sociales, Librería Pedagógica, 1999, Madrid

Liceras Ruíz, A., Didáctica de las Ciencias Sociales, Pirámide, 2016,

Lobera Espí, X. Buj Pereda, M.J., Dinámicas de grupo. Una propuesta psicopedagógica para niños, niñas y adolescentes de 6 a 18 años, Horsori, 2019, Barcelona

Luís Gómez, A., La enseñanza de la Historia ayer y hoy; entre la continuidad y el cambio, Díada, 2000, Sevilla

Monteverde, J.E., La representación cinematográfica de la Historia, Akal, 2001, Madrid

Moral, J. del, Historia y Ciencias Humanas, Librería pedagógica, 1999, Madrid

Moreno Vera, J.R., La narración literaria, una experiencia didáctica en la enseñanza de la Historia, <https://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/61809/1/2>, 2016,

Orden 22 de Julio de 1997,

Orden ECD 65/2015 de 21 de Enero,

Real Decreto 82/1996 de 17 de Octubre,

Real Decreto 126/2014 de 28 de Febrero,

Recomendacións

Other comments

Nesta materia valorarase moi positivamente a participación activa dos alumnos/as e a boa disposición para traballar en grupo.

Ao ser unha materia eminentemente práctica, a asistencia a clase é fundamental, tendo en conta este aspecto no apartado de participación e actitude colaborativa. So se permitirán dúas fallas de asistencia, sen xustificación, as clases prácticas. Todos os aspectos deben verse cumpridos de forma satisfactoria. O non cumprimento dalgún deles suporía o suspenso da materia. Poderase superar cada apartado de forma individual cumprindo cos requisitos establecidos, pero xa na seguinte convocatoria.

IDENTIFYING DATA				
Innovación e investigación didáctica				
Subject	Innovación e investigación didáctica			
Code	V51G120V01504			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Criado del Rey Morante, Julia			
Lecturers	Criado del Rey Morante, Julia			
E-mail	julia.criadorey@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	O Profesorado, os centros e institucións educativas enfróntanse no momento actual ao desafío de ofrecer resposta á ampla demanda educativa da sociedade contemporánea. Ante estes desafíos, o profesorado necesita e demanda recursos, formación e estratexias que lles permitan atopar respostas útiles, realistas e eficaces para adaptarse e adaptar a educación aos novos requirimentos sociais. Entre estes recursos e estratexias atópanse a INNOVACIÓN e a INVESTIGACIÓN DIDÁCTICA.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer • Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber • saber facer
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber facer
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	• saber facer
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer
CE22	Relacionar a educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad	• saber • saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber facer
CE68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber facer

CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber
CT18	Creatividade	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Capacitarse para analizar e cuestionar as concepcións educativas emanadas da investigación así como as propostas curriculares da Administración educativa.	CB1 CB3 CG10 CG12 CE9 CE17 CE19 CT1 CT2 CT3
Promover a calidade dos contextos (aula e centro) nos que se desenvolve o proceso educativo en prol do benestar do alumnado.	CB1 CB2 CG2 CG10 CG12 CE17 CE19 CE68 CT1 CT2 CT6 CT8 CT9 CT15 CT16 CT22
Participar en proxectos de investigación relacionados co ensino e a aprendizaxe, introducindo propostas de innovación encamiñadas á mellora da calidade educativa.	CB3 CB5 CE17 CE19 CE65 CE68 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16 CT22

Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	CB3
	CB4
	CG2
	CG10
	CE7
	CE9
	CE17
	CE19
	CE65
	CE68
	CT1
	CT2
	CT3
	CT5
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT15
	CT16
	CT18
	CT22
Comprender a complexidade, importancia e necesidade da avaliación como un elemento regulador e promotor do avance do ensino, da aprendizaxe e da súa propia formación.	CB1
	CG2
	CE7
	CE16
	CT1
	CT2
	CT8
	CT9
Desenvolver a capacidade de análise e síntesis e potenciar unha actitude crítica e reflexiva ante distintos enfoques e criterios que se poidan seleccionar e/ou aplicar na práctica profesional	CT15
	CB2
	CB3
	CB4
	CG10
	CG12
	CE7
	CE9
	CE22
	CE65
	CE68
	CT1
	CT2
	CT3
	CT6
	CT7
	CT9
Desenvolver habilidades de relación interpersoal. Expor e argumentar de forma convincente e desenvolver a capacidade de relación, comunicación e traballo en equipo, potenciando valores de cooperación e responsabilidade.	CT15
	CB4
	CG2
	CG10
	CG12
	CE9
	CE11
	CE22
	CT1
	CT2
	CT3
	CT5
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT15
	CT16
	CT18
	CT22

Topic

BLOQUE 1. INNOVACIÓN EDUCATIVA	1. Fundamentos da innovación educativa e didáctica. 2. A innovación no centro e na aula: deseños, estratexias e avaliación. 3. Factores e procesos de cambio e mellora na escola.
BLOQUE 2. INVESTIGACIÓN EDUCATIVA	4. Fundamentos da investigación en Educación e Didáctica. 5. Deseño e metodoloxía da investigación na escola. 6. Difusión e transferencia da investigación educativa.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Lección maxistral	15	15	30
Seminario	10	30	40
Metodoloxías baseadas en investigación	5	15	20
Traballo tutelado	20	20	40
Exame de preguntas obxectivas	1	17	18

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Presentación da materia aos alumnos: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía
Lección maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas lxicamente estruturados co fin de facilitar información organizada. Consistirá na exposición, por parte da profesora, dos contidos da Innovación e Investigación Didáctica. Impulsarase a participación do alumnado mediante preguntas, debates, exposición de puntos de vista, etc.
Seminario	Nas *tutorías *grupales o alumnado recibirá orientación no seu proceso formativo.
Metodoloxías baseadas en investigación	O alumnado realizará, individualmente ou en grupo un proxecto de investigación (bloque 2), seguindo as orientacións da profesora. COMPUTAN NA AVALIACIÓN CONTINUA
Traballo tutelado	O/A estudante, en parellas, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Nas titorías grupais o alumnado recibirá orientación no seu proceso formativo. O horario de titorías está a disposición dos alumnos e alumnas no taboleiro do Departamento.
Traballo tutelado	Durante as clases prácticas e nas titorías.

Avaliación

Description	QualificationEvaluated Competences
-------------	------------------------------------

Traballo tutelado	Valoraranse dous artigos realizados polo alumnado en parellas, da seguinte forma: - Elaboración dun proxecto de innovación 50%. - Elaboración dun proxecto de investigación 50%	60	CG2
			CG10
			CG12
			CE7
			CE9
			CE11
			CE16
			CE17
			CE19
			CE22
			CE65
			CE68
			CT1
			CT2
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT15
			CT16
			CT18
			CT22
Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva con tres opcións de resposta por pregunta.	40	CB1
			CE7
			CE9
			CE11
			CE16
			CE17
			CE19
			CE22
			CE65
			CE68

Other comments on the Evaluation

- 1/ Ao longo do cuadrimestre se levará a cabo unha avaliación continua do alumnado a través de exposicións, traballos de aula e participación activa nas clases.
- 2/ É condición indispensable aprobar cada unha das partes por separado. Con nota inferior a 5 non se fará media.
- 3/ Para os traballos e entregas propostas daranse datas de entrega inamovibles.
- 4/ Cada falta de ortografía descontará 0,25 puntos en todos aqueles documentos escritos que se entreguen á profesora.
- 5/ O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso.
- 6/ As titorías da materia terán lugar no despacho A.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- Carbonell, Jaume, La aventura de innovar: el cambio en la escuela, Madrid: Morata, 2006 (3ª edición)
- Cardona Moltó, Mª Cristina, Introducción a los métodos de investigación en educación, Madrid: EOS, 2002
- Martínez González, Raquel-Amaya, La investigación en la práctica educativa: Guía metodológica de investigación para el diagnóstico y evaluación de centros docentes, Madrid: MEC-Secretaría General Técnica, 2007
- Mc Millan, James H. y Schumacher, S., Investigación educativa, Madrid: Pearson-Addison Wesley, 2010 (5ª ed.)
- Nieto Martín, Santiago (ed. lit.), Principios, métodos y técnicas esenciales para la investigación educativa, Madrid: Dykinson, 2012
- Sánchez Huete, Juan Carlos, Métodos de investigación educativa, Sevilla: Punto Rojo, 2013

Complementary Bibliography

- Aróstegui, Julio, La investigación histórica: teoría y método, Barcelona: Crítica, 1995
- Bell, Judith, Cómo hacer tu primer trabajo de investigación, Barcelona: Gedisa, 2002

Bertaux, Daniel, Los relatos de vida. Perspectiva etnosociológica, Barcelona: Bellaterra, 2005

Carbonell, Jaume, Pedagogías del siglo XXI: alternativas para la innovación educativa, Barcelona: Octaedro, 2014

Corbetta, Piergiorgio, Metodología y técnicas de investigación social, Madrid: Mac-Graw Hill, 2007

Eco, Umberto, Cómo se hace una tesis: técnicas y procedimientos de estudio, investigación y escritura, Barcelona: Gedisa, 2001

Fondevila Gascón, Joan Francisc, El trabajo de fin de grado en ciencias sociales y jurídicas: guía metodológica, Madrid: Ediciones Internacionales Universitarias, 2013

García Lastra, Marta et al (ed. lit.), Las mujeres cambian la educación: investigar la escuela, relatar la experiencia., Madrid: Narcea, 2008

Gento Palacios, Samuel, Guía práctica para la investigación en educación, Madrid: Sanz y Torres, 2004

Imbernón, Francisco (coord.), La investigación educativa como herramienta de formación del profesor: reflexión y experiencias de investigación educativa., Barcelona: Graò, 2002

Kvale, S., La entrevista en la investigación educativa, Madrid: Morata, 2011

Latorre, Antonio, La investigación-acción: conocer y cambiar la práctica educativa, Barcelona: Graò, 2003

Medina Rivilla, Antonio et al., Innovación de la educación y de la docencia, Madrid: Editorial Universitaria Ramón Areces/UNED, 2009

Rosado, Miguel Ángel, Metodología de investigación y evaluación, México: Trillas, 2006

Rosales López, Carlos, Didáctica: Innovación en la enseñanza, Santiago de Compostela: Andavira Editora, 2009

Sevillano García, Mª Luisa et al., Investigar para innovar en enseñanza, Madrid: Pearson-Prentice Hall, 2007

Slavin, Robert E., Educational research in an age of accountability, Boston: Pearson, 2007

Tejedor, Francisco Javier, Análisis inferencial de datos en educación, Madrid: La Muralla, 2006

Zabalza Beraza, Miguel Ángel, Diarios de clase: un instrumento de investigación y desarrollo profesional, Madrid: Narcea, 2004

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Traballo de Fin de Grao/V51G120V01991

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Didáctica das ciencias sociais/V51G120V01503

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/V51G120V01101

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/V51G120V01202

Other comments

Recoméndase a asistencia a clase, pois é esencial para o seguimento da materia e computa na avaliación docente. Manéxoo de bibliografía resulta fundamental nesta materia, do mesmo xeito que un dominio de ferramentas informáticas a nivel de usuario. Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo dos alumnos matriculados na materia; por tanto, pode experimentar modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

IDENTIFYING DATA				
Lingua francesa e a súa didáctica				
Subject	Lingua francesa e a súa didáctica			
Code	V51G120V01505			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language				
Department				
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				
Web				
General description				
Competencias				
Code	Typology			
Resultados de aprendizaxe				
Learning outcomes			Competences	
Contidos				
Topic				
Planificación docente				
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours	
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				
Metodoloxía docente				
	Description			
Atención personalizada				
Avaliación				
Description	Qualification	Evaluated Competences		
Other comments on the Evaluation				
Bibliografía. Fontes de información				
Basic Bibliography				
Complementary Bibliography				
Recomendacións				

IDENTIFYING DATA				
Didáctica da lingua e literatura: Español				
Subject	Didáctica da lingua e literatura: Español			
Code	V51G120V01506			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Caíño Carballo, Ana			
Lecturers	Caíño Carballo, Ana			
E-mail	ana.cainocarballo@ceu.es			
Web				
General description	A materia encamiñase a reflexionar ao redor das principais técnicas, recursos e estratexias para o ensino da lingua e da literatura españolas.			

Competencias		
Code		Typology
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura	• saber
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	• saber facer
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer • Saber estar / ser
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber • saber facer
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e da comunicación.	CE43
Coñecer o currículo da lingua española e a súa literatura.	CG1 CE45
Adquirir coñecementos ao redor dos procedementos de ensino/aprendizaxe da lingua española como medio de comunicación.	CE45 CE46 CE47
Saber aplicar estratexias didácticas para mellorar o proceso de desenvolvemento das habilidades lingüísticas de expresión e comprensión oral.	CT2 CT3 CT12 CT17 CT18

Coñecer o proceso de aprendizaxe da lingua escrita e do seu ensino.	CT1 CT2 CT3 CT6 CT11 CT12 CT16 CT17 CT22
Desenvolver estratexias didácticas para a comprensión do texto escrito e promover a creatividade.	CT2 CT3 CT9 CT14 CT18
Coñecer e utilizar estratexias e recursos para fomentar a lectura como fonte de pracer e de enriquecemento persoal.	CT1 CT2 CT3 CT6 CT12 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT16 CT18

Contidos

Topic	
Coñecementos para o desenvolvemento das habilidades comunicativas.	A gramática e a súa didáctica. A expresión oral. Aspectos didácticos. A aprendizaxe da lectoescritura (principais métodos para a adquisición da lectoescritura, lectura e comprensión, a expresión escrita e as súas formas, didáctica da ortografía, didáctica do vocabulario).
Animación á lectura e á escritura.	Motivación lectora. A literatura infantil e xuvenil como ferramenta docente.
Desenvolvemento de experiencias educativas e materiais didácticos.	Recursos e estratexias para o desenvolvemento das habilidades lingüísticas.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	10	22	32
Traballo tutelado	10	35	45
Traballo tutelado	8.5	18.5	27
Lección maxistral	22	22	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Realización de exercicios diversos encamiñados á mellora das competencias lingüísticas.
Traballo tutelado	Explicación oral dos traballos realizados.
Traballo tutelado	Elaboración de propostas didácticas ou desenvolvemento de análise sobre metodoloxías docentes partindo das pautas ofrecidas polo profesor.
Lección maxistral	Exposición dos contidos teóricos da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Durante as sesións teóricas o alumnado terá a oportunidade de expor preguntas e comentarios.
Traballo tutelado	Para a elaboración dos diversos traballos durante as sesións prácticas, o alumnado contará coa orientación da profesora.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Elaboración e explicación oral de propostas educativas, análises de metodoloxías ou outras tarefas análogas.	50	CG1 CE43 CE45 CE46 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT22
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba de avaliación das competencias que inclúe preguntas abertas sobre un tema. O alumnado debe desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia.	50	CG1 CE43 CE45 CE46 CE47 CT1 CT3 CT6 CT7 CT14 CT16 CT17

Other comments on the Evaluation

O exame final terá lugar na data establecida oficialmente.

A asistencia a clase é fundamental e valorarase positivamente a participación.

Os alumnos que non asistan ao 80% das clases, realizarán un exame final específico.

O alumnado que, por causas debidamente xustificadas, non poida asistir a clase será avaliado mediante un procedemento diferente.

Para poder superar a materia, é moi importante que os alumnos que se atopen nesta situación póñase en contacto co profesor durante o primeiro mes do cuadrimestre.

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography**

CASSANY, D, Enseñar lengua, Graó, 1997, Barcelona
 Martín Vegas, R. A., Recursos didácticos en lengua y literatura, Síntesis, 2015, Madrid
 Martín Vegas, R. A., Manual de didáctica de la lengua y la literatura, Síntesis, 2009, Madrid
 MENDOZA FILLOLA, A., Didáctica de la lengua y la literatura para primaria, Pearson, 2000, Madrid
 Prado Aragonés, J., Didáctica de la lengua y la literatura para educar en el siglo XXI, La Muralla, 2005, Madrid

Complementary Bibliography

Camps, A., Carrasco, P., Zayas, F., Secuencias didácticas para aprender gramática, Graó, 2017, Barcelona
 CANTERO SÁNCHEZ, M., Las palabras viajeras. Taller de escritura creativa 2, Editorial CCS, 2000, Alcalá
 GIL, C., ¡A jugar con los poemas! Taller de poesía para niños., Editorial CCS, 2008, Alcalá
 Jacquet, J., 40 juegos para practicar la lengua española, Graó, 2016, Barcelona
 VV.AA, Hablamos de lengua con niños y niñas, Graó, 2006, Barcelona

Recomendacións**Subjects that continue the syllabus**

Literatura infantil e xuvenil/V51G120V01910

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua española/V51G120V01303

Other comments

O horario de titorías comunicárase ao comezo do curso.

IDENTIFYING DATA				
Lingua inglesa e a súa didáctica				
Subject	Lingua inglesa e a súa didáctica			
Code	V51G120V01507			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Inglés			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Álvarez Ledo, Sandra Teresa			
Lecturers	Álvarez Ledo, Sandra Teresa			
E-mail	sandrateresa.alvarezledo@ceu.es			
Web				
General description	Atendendo ao carácter eminentemente lingüístico e didáctico da materia interesa afianzar a capacidade *comunicativa na lingua estranxeira, neste caso Inglés, e pór a disposición do alumnado recursos metodolóxicos para o ensino da lingua estranxeira no nivel de educación primaria.			

Competencias		
Code		Typology
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova entre os estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer • Saber estar / ser
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura	• saber
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• Saber estar / ser
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira	• saber facer • Saber estar / ser
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer

CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
		• Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse de asuntos cotiáns dos ámbitos persoal, público, profesional e educacional.	CT1 CT3 CT4 CT11 CT12
Comprender a idea principal de películas e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara.	CT1 CT3 CT4 CT11 CT13 CT20
Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo.	CT1 CT3 CT4
Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais.	CT1 CT3 CT4
Saber desenvolverse en case todas as situacións que se lle presentan cando viaxa onde se fala esa lingua.	CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT13 CT17 CT20
Poder participar espontaneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo, a familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais).	CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT12 CT20
Poder abordar oralmente en inglés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación primaria. Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.	CG3 CE11 CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT12 CT20

Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos.	CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT12 CT17 CT20 CT21
Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións.	CE51 CT1 CT3 CT4
Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións.	CE51 CT1 CT3 CT4
Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos.	CG1 CG6 CE11 CE63 CT1 CT2 CT9
Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CG2 CG8 CE13 CE16 CE34 CE43 CE45 CT1 CT2 CT9 CT12 CT19
Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes.	CG5 CE11 CE13 CE34 CT2 CT7 CT12 CT15
Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos entre os estudantes.	CG10 CE13 CE16 CE34 CT2 CT9 CT12 CT16 CT21
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e da comunicación.	CE43 CT1 CT3 CT4
Manexar os conceptos básicos do ensino comunicativa dunha lingua estranxeira, incluíndo as funcións lingüísticas e as competencias e estratexias comunicativas.	CE43 CT1 CT3 CT4
Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturais e pragmáticas.	CE11 CE43 CE52 CT1

Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.	CE43 CE51 CE63 CT1 CT3 CT4
Coñecer o currículo escolar da lingua estranxeira.	CE43 CE45 CT1 CT4
Saber desenvolver un programa de ensino e aprendizaxe comunicativos da lingua estranxeira.	CE45 CE52 CT1 CT2 CT4
Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica.	CE16 CE51 CE52 CE62 CE63 CT1 CT2 CT3 CT4 CT9
Ser capaz de presentar novos elementos funcionais, gramaticais ou léxicos.	CE43 CE51 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT9
Saber facilitar a práctica oral na aula mediante actividades comunicativas en parellas e grupos.	CE43 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT9
Saber crear oportunidades para a produción libre e comunicativa mediante xogos, actividades lúdicas e creativas.	CE43 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT4 CT9 CT21
Saber como fomentar a lectura e animar a escribir.	CE48 CT2 CT4
Comprender distintas formas de avaliación e de auto-avaliación e saber levar a avaliación a cabo.	CE63 CE65 CT1 CT2 CT4

Contidos

Topic

L1-Presentación de si mesmo e dos demais. A linguaxe no contexto das relacións sociais.

L2-Descripción física e da personalidade.	Léxico e expresións para a descripción física e do carácter.
L3-A contorna en que vivimos.	A descripción dos espazos: a cidade, o campo, a vivenda... O ámbito profesional. Lecer e cultura. Alimentación e saúde.
L4-Os animais.	Animais domésticos e salvaxes.
D1-Ensino comunicativo da lingua.	Competencias lingüísticas. A aprendizaxe do inglés en idades temperás.
D2-Metodoloxía 1: presentación e práctica.	Introdución de novos elementos na aula.
D3-Metodoloxía 2: produción, creatividade e xogo.	Os xogos. O contacontos.
D4-A unidade didáctica.	Obxectivos, contidos, competencias e avaliación.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	18	45	63
Presentación	11	49	60
Actividades introdutorias	0.5	0	0.5
Estudo previo	7	0	7
Lección maxistral	16	3.5	19.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Realización de actividades diversas para afianzar os aspectos teóricos da materia.
Presentación	Presentacións na aula, ante a clase e a profesora, previa orientación e supervisión pedagóxica.
Actividades introdutorias	Presentación da materia.
Estudo previo	Actividades dirixidas a tomar contacto e a reunir información sobre o alumnado.
Lección maxistral	Explicacións da profesora durante o horario de clases teóricas, dando sempre oportunidade de intervir ao alumnado e fomentando a utilización dos recursos tecnolóxicos do centro.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	O alumnado poderá expor as súas dúbidas e comentarios durante as sesións teóricas e prácticas.
Presentación	Para a elaboración e exposición dos distintos traballos o alumnado contará coa orientación da profesora.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Resolución de problemas	Realización de diversos exercicios e probas prácticas para avaliar a asimilación dos contidos, así como o dominio das habilidades comunicativas.	60	CG1 CG10 CE34 CE50 CE51 CE52 CE63 CE65 CT1 CT4 CT7 CT9 CT16 CT20

Presentación	Elaboración e presentación de traballos que consistirán en planificar estratexias docentes ou en pór en práctica diversos procedementos didácticos.	40	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG10 CE11 CE13 CE16 CE34 CE43 CE45 CE48 CE50 CE51 CE52 CE62 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT9 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20 CT21
--------------	---	----	---

Other comments on the Evaluation

O exame final terá lugar na data establecida oficialmente. A data oficial do exame pode consultarse na páxina web da Escola: <https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

A participación e o esforzo no desenvolvemento das distintas actividades valoraranse positivamente.

O alumnado que, por causas debidamente xustificadas, non poida asistir a clase ha de contactar coa profesora durante o primeiro mes do cuadrimestre.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

- Collins. Diccionario español-inglés. English-Spanish, Grijalbo, 2000, Barcelona
- Gran Diccionario Oxford: Español-Inglés. Inglés-Español, Oxford University Press, 2003, Oxford
- Buda, S., y J. T. Pérez Romero (coords.), Cuerpo de maestros. Programación didáctica. Inglés, Editorial Mad. S. L., 2005, Alcalá de Guadaíra
- Cameron, L., Teaching Languages to Young Learners., Cambridge University Press, 2003, Cambridge
- Garcés Rodríguez, A., Didáctica del inglés para primaria, Pearson, 2005, Madrid
- Herrera López, R., Working with Tales Level 2, 3., Edelvives, 2005, Zaragoza
- House, S., Didáctica del inglés, Graó, 2011, Barcelona
- Lewis, G., Games for Children, Oxford University Press, 1999, Oxford
- Luque, G., Aprendiendo inglés mediante historias., Universidad de Jaén, 2000, Jaén
- McKay, P., y Guse, J., Five-Minute Activities for Young Learners, Cambridge University Press, 2008, Cambridge

Moon, J., Children Learning English, Oxford University Press, 2005, Oxford

Murphy, R., English Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate learners of English., 4th, Cambridge University Press, 2012, Cambridge

O'Grady, W., How Children Learn Language., Cambridge University Press, Cambridge

Lewis, G., y H. Mol, Grammar for Young Learners, Oxford University Press, 2009, Oxford

Slattery, M., and Willis, J., English for Primary Teachers., Oxford University Press, 2001, Oxford

Swan, M., Practical English Usage, Oxford University Press, 2005, Oxford

Wright, A., Story Telling with Children., Oxford University Press, 1995, Oxford

http://www.educa.madrid.org/web/ies.garciamorato.madrid/Ingl%E9s/ens_infantilyprimaria.htm,

<http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish>,

<http://teachingenglish.org.uk/great>,

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Didáctica da lingua e literatura: Español/V51G120V01506

Didáctica da lingua e literatura: Galego/V51G120V01501

Lingua e literatura: Español/V51G120V01603

Lingua e literatura: Galego/V51G120V01602

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/V51G120V01101

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/V51G120V01202

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Innovación e investigación didáctica/V51G120V01504

Other comments

Horario de titorías: indicarse a comezos do curso.

IDENTIFYING DATA**Educación física e a súa didáctica na educación primaria**

Subject	Educación física e a súa didáctica na educación primaria			
Code	V51G120V01601			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Reguera López de la Osa, Xoana			
Lecturers	Reguera López de la Osa, Xoana			
E-mail	xreguera@uvigo.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	O obxectivo principal desta materia é proporcionar aos alumnos de coñecementos e experiencias necesarias para desenvolver o proceso de ensino-aprendizaxe a través da Educación Física na Educación Primaria.			

Competencias

Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer

CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber • saber facer
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións	• saber
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber • saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina	• saber facer • Saber estar / ser
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• Saber estar / ser
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• saber facer • Saber estar / ser
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber • saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer
CE20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas	• saber facer • Saber estar / ser
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad	• saber • saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber facer • Saber estar / ser
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	
CE57	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física	• saber
CE58	Coñecer o currículo escolar da educación física	• saber
CE59	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola	• saber • saber facer
CE60	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber • saber facer
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber • saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber facer • Saber estar / ser
CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber facer
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	• saber facer • Saber estar / ser
CE68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social	• saber
CE69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber

CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer • Saber estar / ser
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social, desde a educación física.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16
CE17
CE19
CE20
CE22
CE23
CE34
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CE62
CE63
CE65
CE66
CE67
CE68
CE69
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Desenvolver e avaliar os obxectivos e contidos do currículo de Educación Física en Educación Primaria.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16
CE17
CE19
CE20
CE22
CE23
CE34
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CE62
CE63
CE65
CE66
CE67
CE68
CE69
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG4
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE11
CE13
CE14
CE15
CE16
CE17
CE19
CE20
CE22
CE23
CE34
CE57
CE59
CE60
CE61
CE67
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Desenvolver e avaliar conteúdos do currículo mediante recursos didáticos apropriados e promover as competências correspondentes nos estudantes.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16
CE17
CE19
CE20
CE22
CE23
CE34
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CE62
CE63
CE65
CE66
CE67
CE68
CE69
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Comprender a necesidade de dispor dos recursos didácticos necesarios adecuados para dar resposta a todos os alumnos desde unha perspectiva da diversidade.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16
CE17
CE19
CE20
CE22
CE23
CE34
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CE62
CE63
CE65
CE66
CE67
CE68
CE69
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola, como medio de promoción de hábitos de vida saudables.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16
CE17
CE19
CE20
CE22
CE34
CE57
CE58
CE59
CE60
CE62
CE65
CE66
CE67
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Deseñar programación para a mellora de habilidades motrices básicas e capacidades perceptivomotrices no alumnado de Educación Primaria	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG3
	CG4
	CG5
	CG6
	CG7
	CG8
	CG9
	CG10
	CG11
	CG12
	CE1
	CE2
	CE3
	CE5
	CE6
	CE7
	CE8
	CE11
	CE12
	CE13
	CE14
	CE15
	CE16
	CE17
	CE19
	CE20
	CE22
	CE23
	CE34
	CE57
	CE58
	CE59
	CE60
	CE61
	CE62
	CE63
	CE65
	CE66
	CE67
	CE68
	CE69
	CT1
	CT2
	CT3
	CT5
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT10
	CT11
	CT12
	CT13
	CT14
	CT15
	CT16
	CT17
	CT18
	CT19
	CT20
	CT21
	CT22
	CT23

Contidos	
Topic	
Fundamentos conceptuais e didácticos da Educación Física	1- O proceso de ensino aprendizaxe en Educación Física 2- Deseño curricular da Educación Física en Educación Primaria
Educación motriz básica	Deseño e exposición de Unidades de Programación para a mellora das habilidades motrices básicas e específicas no alumnado de Educación Primaria
Educación Lúdico Deportiva	1- Deseño e exposición de Unidades de Programación para promover o xogo e o deporte como elemento formativo e no alumnado de educación primaria. 2- Xogos motores individuais e colectivos
Actividade física e saúde	Deseño e exposición de Unidades de Programación para promover o desenvolvemento de hábitos saudables a través da actividade física
Actividade física e Expresión Corporal	Deseño e exposición de Unidades de Programación para promover a capacidade expresiva a través do movemento
Adaptación da actividade física aos alumnos con necesidades educativas especiais	Deseño de adaptacións das actividades motrices e sensibilización do alumnado con problemáticas específicas

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas de laboratorio	30	15	45
Traballo tutelado	0	16	16
Resolución de problemas de forma autónoma	0	10	10
Lección maxistral	19.5	29.5	49
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	9	10
Traballo	1	9	10
Exame de preguntas obxectivas	1	9	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Prácticas de laboratorio	Exposición práctica do traballo obrigatorio da materia. Elaboración e posta en práctica dunha unidade didáctica.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixa a supervisión do profesor. Pode estar vinculado ao desenvolvemento de actividades autónomas do estudante.
Resolución de problemas de forma autónoma	Cada un dos traballos que se lle pida ao alumnado durante as horas de clase.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballos, exercicios ou proxectos a desenvolver polo alumnado.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Farase un seguimento tutelado por cada un dos traballos que se realicen, xa sexan individuais ou grupales, co fin de mellorar o proceso de ensino-aprendizaxe e facer unha coevaluación e avaliación formativa.
Resolución de problemas de forma autónoma	Farase un seguimento tutelado por cada un dos traballos que se realicen, xa sexan individuais ou grupales, co fin de mellorar o proceso de ensino-aprendizaxe e facer unha coevaluación e avaliación formativa.

Avaliación	
Description	QualificationEvaluated Competences

Prácticas de laboratorio	Posta en práctica de varias sesións nas que se traballarán contidos específicos do curriculum de educación primaria e veranse diferentes modelos pedagóxicos.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CE15 CE16 CE17 CE20 CE58 CE59 CE60 CE62 CE63 CE65 CE66 CT1
--------------------------	---	----	---

Resolución de problemas e/ou exercicios	Participación activa e traballos de clase. Entre eles exposicións de sesións prácticas e reflexións.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE7 CE8 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16 CE17 CE19 CE20 CE22 CE57 CE58 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE65 CE66 CE67 CE68 CE69 CT1 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
---	--	----	---

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG7
CG8
CG10
CG11
CG12
CE3
CE5
CE6
CE8
CE11
CE12
CE16
CE17
CE19
CE20
CE58
CE59
CE60
CE65
CE66
CE67
CE68
CE69
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Exame de preguntas obxectivas	Preguntas tipo test, ou de verdadeiro ou falso, sobre contidos da materia (20%)	40	CB1
	Preguntas cortas sobre as competencias prácticas adquiridas (20%)		CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia será necesario alcanzar o 50% da cualificación na proba teórico-práctica e no traballo obrigatorio, se non non contarán para a nota final.

Durante as clases teóricas e prácticas:

- Unha vez que o profesor entrase na aula, pechado a porta e comezado a explicación da materia, non se poderá entrar na clase.
- Unha vez comezada a clase o alumnado avisarán á profesora se tivese que ausentarse.
- Abandonar a aula sen que finalizase a clase implicará a anulación da asistencia, considerándose que o alumno/a faltou a parte da clase.
- A non realización da clase práctica será considerada como falta de asistencia.
- Todo alumno que empregue o teléfono móbil durante o transcurso de calquera clase, teórica ou práctica, será expulsado inmediatamente da aula.
- Contarase a asistencia por cada hora de clase, non considerándose as clases que duran dúas horas como unha única falta de asistencia, senón dúas.
- **As faltas de asistencia non serán xustificadas baixo ningún concepto.**
- Aquel alumnado que por motivos persoais ou laborais, non vaia a asistir ás clases deberán porse en contacto coa profesora para concertar unha hora de tutoría.
- Para que un correo electrónico sexa lido debe cumprir os seguintes requisitos: a dirección de correo debe ser seria, no asunto detallarase o contido principal do correo, terá unha presentación correcta, formal e ben redactada coidando o ton, o vocabulario e sen faltas de ortografía. O alumno/a presentarse debidamente indicando o seu curso, especialidade e materia.
- Non se responderán a correos electrónicos durante as fins de semana e o período vacacional.
- Non se realizan tutorías fose do horario establecido nin durante o período vacacional.
- Non se responderán dúbidas; por correo electrónico durante o día previo á realización do exame

Aspectos sobre a avaliación da materia:

- Todo alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado segundo os criterios establecidos na guía docente.
- Será imprescindible entregar a ficha de itinerario debidamente cumprimentada para poder realizar a proba final da materia, así como coñecer as cualificacións obtidas ao longo do cuadrimestre.
- Todo alumno que supere o 10% de inasistencia ás clases, teóricas e prácticas, deberá realizar unha proba final de características diferentes a do alumnado que asista á totalidade das sesións. Neste caso realizarase unha proba de competencias teórico-prácticas que terá un valor dun 50% e unha proba de competencias prácticas que terá un valor dun 50%. Sendo necesario alcanzar o 50% de cada unha das cualificacións para poder facer media.

Aspectos sobre a avaliación dos traballos:

- Respetaranse rigorosamente as datas de entrega dos traballos. Non se recollerá nin entregará ningún fóra da mesma.
- Non se lerá nin corrixirá ningún traballo no que o parágrafo non estea [xustificado].
- Entregar un traballo que estea plaxiado parcial ou completamente será anulado.
- Terase en conta as faltas de ortografía para a avaliación de cada un dos traballos presentados en clase, traballo obrigatorio e exame final da materia. Por cada falta de ortografía descontarase 0,2 da nota final.

Datas oficiais de exames:

- Haberá un único día de revisión de exame, fóra do mesmo non se revisará nin modificará ningunha nota.
- Respetaranse rigorosamente as datas oficiais establecidas pola Universidade para a realización dos exames (<http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/escola-maxisterio-vigo-ceu-examenes.php>), non sendo posible realizalo en calquera outro día. En caso de enfermidade ou operación do alumno, solicitarase por escrito en secretaría un posible cambio, posteriormente será valorado polo profesor da materia e a dirección do centro se é procedente ou non a súa modificación.
- De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xuño-xullo. Non será posible realizar o exame en calquera outro día.

Todos os aspectos deben verse cumpridos satisfactoriamente. O non cumprimento dalgún deles suporía o suspenso da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Arribas, H.F., y Fernández, D., Deporte adaptado y escuela inclusiva, Graó, 2015, Barcelona
 Batalla, A., y Duran, C., 1000 Ejercicios y juegos de gimnasia rítmica deportiva, Paidotribo, 2015, Barcelona
 Batalla, A., Habilidades Motrices, Inde, 2000, Barcelona
 Blández, J., Programación de unidades didácticas según ambientes de aprendizaje, Inde, 2000, Barcelona
 Del Valle, S., Cómo programar en Educación Física paso a paso, Inde, 2007, Barcelona
 Fernández, E., Gardoqui, M.L., y Sánchez Bañuelos, F., Evaluación de las habilidades motrices básicas, Inde, 2007, Barcelona
 Galera, A., Manual de didáctica de la educación física I y II, Paidós, 2001, Barcelona
 González, C., y Lleixá, T., Didáctica de la educación física, Graó, 2010, Barcelona
 Joyce, B., y Weil, M., Modelos de enseñanza, Gedisa, 2012, Barcelona
 López-Pastor, V.M. (Coord.), La evaluación en educación física, Miño y Dávila, 2014, Buenos Aires
 López-Pastor, V.M., Pedraza, M., Ruano, C., y Sáez, J. (coord.), Programar por dominios de acción motriz en educación física en primaria, Miño y Dávila, 2016, Buenos Aires
 Loscher, A., Juegos predeportivos en grupo, Paidotribo, 2013, Barcelona
 Mingo, R., Educación Física. Contenidos conceptuales, nuevas bases metodológicas, Paidotribo, 2012, Barcelona
 Monjas, R. (coord.), La iniciación deportiva en la escuela desde un enfoque comprensivo, Miño y Dávila, 2012, Buenos Aires
 Ruiz, J., Desarrollo de la Motricidad a través del juego, Gymnos, 2004, Madrid
 Ruiz, J., Juegos cooperativos y educación física, Paidotribo, 2013, Barcelona
 Sáez, F., Habilidades Gimnástico-Acrobáticas, ESM, 2015, Madrid
 Sánchez Bañuelos, F., Didáctica de la educación física, Pertice Hall, 2002, Madrid
 Velázquez, C., Aprendizaje cooperativo en Educación Física, Inde, 2010, Barcelona

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Traballo de Fin de Grao/V51G120V01991

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/V51G120V01202
 Innovación e investigación didáctica/V51G120V01504

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205
 Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103
 Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria/V51G120V01301

Other comments

Dado que vos atopades cursando unha carreira vocacional, convidádevos a que participedes a canto curso, seminario ou conferencia preséntesevos sobre innovación educativa e prácticas docentes.

IDENTIFYING DATA				
Lingua e literatura: Galego				
Subject	Lingua e literatura: Galego			
Code	V51G120V01602			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Neira Rodríguez, Marta			
Lecturers	Neira Rodríguez, Marta			
E-mail	marta.neira1@gmail.com			
Web				
General description				

Competencias		Typology
Code		
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil	• saber • saber facer
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	• saber • saber facer
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CT12 Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT14 Razoamento crítico	• saber facer
CT15 Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17 Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18 Creatividade	• saber facer
CT19 Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT21 Iniciativa e espírito emprendedor	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CE43 CT1 CT3
2. Favorecer as capacidades de fala e escrita.	CE46 CT1 CT3 CT12 CT14 CT16 CT17 CT18 CT21
3. Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CE46 CT1 CT2 CT3 CT9 CT14 CT16 CT17 CT18
4. Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente en galego.	CE46 CE48 CE50 CT1 CT3 CT14 CT16 CT17 CT18
5. Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.	CB2 CB4 CG3 CE46 CT1 CT3 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

6. Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CT1
CT3
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19

7. Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CE50
CT1
CT2
CT3
CT7
CT9
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

8. Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural.

CB1
CB3
CB4
CB5
CG3
CE50
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT11
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

9. Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.

CB2
CG3
CE50
CT1
CT7
CT8
CT11
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

10. Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial.

CB2
CG3
CE50
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT11
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

11. Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG3
CE50
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

12. Fomentar a eliminación dos prexuízos lingüísticos tanto da escola como da sociedade.

CB2
CB3
CB4
CG3
CE50
CT1
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT21

13. Coñecer a tradición oral e o folclore.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CE44
CT1
CT3
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

14. Adquirir formación literaria.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CE44
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT14
CT16
CT18

15. Comprender o feito literario.

CG3
CE44
CE48
CT1
CT2
CT3
CT14
CT16
CT18

16. Coñecer os rudimentos do comentario de texto (narrativo e/ou poético).

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CE44
CE48
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT9
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

17. Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CE44
CE48
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

18. Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade.

CB2
CB3
CB4
CG3
CE43
CE44
CE46
CE48
CE50
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT9
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

Contidos

Topic

Historia da lingua galega.

- 1.1. A lingua galega na Idade Media.
- 1.2. A lingua galega nos Séculos Escuros.
- 1.3. A lingua galega no século XIX.
- 1.4. A lingua galega no século XX.
- 1.5. A lingua galega no século XXI.
- 1.6. Comentario de textos lingüísticos.

Lingua e sociedade.

- 2.1. A linguaxe e a comunicación.
- 2.2. Unidade e variedade da lingua galega.
- 2.3. Lingua oral e lingua escrita.
- 2.4. A situación lingüística no mundo.
- 2.5. Os prexuízos lingüísticos.
- 2.6. Linguas en contacto: o caso galego
- 2.7. Bilingüismo e diglosia.
- 2.8. Interferencias lingüísticas
- 2.9. Normalización e normativización..

Tradición oral e folclore.

- 3.1. A literatura popular de tradición oral.
- 3.2. Da tradición oral á escrita de autor.

Literatura.

- 4.1. A linguaxe e a literatura.
- 4.2. A literatura galega na Idade Media.
- 4.3. A literatura galega nos Séculos Escuros.
- 4.4. A literatura no século XIX.
- 4.5. A literatura no século XX.
- 4.6. A literatura no século XXI.
- 4.7. O comentario de texto. Exemplos.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	14	34	48
Resolución de problemas	22	34	56
Lección maxistral	14.5	29.5	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Elaboración de textos orais e/ou escritos sobre unha temática concreta que se especificará na aula. O alumnado deberá procurar información, manexar bibliografía, etc.

Resolución de problemas	Corrección dos exercicios realizados e comentario de dúbidas.
	Corrección de actividades iniciadas na aula.
	Orientacións sobre os criterios para a elección de traballos que o alumnado deba realizar.
	Aclaración de todas as dúbidas que expoña o alumnado. Exposición de traballos.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudantado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula e/ou resolución de calquera dúbida referida ás encomendas que se realicen. O alumnado disporá de atención personalizada tanto nas horas de titoría (estarán marcadas no taboleiro situado xunto a porta do despacho da profesora, despacho D) coma nas horas de traballo nas aulas para resolver dúbidas, aclarar conceptos, etc.
Traballo tutelado	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula e/ou resolución de calquera dúbida referida ás encomendas que se realicen. O alumnado disporá de atención personalizada tanto nas horas de titoría (estarán marcadas no taboleiro situado xunto a porta do despacho da profesora, despacho D) coma nas horas de traballo nas aulas para resolver dúbidas, aclarar conceptos, etc.
Resolución de problemas	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula e/ou resolución de calquera dúbida referida ás encomendas que se realicen. O alumnado disporá de atención personalizada tanto nas horas de titoría (estarán marcadas no taboleiro situado xunto a porta do despacho da profesora, despacho D) coma nas horas de traballo nas aulas para resolver dúbidas, aclarar conceptos, etc.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Lección maxistral	Asistencia e participación activa	5		CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG3 CE43 CE44 CE46 CE48 CE50 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19

Traballo tutelado	Elaboración de traballos orais/escritos e orixinais a partir de lecturas de libros, de artigos, de conferencias realizadas por poñentes de prestixio, etc. que permitan afondar ou complementar os contidos da materia. Estes traballos, así como a súa cualificación específica, serán indicados nas diferentes sesións de traballo.	40	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CE43
			CE44
			CE46
			CE48
			CT1
			CT2
			CT3
			CT6
			CT7
			CT8
			CT13
			CT14
			CT16
			CT17
			CT18
Resolución de problemas	Asistencia e participación activa á hora da corrección dos exercicios realizados e dos comentario sobre dúbidas.	5	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG3
			CE43
			CE44
			CE46
			CE48
			CE50
			CT1
			CT2
			CT3
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19

Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame que será realizado na data oficial publicada na Secretaría do Centro (CONFIRMAR NA SECRETARÍA DO CENTRO)	50	CG3 CE46 CE50 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18
---------------------------------------	--	----	---

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer o alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurarase unha avaliación continua, formativa e global, polo que se terán en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación no proceso de aprendizaxe e o resultado final deste proceso.

A cualificación final da materia será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. É dicir, a cualificación final será a suma da nota do exame (50%), dos traballos (40%) e da asistencia e participación activa (10%). Malia o dito, será preciso ter un 2,25 sobre 5 no exame para que se computen as demais notas e superar a materia.

ALUMNADO NON ASISTENTE

Aquel alumnado que non asista ás aulas ou falte máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas terá que presentarse a un exame de toda a materia (este exame computará un máximo de 5 puntos). Así mesmo, deberá presentar una serie de traballos que a docente lle indicará. Para a asignación destes traballos, o alumno/a alumna deberá poñerse en contacto coa profesora antes do día 31 de marzo de 2020. Os traballos terán que ser entregados polo alumno/pola alumna o día da realización do exame e terán un valor máximo de 5 puntos. Malia o dito, será preciso ter un 2,25 sobre 5 no exame para que se computen as demais notas e se poida superar a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bernárdez, C. L. et al, Literatura galega. Século XX, A Nosa Terra, 2001,
Mariño, R., Historia da lingua galega, Sotelo Blanco, 1998,
Roig Rechou, B. A. (coord.), Historia da Literatura Infantil e Xuvenil Galega, Xerais, 2015,
Tarrío Varela, A., Literatura galega. Aportacións para unha historia crítica., Xerais, 1994,

Complementary Bibliography

Blanco, D., Historia da Literatura popular galega, Publicacións da Universidade de Santiago de Compostela, 1994,
Costas, X. H (coord.), 55 mentiras sobre a lingua galega, Laiovento, 2009,
Feixóo, X., Gramática da lingua galega. Síntese práctica, Xerais, 2004,
Fernández Rei, F., Dialectoloxía da lingua galega, Xerais, 1990,
Gutiérrez Izquierdo, R., Lectura de nós. Introducción á literatura galega, Xerais, 2000,
Monteagudo Romero, H., Estudios de sociolingüística galega, Xerais, 1995,
Núñez Singala, M., En galego, por que non? Contra os prexuízos e as simplificacións sobre a lingua galega, Galaxia, 2009,
Rodríguez Fer, C., Comentario de textos contemporáneos., Xerais, 1992,
Villanueva, D., El comentario de texto narrativo: cuento y novela, Nostrum, 2006,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Literatura infantil e xuvenil/V51G120V01910

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua galega/V51G120V01404

Didáctica da lingua e literatura: Galego/V51G120V01501

Other comments

En canto ao estudo da materia recoméndase:

- A asistencia continuada ás clases presenciais.
- A participación e a realización das tarefas prácticas que se propoñan.
- A dedicación responsábel e con rigor ao estudo da materia.

O horario de titorías da profesora poderá consultarse no despacho D (segundo andar).

IDENTIFYING DATA				
Lingua e literatura: Español				
Subject	Lingua e literatura: Español			
Code	V51G120V01603			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Álvarez Ledo, Sandra Teresa			
Lecturers	Álvarez Ledo, Sandra Teresa			
E-mail	sandrateresa.alvarezledo@ceu.es			
Web				
General description	Pretendemos que o alumnado adquira unha boa competencia lingüística e literaria do español e, para lograr este obxectivo, traballaranse as destrezas que entran en xogo no proceso comunicativo: a capacidade lectora, a expresión escrita e a análise lingüística e a interpretación de textos literarios.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa	• saber
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• saber facer • Saber estar / ser
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais	• saber • saber facer

CE16 Diseñar, planificar e evaluar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber • saber facer
CE17 Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE30 Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes	• saber • saber facer
CE37 Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE43 Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE44 Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil	• saber • saber facer
CE45 Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura	• saber
CE46 Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	• saber facer
CE47 Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino	• saber • saber facer
CE48 Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer • Saber estar / ser
CE49 Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas	• saber
CE50 Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber facer
CE51 Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira	• saber • saber facer
CE52 Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer
CE53 Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes	• saber
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2 Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3 Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT9 Traballo en equipo	• saber facer
CT14 Razoamento crítico	• saber facer
CT15 Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT18 Creatividade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e da comunicación.	CB1 CB2 CB5 CG3 CG5 CG11 CE11 CE15 CE43 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CT1 CT3

Coñecer o currículo escolar da lingua española e da súa literatura.

CB1
CB2
CB3
CG1
CG2
CG3
CE5
CE8
CE10
CE17
CE30
CE37
CE43
CE44
CE45
CE48
CE53
CT1
CT2
CT16
CT18

Adquirir coñecementos referidos aos procedementos de ensino-aprendizaxe da lingua española como medio de comunicación.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG10
CG11
CE5
CE8
CE11
CE15
CE16
CE17
CE30
CE37
CE47
CE49
CE50
CE52
CT1
CT3
CT14
CT16

Saber aplicar estratexias didácticas para mellorar o proceso de desenvolvemento das habilidades lingüísticas de expresión e comprensión oral.

CB1
CB2
CB3
CB5
CG1
CG3
CG11
CE5
CE8
CE11
CE43
CE46
CE49
CE51
CE53
CT1
CT2
CT3
CT14
CT16

Coñecer o proceso de aprendizaxe da lingua escrita e do seu ensino.

CB1
CB2
CB3
CB5
CG1
CG3
CG10
CE5
CE8
CE11
CE45
CE46
CE47
CE48
CE49
CE50
CT1
CT2
CT3
CT14
CT16

Desenvolver estratexias didácticas para a comprensión do texto escrito e promover a creatividade.

CB1
CB2
CB3
CB5
CG1
CG10
CG11
CE5
CE14
CE16
CE30
CE37
CE43
CE47
CE52
CE53
CT1
CT2
CT3
CT14
CT16
CT18

Coñecer e empregar adecuadamente recursos para fomentar a lectura como fonte de pracer e de enriquecemento persoal.

CB1
CB2
CB3
CB5
CG1
CG3
CG10
CG11
CE5
CE8
CE11
CE14
CE15
CE16
CE17
CE45
CE46
CE48
CT1
CT3
CT16

Desenvolver e avaliar contidos do currículo empregando recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG5
CG10
CE5
CE8
CE13
CE14
CE16
CE17
CE30
CE37
CE43
CT1
CT9
CT14
CT15
CT16

Contidos

Topic	
1. Avaliación do currículo escolar á luz dos principios básicos da linguaxe e a comunicación.	1.1. A lingua, a linguaxe e a lingüística. 1.2. As competencias lingüísticas: comprensión, expresión e interacción oral e escrita. 1.3. A lingua no currículo escolar de Educación Primaria.
2. Unidade e variedade do español: estándar, sociolectos e rexistros.	2.1. Os rexistros lingüísticos: a linguaxe literaria.
3. Interpretación e construción de textos desde o español, sobre todo de textos dos medios de comunicación social, do ámbito académico e da produción literaria.	3.1. O comentario de texto. 3.2. O texto académico de investigación.
4. Literatura, cultura, tradición e innovación.	4.1. Literatura Española. 4.2. A competencia lectora de textos literarios.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	10	24.5	34.5
Resolución de problemas	10	47	57
Resolución de problemas de forma autónoma	10.5	26	36.5
Actividades introdutorias	20	0	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Resolución en grupo de diversas tarefas de análise textual.
Resolución de problemas	Presentación oral de traballos.
Resolución de problemas de forma autónoma	Realización de actividades para pór en práctica os contidos teóricos da materia.
Actividades introdutorias	Realización de exercicios para desenvolver estratexias de comprensión e análise textual.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Durante a realización dos traballos nas horas prácticas, o alumnado contará coa orientación do profesor.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Elaboración de propostas para a aplicación práctica dos contidos teóricos da materia.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CG10 CG11 CE5 CE8 CE10 CE11 CE15 CE16 CE17 CE30 CE37 CE44 CE45 CE46 CE47 CT1 CT2 CT3 CT14 CT15 CT16 CT18
Resolución de problemas	Probas prácticas nas que se evalúan traballos de análise e comentario elaborados na aula. Valoraranse tanto os contidos como a exposición oral.	25	CB2 CB3 CB4 CB5 CE13 CE14 CE16 CE17 CE45 CE46 CE47 CT1 CT2 CT3 CT9 CT14 CT15 CT16 CT18
Actividades introductorias	Realización de exercicios para desenvolver estratexias de comprensión e análise textual.	10	

Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final no que se valorará a asimilación dos contidos expostos durante o curso.	35	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG10 CG11 CE8 CE17 CE43 CE45 CE46 CT1 CT2 CT3 CT14
---------------------------------------	---	----	---

Other comments on the Evaluation

O exame final terá lugar na data establecida oficialmente. As datas poden consultarse na páxina web da Escola:
<https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

A participación e o esforzo no desenvolvemento das distintas actividades valorarase positivamente.

O alumnado que, por causas debidamente xustificadas, non poida asistir a clase ha de contactar coa profesora no primeiro mes do cuadrimestre.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

ALBERICH, J., Historia de la literatura española, Cátedra, 1990, Madrid
BRAVO VILLASANTE, B., Historia de la literatura infantil española, 4ª, Doncel, 1983, Madrid
DÍEZ BORQUE, J. M., Comentario de textos literarios. Método y práctica, Editorial Playor, 1988, Madrid
GARCÍA PADRINO, J., Libros y literatura para niños en la España contemporánea., Fundación Germán Sánchez Ruipérez/Pirámide, 1992, Madrid
GARRIDO GALLARDO, M. A. (dir.), El lenguaje literario: vocabulario crítico., Síntesis, 2009, Madrid
GASOL, A. Y ARÁNEGA, M., Descubrir el placer de la lectura, Edebé, 2000, Barcelona
GÓMEZ TORREGO, L., Nuevo manual de español correcto, Arco/libros, 2004, Madrid
GÓMEZ TORREGO, L., Hablar y escribir correctamente. Gramática normativa del español Actual I y II, Arco/libros, 2009, Madrid
Mainer. J. C., Historia de la literatura española, Crítica, 2010, Madrid
RAMONEDA, A., Manual de estilo. Guía práctica para escribir mejor, Alianza Editorial, 2000, Madrid
REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, Ortografía de la lengua española, Editorial Espasa-Calpe, 2010, Madrid
REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, Diccionario de la lengua española, Editorial Espasa-Calpe, 2002, Madrid
REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, Diccionario panhispánico de dudas, Editorial Espasa-Calpe, 2005, Madrid
REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, Nueva gramática de la lengua española. MANUAL., Editorial Espasa-Calpe, 2010, Madrid

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica da lingua e literatura: Español/V51G120V01506
Didáctica da lingua e literatura: Galego/V51G120V01501

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Didáctica da lingua e literatura: Español/V51G120V01506

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua española/V51G120V01303
Lingua galega/V51G120V01404

Other comments

Horario de titorías: indicarse a comezos do curso.

IDENTIFYING DATA**Educación ambiental para o desenvolvemento**

Subject	Educación ambiental para o desenvolvemento			
Code	V51G120V01901			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Verez Coteló, Natalia			
Lecturers	Verez Coteló, Natalia			
E-mail	nataliaverez@redfarma.org			
Web				
General description				

Competencias

Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer

CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber • saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT19	Lideranza	• Saber estar / ser
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

1. Conocer las áreas curriculares de la Educación Primaria, la relación de sus contenidos con la EA, los criterios de evaluación y el cuerpo de conocimientos didácticos en torno a los procedimientos de enseñanza y aprendizaje.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE23
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

(*)2. Diseñar, planificar y evaluar procesos de enseñanza y aprendizaje, relacionados con la EA.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG2
CG4
CG7
CG8
CG11
CG12
CE23
CE30
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

(*)3. Fomentar la lectura y el comentario crítico de textos de los diversos dominios científicos, culturales y curriculares.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG5
CG8
CG9
CG10
CG11
CE23
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT14
CT15
CT17
CT20
CT21
CT22
CT23

(*)4. Valorar la mutua influencia entre ciencia,sociedad y desarrollo tecnológico, así como las conductas ciudadanas pertinentes, para alcanzar un futuro sostenible.	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG3
	CG7
	CG9
	CG10
	CG11
	CE29
	CT1
	CT2
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT10
	CT12
	CT13
	CT14
	CT15
	CT16
	CT17
	CT19
	CT20
	CT21
	CT22
	CT23

(*)5. Contribuir a desarrollar en los alumnos de Primaria las capacidades que les permitan conocer y valorar el entorno natural, así como sus posibilidades de acción y de cuidado.	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG7
	CG8
	CG9
	CG10
	CG11
	CG12
	CE23
	CE29
	CE30
	CT1
	CT2
	CT3
	CT5
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT10
	CT12
	CT13
	CT14
	CT15
	CT16
	CT17
	CT18
	CT19
	CT20
	CT21
	CT22
	CT23

Contidos

Topic

BLOQUE 1. Análisis da problemática ambiental	La crisis ambiental Problemas medioambientales del mundo actual. Diferentes alternativas ante la problemática ambiental. Desarrollo sostenible.
BLOQUE 2. Aproximación conceptual a la Educación ambiental	Perspectiva histórica, conceptos y fundamentos
BLOQUE 3. Incorporación de la Educación ambiental al currículo de Educación Primaria	Metodologías, recursos y materiales El diseño y puesta en práctica de programas de Educación ambiental para Educación Primaria Evaluación de actividades, programas y recursos de Educación ambiental para Educación Primaria

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	0	20
Traballo tutelado	10	30	40
Resolución de problemas de forma autónoma	5	20	25
Debate	7	16	23
Presentación	10	30	40
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos distintos contidos da materia.
Traballo tutelado	Realización de traballos sobre temas relacionados co medio ambiente e o desenvolvemento sostible e os nenos e nenas que inclúen a búsqueda e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción etc.
Resolución de problemas de forma autónoma	Entrevistas que o alumnado ten coa profesora da materia para asesoramento e desenvolvemento das actividades da materia.
Debate	Debates sobre temas de actualidade relacionados coa saúde propostos pola docente.
Presentación	Exposicións por parte do alumnado de traballos propostos pola docente, tanto individuais como en grupo, sobre temas relacionados coa saúde dos nenos e nenas.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Será realizado en tutorías individuais e / ou grupuais sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.
Resolución de problemas de forma autónoma	Será realizado en tutorías individuais e / ou grupuais sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.
Presentación	Será realizado en tutorías individuais e / ou grupuais sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.
Lección maxistral	Será realizado en tutorías individuais e / ou grupuais sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Traballo tutelado	Elaboración de diversos traballos de aula de forma tutelada.	40	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE23
			CE29
			CE30
			CT1
			CT2
			CT3
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19
			CT20
			CT21
			CT22
			CT23

Presentación	Presentación dos traballos e resolución de preguntas realizadas pola profesora	10	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23
Exame de preguntas obxectivas	Realización de probas individuais sobre os contidos da materia	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5

Other comments on the Evaluation

1. Ao longo do cuadrimestre realizarase unha avaliación continua do alumnado na que se valorará a súa participación activa nas clases.
 2. A ficha do alumnado entregarase ao docente nas dúas primeiras semanas de clase.
 3. O alumnado que asiste á clase con regularidade, ou que perderan un máximo de 12 horas de clase, será avaliado conforme se inclúa na sección de avaliación: a través do traballo, a participación e unha proba final:
 - Exame 50%
 - Traballo 40%
 - Participación 10%
- É unha condición indispensable aprobar por separado cada unha das partes. Con menos de 5 non se fará media.
4. O alumnado que asiste a clase inferior ao 80% (que faltan máis de 12 horas) deberán realizar un exame específico que incluírá todos os contidos da materia, incluídos os traballos abordados ao longo do curso e os que o docente considere oportunos. Para aprobar a materia debe obter polo menos un 5 nesta proba específica.
 5. Para os traballos e entregas propostos, entregaranse datas de entrega inamovibles
 6. Os estudantes que non alcanzan o aprobado no curso poderán presentarse en segunda convocatoria (xullo), neste caso, deberán presentar un traballo, se non o realizou e realizar o exame.
 7. As datas dos exames se publicarán na web da escola.

Bibliografía. Fontes de información Basic Bibliography

Franquesa, T., Gil Pérez, D., Hernández, I. , Mañas, A., Miranda M., Pujol, R.M., et al., La sostenibilidad, un compromiso de la escuela, Grao, Barcelona

Melissa Ballard, Mamata Pandya, Conocimientos básicos en educación ambiental, Grao, Barcelona

Complementary Bibliography

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Educación artística				
Subject	Educación artística			
Code	V51G120V01902			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Piñero Sampayo, María Fernanda			
Lecturers	Piñero Sampayo, María Fernanda			
E-mail	fpinero@ceu.es			
Web	http://escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	A obra de arte ofrécenos un testemuño da tendencia natural do home cara ao belo, relacionándose estreitamente coa cultura en que se insere. A linguaxe formal de cada estilo e o seu proceso evolutivo, é o obxecto fundamental da atención dos estudos histórico-artísticos, como primeiro paso para penetrarnos na comprensión dun período histórico, dunha concepción do mundo, contribuíndo á educación estética, sempre que o *contemplador familiarízase coa beleza da linguaxe artística. *J.M. de Azcárate *Ristori. Nesta materia o alumno adquirirá unha visión ampla sobre as diferentes concepcións e tendencias que conforman a educación artística, e a súa relación co currículo. Ademais coñecerá unha vertente da educación centrada na cultura visual.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola	• saber facer • Saber estar / ser
CE56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

Abordar a reconstrución das tendencias da educación artística desde a relación entre a historia do pensamento pedagóxico e a historia das ideas estéticas e da arte	CB3 CG8 CT1 CT14
Adquirir destrezas e habilidades para a produción e a análise artística.	CB1 CE55 CT1 CT7 CT9 CT14 CT18
Coñecer o currículo escolar da educación artística.	CG3 CE56 CT1 CT14
Abordar a educación artística desde a perspectiva da cultura visual.	CG2 CG11 CE55 CT1 CT7 CT8 CT14

Contidos

Topic	
AVALIACIÓN DO CURRÍCULO ESCOLAR Á EDUCACIÓN VISUAL	-
INTENCIONALIDADE ARTÍSTICA E ESTÉTICA	-
ADQUIRIR HABILIDADES E DESTREZAS TÉCNICO-ARTÍSTICAS PARA A CREACIÓN DE IMAXES	-
DESENVOLVER ESTRATEXIAS DE PERCEPCIÓN, COMPRENSIÓN E ANÁLISE A través da LECTURA DAS OBRAS DE ARTE	-
UTILIZACIÓN DO MUSEO COMO RECURSO DIDÁCTICO	-

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	22	46	68
Presentación	4	10	14
Traballo tutelado	4	8	12
Lección maxistral	20	32	52
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	2	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	resolución de dúbidas e propostas. Consultas e seguimentos dos traballos.
Presentación	Presentacións sobre temas propostos pola profesora. Poranse en común na aula, onde se valorará a estrutura dos contidos, a boa disposición para traballar en grupo, a eficacia para solicitar e seleccionar a información, a capacidade para falar en público, a presentación, etc.
Traballo tutelado	Creación e resolución de traballos na aula individuais ou grupais baixo a guía da profesora.
Lección maxistral	Actividades expositivas por parte da profesora. Teoría dos traballos e proxectos a desenvolver.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	
Traballo tutelado	Horario de titorías: Se informará no comenzo do curso escolar
Presentación	
Traballo tutelado	

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Avaliación do proceso de aprendizaxe e adquisición de competencias e coñecementos. Valorarase a participación e a actitude colaborativa, que suporá un 10% da porcentaxe total deste apartado.	30	CB1 CT1 CT7 CT8 CT9
	Os resultados da aprendizaxe esperados son: - Participación cooperativa e creativa nas diferentes actividades programadas. - Rigor analítico e metodolóxico na realización das actividades.		
Presentación	Avaliación a través da entrega e exposición dos traballos propostos. Valorarase a participación e a actitude colaborativa, que suporá un requisito indispensable para cualificar este apartado.	20	CG3 CG8 CE55 CT1 CT7 CT8 CT9 CT14
	Os resultados da aprendizaxe esperados son: - Rigor analítico e metodolóxico aplicado na realización das actividades. - Capacidade expresiva e de comunicación verbal desenvolvida. Abordar e valorar a cultura artística desde o coñecemento da produción artística.- Capacidade para traballar e colaborar en equipo.		
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba escrita para valorar a adquisición de contidos.	50	CB1 CB3 CG8 CT1 CT14
	Os resultados da aprendizaxe esperados son: - Adquisición de competencias e coñecementos. - Capacidade expresiva.		

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia os alumnos/as terán que obter como mínimo un 5 de puntuación. Para aprobar a materia os alumnos/as deberán cumprir con todos os criterios de avaliación e deberán aprobar cada un deles. É imprescindible a elaboración dun traballo de curso proposto pola profesora, e que este relacionado coa materia impartida. Exporase na aula.

Os alumnos/nas que non cumpren a asistencia necesaria (80%), deberán examinarse do programa completo da materia. Ademais, deben realizar unha proba específica que pode incluírse na proba escrita. Aqueles casos nos que os alumnos/as non podan asistir a clase de forma regular por causas moi xustificadas, terán un procedemento de avaliación diferente. É conveniente que as persoas que se atopen neste estado póñanse en contacto coa profesora a principios do cuadrimestre.

Data exame: Consultar calendario de exames na páxina
web <https://www.esuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Agra, M.J., La educación artística en la escuela, Grao, 2007, Barcelona
Coca Martín, J. R., Didáctica de la Educación artística en Primaria, Libro digital,
Marín Viadel, R., Didáctica de la Educación artística, Pearson Educación, 2003, Madrid
Marín Viadel, R., Metodologías artísticas, Aljibe, 2012, Málaga

Complementary Bibliography

Alsina, P., 7 ideas clave: la competencia cultural y artística, Grao, 2012, Barcelona
Alsina, P., 10 ideas clave: el aprendizaje creativo, Grao, 2009, Barcelona
Dialnet, artículos, <https://dialnet.unirioja.es/>,
Fatás, G., Borrás, G., Diccionario de términos de Arte y Arqueología, Alianza Editorial, Madrid
Marín Viadel, R., Investigación en Educación artística para Primaria, Universidad de Granada, 2006, Granada
Ministerio de Cultura y Deporte, Museos estatales, Bellas Artes y Patrimonio Cultural,
<https://www.mecd.gob.es/cultura/mc/bellasartespypat>,

Recomendacións

Other comments

Os alumnos que non cumpran polo menos co 80% de asistencia, terán que facer un exame específico, ademais de cumprir con todos os criterios de avaliación descritos no apartado correspondente.

IDENTIFYING DATA				
Ética e deontoloxía profesional				
Subject	Ética e deontoloxía profesional			
Code	V51G120V01903			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Pascual Garófano, Javier			
Lecturers	Pascual Garófano, Javier			
E-mail	javierpascualgarofano@hotmail.com			
Web	http://uvigo			
General description	A materia ten por obxectivo desenvolver as competencias necesarias para un exercicio reflexivo da práctica profesional. Incide fundamentalmente no exercicio do xuízo crítico, na capacidade argumentativa nun contexto de razón pública así como na comprensión das responsabilidades parellas á función docente e das institucións educativas dentro da sociedade.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa	• saber • saber facer
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer

CT7 Resolución de problemas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT8 Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9 Traballo en equipo	• saber • saber facer
CT12 Habilidades nas relacións interpersoais	• saber • saber facer
CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer
CT14 Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT15 Compromiso ético	• saber facer • Saber estar / ser
CT16 Aprendizaxe autónoma	
CT17 Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT19 Lideranza	• saber • saber facer
CT20 Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber facer • Saber estar / ser
CT22 Motivación pola calidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1. Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais.	CB2 CG8 CG10 CE8 CE10 CE13 CE23 CT1 CT2 CT9 CT12 CT15
2.- Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	CB3 CG9 CG12 CE10 CT12 CT13 CT15
3.- Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social, desenvolvemento sostible.	CB3 CG8 CG11 CG12 CE23 CE29 CT1 CT2 CT13 CT15 CT17

4.- Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	CB3 CG4 CG5 CG8 CG11 CE23 CE29 CT7 CT14 CT15 CT19
5.- Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos.	CT8 CT15 CT17
6.- Capacidade de analizar e sistematizar a información, e administrar e ser responsable do seu propio traballo.	CB2 CG9 CE13 CT1 CT2 CT3 CT6 CT14
7.- Capacidade para investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual.	CG8 CG10 CG11 CG12 CE23 CT1 CT2 CT3 CT6 CT14
8.- Saber distinguir moral e ética. Coñecer os rasgos formais do discurso ético. Coñecer os desafíos máis destacados plantexados á ética como proposta universalizable e as principais metodoloxías seguidas na resolución das controversias morais. Coñecer as claves para entender e valorar as principais teorías éticas normativas, as dificultades de xustificación de determinados principios morais, así como as claves para entender e valorar destacadas propostas éticas de resolución de conflitos morais que preocupan a sociedade do noso tempo.	CB1 CB2 CB3 CG12 CE23 CT1 CT6 CT14
9.- Capacidade para recoñecer e analizar criticamente argumentos éticos de nivel básico para recoñecer as cuestións esenciais que subxacen ás controversias morais que persisten nas nosas sociedades.	CT6 CT14 CT16
10.- Capacidade de afrontar autonomamente os problemas que suscitan as teorías éticas e consideralos un reto a súa propia forma de pensar.	CT7 CT15 CT16 CT17 CT20
11.- Capacidade de recoñecer a relevancia e a utilidade social da ética e de recoñecer as constantes implicacións éticas que ten a práctica educativa e tomar conciencia das mesmas.	CT15 CT22
12.- Capacidade de consolidar unha identidade docente ética comprometida coa súa responsabilidade social no contexto educativo	CT7 CT9 CT14 CT15 CT16 CT22
13.- Habilidade para xestionar e resolver conflitos, dilemas e problemas éticos vinculados coa tarefa educativa.	CT7 CT8 CT9 CT13 CT15 CT22
14.- Contribuír á reflexión sobre a autonomía profesional do mestre.	CT14 CT15
15.- Contribuír á promoción das mellores prácticas da profesión educativa.	CT15 CT22

Contidos

Topic

1.- Introducción: a formación moral e o ámbito educativo.	1.- Introducción ás teorías do desenvolvemento moral. 2.- Modelos de educación moral.
2.- Ética e moral: aproximación conceptual.	3.- A moral: bases socioantropolóxicas da moral. 4.- A Ética: teorías e problemas de fundamentación. 5.- A Ética e os seus lindes. 6.- Deontoloxismo vs. Teleoloxismo. Teorías éticas contemporáneas. 7.- Éticas Aplicadas: principios morais e casos prácticos.
3.- Ética, educación e Dereitos humanos.	9.- Ética da diferenza. 10.- Ética e democracia. 11.- A xustiza: ética, cidadanía e desenvolvemento.
4.- Ética e deontoloxía profesional.	12.- Deontoloxía profesional e ámbito educativo. 13.- Transformacións socioculturais e formación ético-moral: actitudes fronte a fenómenos como a discriminación, educación e xénero, etc.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	15	30	45
Foros de discusión	9	0	9
Estudo de casos	8	6	14
Lección maxistral	16	44	60
Traballo	2	6	8
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	8	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	A dinámica de seminario implica a coa-responsabilidade na presentación de lecturas especialmente escollidas para suscitar a reflexión sobre problemas específicos e as achegas de cuestións e contribucións que evidencien un grao de comprensión da materia e dos problemas correspondentes.
Foros de discusión	Posta en común e deliberación ao redor de cuestións relativas á materia. Na maior parte destes casos, a posta en común presupón o traballo individual previo sobre as cuestións a examinar.
Estudo de casos	Análise e razoamento de casos prácticos e *dilemas de ética profesional en contextos educativos.
Lección maxistral	Desenvolvemento por parte do profesor dos principais conceptos e contidos do temario, apoiado polas lecturas sinaladas e en interlocución coa clase.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	A preparación e desenvolvemento dos seminarios será orientada e tutorizada polo profesor. A hora de *tutoría serán os venres de 10 a 11
Foros de discusión	Os foros de discusión será unha das actividades de prácticas e serán preparados e dirixidos polo profesor
Tests	Description
Traballo	Pactarase individualmente con cada alumno, dentro dunhas marxes .

Avaliación

Description	QualificationEvaluated Competences
-------------	------------------------------------

Seminario	Participación activa na aula	10	CB1
			CB2
			CB3
			CG4
			CG5
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE8
			CE10
			CE13
			CE23
			CE29
			CT1
			CT2
			CT3
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT19
			CT20
			CT22

Trabajo	Avaliación continua a través dos traballos realizados	40	CB1 CB2 CB3 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE8 CE10 CE13 CE23 CE29 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20 CT22
---------	---	----	---

Exame de preguntas de desenvolvemento	Trátase dunha proba final ou exame que terá lugar o 30 de maio ás 4 e o 14 de xullo ás 4	50	CB1 CB2 CB3 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE8 CE10 CE13 CE23 CE29 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20 CT22
---------------------------------------	--	----	---

Other comments on the Evaluation

O alumnado presencial e o non presencial ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia. Segunda convocatoria: de non ter superada algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación, poderán recuperarse na convocatoria de xullo.

Alumnado non presencial: o alumnado que non poda asistir á clase regularmente, non poda seguir a avaliación continuada nin asistir á titorización dos traballos, realizará as seguintes probas: unha proba de contidos teóricos, un traballo individual a determinar polo profesor (50%).

Para aprobar é preciso alcanzar o 50% en cada unha das probas. As cualificacións dos Traballos Tutelados, Presentacións e Estudos de casos manteranse ata que o alumno/a supere o exame da materia. De non ter superado a materia na primeira convocatoria, as competencias adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

Las fechas oficiales de los exámenes pueden consultarse en la web <https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

GUTTMAN, A., La educación democrática, Paidós, Barcelona
 KOHLBERG, L., ún Lawrence Kohlberg, Gedisa, Barcelona
 LIPMAN, M., Pensamiento complejo y educación, La Torre, Madrid
 NUSSBAUM, M. C., Sin fines de lucro, Katz, Madrid
 RANCIERE, J., El maestro ignorante, Laertes, Barcelona
 ROEMER, J., Variantes de la Igualdad de Oportunidades, FRACTAL, 2000,

Complementary Bibliography

APPIAH, K. A., Experimentos de ética, Katz, 1010, Madrid

AA. VV., Dialogar y Transformar. Pedagogía crítica del S. XXI., Graó,
BEETHAM, D. y BOYLE, K., Cuestiones sobre la democracia., Catarata, 1995,
CEREZO, P (ed.), Democracia y Virtudes Cívicas., Biblioteca Nueva, 2005,
CLAVES DE RAZÓN PRÁCTICA, Mañana, la educación. Qué podemos esperar, que debemos exigir. (num. especial), 2012,
CONILL, J. □CROCKER, D., Republicanismo y Educación Cívica. ¿Más allá del Liberalismo?, Comares, 2003,
DAHL, R., La Democracia. Una guía para ciudadanos, Taurus, 1999,
GUTMANN, A., La educación democrática: una teoría política de la educación., Paidós, 1995,
HOFFMAN, M., Desarrollo moral y empatía, Idea Books, 2002, Barcelona
HUIZINGA, J., Homo Ludens, Alianza, 2010, Madrid
LIPMAN, M., Thinking in education., Cambridge University Press, 2003, Cambridge
LIPMAN, M., Decidiendo qué hacemos. Manual del Profesor para acompañar a Nous., La Torre, 2004, Madrid

Recomendaciones

IDENTIFYING DATA				
Introdución ao feito relixioso e ao cristián				
Subject	Introdución ao feito relixioso e ao cristián			
Code	V51G120V01908			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Moreno García, M ^a Victoria			
Lecturers	Moreno García, M ^a Victoria			
E-mail	mariavictoria.morenogarcia@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Nesta materia preténdese unha aproximación ao feito relixioso nas diversas culturas, así como profundar na dimensión moral do home á luz da mensaxe cristiá e expor a educación en valores cívicos e éticos desde a perspectiva cristiá.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CE36	Coñecer o feito relixioso ao longo da historia e a súa relación coa cultura	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber
CT18	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Nova	CB1 CB3 CB4 CG8 CG11 CE36 CT1 CT2 CT9 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20

Contidos	
Topic	
I.- O feito relixioso na historia e na cultura	1. Formulación do problema. 2. Concepto de relixión. 3. Contidos que abarca a relixión. 4. Explicación filosófica da orixe e fundamento da relixión. 5. As grandes relixións e crenzas relixiosas presentes na nosa sociedade
II.- O feito relixioso cristián e os seus valores	A persoa e o sentido último da vida 1. A creación: imaxe de Deus. 2. A vocación: unión con Deus. 3. A condición humana: pecado e graza. 4. O sentido último da vida.
III.- Iniciación no coñecemento da Biblia	1. A Biblia como obra humana: estrutura e libros que a compoñen. 2. Formación e xéneros literarios dos libros da Biblia. 3. A Biblia como Palabra revelada de Deus. 4. Inspiración, interpretación e verdade da Biblia.
IV.- A alianza de Deus co seu pobo	1. A revelación de Deus na historia: significado relixioso da historia de Israel. 2. Manifestación de Deus na obra creada. 3. Grandes personaxes e temas bíblicos: Promesa, Éxodo e Alianza. 4. Os profetas e a súa mensaxe. 5. A sabedoría. 6. O Evanxeo e a nova evangelización 1. Xesucristo: culmen das esperanzas e promesas do AT., home novo e salvador da humanidade. 2. Formación dos Evanxeos.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	20.5	24.5	45
Lección maxistral	30	23	53
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	30	32
Traballo	0	20	20

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixa as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Descríbanse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A titoría académica terá lugar os mércores de 12:00-13:00.
Tests	Description
Traballo	Descríbanse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A titoría académica terá lugar os mércores de 12:00-13:00.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	50	CB1 CB3 CE36 CT1 CT2 CT16

Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia.	50	CB1 CB3 CG11 CE36 CT1 CT2 CT9 CT14 CT16 CT18
----------	---	----	---

Other comments on the Evaluation

Os alumnos que asistisen a clase menos do 80% (12 FALTAS) terán unha avaliación específica debido ás súas circunstancias especiais.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Lobo, G. y Gómez, J., ¿Necesita el hombre la religión? Religión, cultura y valores, Ediciones Palabra, 2010, Madrid

Complementary Bibliography

Catecismo de la Iglesia Católica. Compendio., Asociación de Editores del Catecismo, 2005, Madrid

Conferencia Episcopal Española., La Sagrada Biblia. Versión oficial de la Conferencia Episcopal Española., BAC, 2010, Madrid

Documentos del Vaticano II., Constituciones, decretos, declaraciones., 36, BAC, 1980, Madrid

Recomendacións

Other comments

A avaliación será continua ao longo do curso académico. Para realizar a media segundo os criterios expostos no apartado de avaliación, será necesario obter un cinco ou máis no exame final.

Os alumnos que asistisen a clase menos do 80% terán unha avaliación específica debido ás súas circunstancias especiais, previa comunicación.

Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia; polo que pode sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

IDENTIFYING DATA				
Literatura infantil e xuvenil				
Subject	Literatura infantil e xuvenil			
Code	V51G120V01910			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Neira Rodríguez, Marta			
Lecturers	Neira Rodríguez, Marta			
E-mail	marta.neira1@gmail.com			
Web				
General description	O obxectivo será formar e informar sobre a Literatura Infantil e Xuvenil, materia dunha transcendencia fundamental en ámbitos básicos como a formación lectora e a expresión escrita.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións	• saber
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber facer
CE22	Relacionar a educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad	• saber facer • Saber estar / ser
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil	• saber • saber facer
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura	• saber
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Coñecer o currículo escolar da lingua e literatura en Primaria	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE1 CE3 CE7 CE44 CE45 CT2
Adquirir formación literaria e lingüística e comprender os principios que contribúen á formación persoal e social desde a literatura.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CE1 CE44 CT1 CT3
Coñecemento dos usos expresivos da linguaxe como fundamento para a comprensión da literatura, e valoración do texto literario como medio de comunicación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE1 CE44 CE45 CE48 CT1 CT3
Coñecer o proceso de adquisición e desenvolvemento da competencia literaria en lectores iniciais e en lectores formados.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE1 CE3 CE7 CE44 CE45 CE48 CT1 CT3
Coñecer os principais autores, obras e personaxes da Literatura Infantil e Xuvenil, ademais da tradición e o folclore.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CE7 CE44 CE45 CE48 CT1 CT2 CT3 CT12 CT18

Saber desenvolver estratexias didácticas para que a iniciación literaria sexa fonte de pracer e de enriquecemento persoal.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE44 CE45 CE48 CT1 CT2 CT3 CT18
Coñecer métodos para incentivar a lectura estética e a lectura comprensiva. Saber aplicar estratexias didácticas para a comprensión e interpretación das obras literarias.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CE7 CE44 CE45 CE48 CT1 CT2 CT3 CT18
Saber seleccionar textos axeitados para elaborar propostas didácticas orientadas á formación literaria en cada un dos tres ciclos de Educación Primaria.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CE7 CE44 CE45 CE48 CT1 CT2 CT3 CT18
Valorar o texto literario como fonte de coñecemento doutros mundos, tempos, linguas e culturas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CE22 CE45 CE48 CT1 CT2 CT3 CT12 CT20
Fomentar a creatividade lingüística e literaria	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CE48 CT3 CT18

Contidos

Topic

1. Introducción á literatura infantil e xuvenil	Ensino e aprendizaxe da literatura de tradición oral e o folclore. Clásicos da literatura infantil e xuvenil. Tendencias, autores e obras principais da literatura infantil e xuvenil actual.
2. A educación literaria	Lingua, literatura e cultura. Tipoloxías e xéneros literarios. A competencia literaria. A literatura infantil e xuvenil na formación do lector literario. Tratamento didáctico da literatura en Educación Primaria. Obxectivos. Metodoloxía. Selección de textos para valorar e gozar coa literatura. Desenvolvemento de experiencias educativas e de materiais didácticos no eido literario.
3. Os talleres de creación literaria.	Produción de textos. Técnicas e estratexias para fomentar a creatividade lingüística e literaria do alumnado. Propostas didácticas. Actividades de creación na aula.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	14.5	29.5	44
Traballo tutelado	14	34	48
Presentación	10	24	34
Resolución de problemas	12	10	22
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, comentario ou proxecto a desenvolver polo estudantado.
Traballo tutelado	Elaboración de textos orais e/ou escritos sobre cuestións concretas que se especificarán na aula para o cal o alumnado deberá procurar información, manexar bibliografía, etc.
Presentación	Elaboración, presentación e exposición oral/ escrita na aula por parte do alumnado dos traballos de aula sinalados previamente pola profesora.
Resolución de problemas	Comentario de dúbidas sobre o temario e corrección de comentarios literarios ou de calquera exercicio ou práctica realizada na aula.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula e/ou resolución de calquera dúbida referida ás encomendas que se realicen. O alumnado disporá de atención personalizada tanto nas horas de tutoría (estarán marcadas no taboleiro situado xunto a porta do despacho da profesora, despacho D) coma nas horas de traballo nas aulas para resolver dúbidas, aclarar conceptos, etc.
Traballo tutelado	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula e/ou resolución de calquera dúbida referida ás encomendas que se realicen. O alumnado disporá de atención personalizada tanto nas horas de tutoría (estarán marcadas no taboleiro situado xunto a porta do despacho da profesora, despacho D) coma nas horas de traballo nas aulas para resolver dúbidas, aclarar conceptos, etc.
Resolución de problemas	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula e/ou resolución de calquera dúbida referida ás encomendas que se realicen. O alumnado disporá de atención personalizada tanto nas horas de tutoría (estarán marcadas no taboleiro situado xunto a porta do despacho da profesora, despacho D) coma nas horas de traballo nas aulas para resolver dúbidas, aclarar conceptos, etc.
Presentación	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula e/ou resolución de calquera dúbida referida ás encomendas que se realicen. O alumnado disporá de atención personalizada tanto nas horas de tutoría (estarán marcadas no taboleiro situado xunto a porta do despacho da profesora, despacho D) coma nas horas de traballo nas aulas para resolver dúbidas, aclarar conceptos, etc.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lección maxistral	Asistencia e participación activa.	20	
Traballo tutelado	Elaboración de traballos orais/escritos a partir de lecturas de libros, de artigos, de conferencias a cargo de poñentes de prestixio, etc. que permitan afondar ou complementar os contidos da materia.	30	

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer o alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha avaliación continua, formativa e global, polo que se terán en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación no proceso de aprendizaxe e o resultado final deste proceso.

A cualificación final da materia será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. É dicir, a cualificación final será a suma da nota do exame (50%), dos traballos realizados (30%) e da asistencia (10%) e participación activa (10%). Malia o dito, será preciso ter un 2,25 sobre 5 no exame para que se computen as demais notas e superar a materia.

ALUMNADO NON ASISTENTE

Aquel alumnado que non asista ás aulas ou falte máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas terá que presentarse a un exame de toda a materia (este exame computará un máximo de 5 puntos). Así mesmo, deberá presentar una serie de traballos que a docente lle indicará. Para a asignación destes traballos, o alumno/a alumna deberá poñerse en contacto coa profesora antes do día 31 de marzo de 2020. Os traballos terán que ser entregados polo alumno/pola alumna o día da realización do exame e terán un valor máximo de 5 puntos. Malia o dito, será preciso ter un 2,25 sobre 5 no exame para que se computen as demais notas e se poida superar a materia.

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography**

Bravo-Villasante, C., Historia y antología de la literatura infantil universal, Miñón, 1988,

Cerrillo, P., La formación de mediadores para la promoción de la lectura, UCLM/CEPLI-Fundación SM, 2007,

Cerrillo, P.; García Padrino, J., Literatura infantil y su didáctica, Universidad Castilla-La Mancha, 1999,

García Teijeiro, A., A poesía necesaria., Galaxia, 2009,

García Padrino, J., Historia crítica de la Literatura Infantil y Juvenil en la España actual (1939-2015), Marcial Pons, 2018,

Pena Presas, M., Feminismos e literatura infantil e xuvenil en Galicia, Laiovento, 2018,

Rodari, G., Gramática da fantasía, Kalandraka, 1999,

Roig Rechou, B. A., Educación literaria e Literatura Infantil e Xuvenil, Tropelías, 2013,

Roig Rechou, B.A. (coord.), Historia da Literatura Infantil e Xuvenil, Xerais, 2015,

Complementary Bibliography

Álvarez Ledo, S. M^a, Ferreira Boo, M. y Neira Rodríguez, M., De la literatura infantil a la promoción de la lectura.+, CEU Ediciones, 2013,

Ballester Roca, J., La formación lectora y literaria, Graó, 2015,

Cerrillo, P., Literatura infantil y juvenil y educación literaria, Cincel, 2007,

Colomer, T., Introducción a la literatura infantil y juvenil actual, Síntesis, 2010,

Garralón, A., Historia portátil de la literatura infantil, Anaya, 2001,

Lluch, G.; Roig Rechou, B.A. (coords.), Para entenderte mellor. As literaturas infantís e xuvenís do marco ibérico., Universidade de Santiago de Compostela, Monográfico publicado en Boletín Galego de Literatura, n.º 32

Marcos Carlos Teixeira da Silva, M.A.; Mociño González, I. (coords.), Literatura para a Infancia e a Juventude e Educação Literária, Deriva Editores, 2013,

Roig, B.A.; Lucas, P; Soto, I. (coords.), Teatro infantil. Do texto á representación, Xerais, 2007,

Roig, B.A.; Soto, I.; Neira, M. (coords.), A poesía infantil no século XXI (2000-2008), Xerais, 2009,

Roig, B.A.; Soto, I.; Neira, M. (coords.), Reescrituras do conto popular, Xerais, 2010,

Roig, B.A.; Soto, I.; Neira, M. (coords.), O álbum na Literatura Infantil e Xuvenil (2000-2010), Xerais, 2011,

Roig, B.A.; Soto, I.; Neira, M. (coords.), Premios literarios e de ilustración na LIX, Xerais, 2013,

Roig, B.A; Soto, I.; Neira, M. (coords), Retorno aos clásicos. Obras imprescindibles da narrativa infantil e xuvenil, Xerais, 2015,

Estas fontes serán ampliadas nas diferentes sesións de traballo na aula,

Recomendacións**Subjects that it is recommended to have taken before**

Lingua galega/V51G120V01404

Didáctica da lingua e literatura: Galego/V51G120V01501

Lingua e literatura: Galego/V51G120V01602

Other comments

Finalmente, en canto ao estudo da materia, recoméndase:

- A asistencia continuada ás aulas presenciais.
- A participación e a realización das tarefas prácticas que se propoñan.

- A dedicación responsable e con rigor ao estudo da materia.

O horario de titorías da profesora poderá consultarse no despacho D (segundo andar).

IDENTIFYING DATA**Recursos para o ensino das matemáticas**

Subject	Recursos para o ensino das matemáticas			
Code	V51G120V01911			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Álvarez Lago, Susana			
Lecturers	Álvarez Lago, Susana			
E-mail	salvarez@ceu.es			
Web				
General description				

Competencias

Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber

CE38	Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representacións espaciais, estimación e medida, organización e interpretación da información, etc)	• saber
CE39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas	• saber facer
CE40	Analizar, razonar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá	• saber facer
CE41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico	• saber facer
CE42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer
CT14	Razoamento crítico	• Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• saber facer
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• saber
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Adquirir competencias matemáticas básicas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12 CE38 CE39 CE40 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT14

Coñecer o currículo escolar de matemáticas.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG7
CG9
CG10
CG11
CG12
CT1
CT2
CT7
CT8
CT14

Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG9
CG10
CG11
CG12
CE40
CE41
CE42
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT14
CT16
CT17
CT18
CT21

Expor e resolver problemas vinculados coa vida cotiá.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG9
CG10
CG11
CG12
CE40
CE41
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21

Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do coñecemento científico.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG9
CG10
CG11
CG12
CE40
CE41
CE42
CT1
CT2
CT16

Contidos

Topic

1. Resolución de problemas.
2. Materiais para o ensino do cálculo.
3. Materiais para o ensino da xeometría.
4. Materiais para o ensino da medida.
5. Novas tecnoloxías.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18	16	34
Resolución de problemas	15	18	33
Obradoiro	15	15	30
Presentación	3	20	23
Traballo tutelado	2	27	29
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos procedimentales, habilidades manipulativas e instrumentais en cada unha das temáticas desenvolvidas na materia. Traballaranse de forma individual e/ou grupal.
Presentación	Exposición por parte do alumnado dun tema relacionado cos contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... levará a cabo en grupo.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elaborará documentos sobre a temática da materia onde se incluíra a procura e recollida de información, lectura, manexo de bibliografía, redacción,...

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nas tutorías sinaladas) ou non presencial (a través do correo electrónico).
Obradoiro	Atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nas tutorías sinaladas) ou non presencial (a través do correo electrónico).
Traballo tutelado	Atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nas tutorías sinaladas) ou non presencial (a través do correo electrónico).
Resolución de problemas	Atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nas tutorías sinaladas) ou non presencial (a través do correo electrónico).
Presentación	Atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nas tutorías sinaladas) ou non presencial (a través do correo electrónico).

Avaliación		
	Description	QualificationEvaluated Competences

Obradoiro	Desenvolvemento de actividades onde se fará uso de diferentes recursos e/ou materiais, mostrando coñecemento do currículo escolar de Educación Primaria. A asistencia e a participación activa serán valoradas positivamente.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG9 CG10 CG11 CG12 CE38 CE39 CE40 CE41 CE42 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21
-----------	---	----	--

Traballo tutelado	Valoraranse os documentos que o alumno/a desenvolva sobre aspectos da materia. A actitude, o interese e a motivación durante a elaboración dos mesmos serán tidos en conta, así como, a boa expresión en matemáticas e, en xeral, na lingua.	10	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CG2
			CG4
			CG5
			CG7
			CG9
			CG10
			CG11
			CE38
			CE40
			CE41
			CE42
			CT1
			CT2
			CT3
			CT6
			CT8
			CT9
			CT12
			CT16
			CT18
			CT19
			CT21
Resolución de problemas	Valorarase o razoamento realizado no proceso de resolución, a discusión de resultados e unha boa expresión matemática.	20	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CG1
			CG2
			CG5
			CG7
			CG9
			CG10
			CE38
			CE39
			CE40
			CT1
			CT2
			CT3
			CT7
			CT8
			CT9
			CT14
			CT16
			CT18
			CT21

Presentación	Os alumnos/as, de maneira grupal, prepararán un tema relacionado cos contidos da materia e previamente acordado co docente. Unha vez finalizado o prazo, presentarano na aula ao resto de compañeiros.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG4 CG5 CG7 CG9 CG10 CE38 CE39 CE40 CE41 CE42 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT17 CT18 CT19 CT21
--------------	--	----	---

Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba escrita das competencias adquiridas que inclúe cuestións relacionadas co contido da materia . O alumno/a debe responder de maneira clara e concisa en base aos coñecementos adquiridos.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CG10 CE38 CE40 CE42 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT14 CT16
---------------------------------------	---	----	--

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia é necesario superar todos os aspectos mencionados con anterioridade.

Aqueles alumnos/as que non a superen na convocatoria de final de cuatrimestre, poderán recuperala na convocatoria de xullo, onde o sistema de avaliación será exactamente o mesmo. As datas e horarios das probas de avaliación de ambas as convocatorias son as marcadas no calendario de probas de avaliación do curso 2019-20 e que poden ser consultadas en <https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Así mesmo, aqueles alumnos/as que por causas xustificadas non poidan asistir a clase deberán realizar, ademais das mesmas actividades que os seus compañeiros, un traballo adicional que irán elaborando ao longo do cuatrimestre e que deberán presentar o mesmo día do exame. Deben porse en contacto coa profesora nun prazo dun mes desde o comezo do cuatrimestre.

Trátase dun proceso de avaliación continua de todo o traballo desenvolvido polo alumno/á o longo do curso. A asistencia regular ás clases, tanto teóricas como prácticas, é aconsellable e valorarase positivamente a actitude do alumno/a.

Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia polo que poden sufrir lixeiras modificacións.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Alsina, C., Enseñar matemáticas, Graó, 1996, Barcelona

Alsina, A., Desarrollo de competencias matemáticas con recursos lúdico-manipulativos, Narcea, 2004, Madrid

Giménez, J., Santos, L. y Da Ponte, J.P. (coords.), La Actividad matemática en el aula : homenaje a Paulo Abrantes, Graó, 2004, Barcelona

Sánchez, J.C.; Fernández, J.A., La enseñanza de la matemática. Fundamentos teóricos y bases psicopedagógicas, CCS, 2010, Madrid

Cascallana, M.T., Iniciación a la matemática: materiales y recursos didácticos, Santillana, 2002, Madrid

Complementary Bibliography

Alsina, C.; Burgués, C.; Fortuny, J. M^a., Materiales para construir la geometría, Síntesis, 1998, Madrid

Calvo, X. (et. al.), La geometría: de las ideas del espacio al espacio de las ideas en el aula, Graó, 2002, Barcelona

Godino, J.D.; Batanero, C.; Roa, R., Medida de magnitudes y su didáctica para maestros, Universidad de Granada, Departamento de Didáctica, 2002, Granada

Hernán, F.; Carrillo, E., Recursos en el aula de Matemáticas, Síntesis, 1999, Madrid

N.C.T.M., Principios y estándares para la educación matemática, S.A.E.M. Thales, 2003, Sevilla

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Desenvolvemento da linguaxe				
Subject	Desenvolvemento da linguaxe			
Code	V51G120V01951			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Peláez Torres, Marta			
Lecturers	Peláez Torres, Marta			
E-mail	martapelaetorres@gmail.com			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Nesta materia atenderemos ao desenvolvemento normalizado da linguaxe no ser humano, pois este coñecemento é de gran relevancia para que o futuro mestre poida detectar cando algo non vai ben. Así mesmo, estudarase as diferentes funcións da linguaxe, os requisitos básicos á hora de adquirilo, as bases funcionais e os distintos compoñentes do mesmo.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber • saber facer
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento	• saber • saber facer
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber facer
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber • saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber facer • Saber estar / ser
CE21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no período 6-12	• saber • saber facer
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber • saber facer
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino	• saber • saber facer
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas	• saber • saber facer
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer • Saber estar / ser
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• saber facer
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

1. Coñecer e comprender os fitos e procesos básicos do desenvolvemento psicolingüístico e as súas implicacións para a estimulación, a adquisición e a aprendizaxe da linguaxe oral e escrita.	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG2
	CG6
	CE2
	CE4
	CT1
	CT2
	CT6
2. Coñecer e participar na detección e avaliación das dificultades ou alteracións máis comúns que se producen na adquisición e desenvolvemento da linguaxe oral.	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG6
	CE1
	CE2
	CE4
	CE7
	CT7
	CT8
	CT9
3. Coñecer e participar na detección e avaliación das dificultades ou alteracións máis comúns que se producen na adquisición e a aprendizaxe da linguaxe escrita.	CB1
	CB3
	CB4
	CB5
	CG6
	CE4
	CE7
	CE47
	CE49
	CT2
4. Diseñar plans ou programas de intervención educativa para a estimulación e mellora das dificultades da linguaxe oral.	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG3
	CG6
	CG7
	CG9
	CG11
	CE1
	CE4
	CE6
	CE21
	CE62
	CT1
	CT2
	CT3
	CT5
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT12
	CT16
	CT17
	CT18

5. Diseñar plans ou programas de intervención educativa para a mellora das dificultades coa linguaxe escrita.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG7 CG9 CE1 CE2 CE7 CE17 CE21 CE43 CE47 CT3 CT5 CT7 CT8 CT9 CT12 CT16 CT17
6. Coñecer e comprender a estrutura e funcionalidade dos principais sistemas de comunicación complementarios/aumentativos para os alumnos con discapacidade de comunicación e ser capaz de determinar a súa adecuación ás necesidades educativas específicas deste alumnado.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE17 CE21 CE43 CE49 CE62 CT2 CT6 CT8 CT9 CT16 CT17
7. Aplicar os coñecementos adquiridos para deseñar, implementar e avaliar plans e programas escolares que reforcen a comprensión de textos ao longo dos distintos cursos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG11 CG12 CE1 CE47 CT8 CT9 CT16 CT17

8. Dinamizar prácticas escolares que estimulen nos alumnos a produción de textos escritos axustados á súa idade.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG11 CE1 CE2 CE43 CE47 CT2 CT3 CT8 CT9 CT17 CT21
9. Enmarcar as intervencións para a mellora da lingua oral e escrita, en iniciativas que promovan a inclusión do alumnado con tales dificultades.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG7 CE1 CE2 CE4 CE6 CE7 CE11 CT2
10. Coñecer e analizar liñas de investigación actuais no ámbito da avaliación e intervención para a mellora das dificultades específicas da linguaxe.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG6 CG7 CG9 CG11 CT2 CT6 CT15
11. Facilitar e promover actitudes e prácticas colaborativas entre o profesorado, así como entre estes e a comunidade educativa e social da contorna dos centros escolares.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG5 CG12 CE6 CE21

12. Contribuír a reforzar a cultura da diversidade como un valor indispensable para educar nunha escola sen exclusións.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG10 CT12 CT14 CT16 CT17
13. Xerar condutas de respecto, tolerancia, responsabilidade e ética profesional cara á diversidade do alumnado.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CG11 CT12 CT14 CT21
14. Reforzar unha actitude reflexiva cara á súa propia formación e fomentar a necesidade dun perfeccionamento profesional continuo.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG11 CE62 CT6 CT14 CT17 CT21

Contidos	
Topic	
1. Diferenciación entre comunicación, fala e linguaxe	
2. Funcións da linguaxe	
3. Condicións para o desenvolvemento normalizado da linguaxe	
4. Proceso normalizado da linguaxe	4.1. Período prelingüístico 4.2. Período lingüístico
5. Prerrequisitos básicos da linguaxe	5.1. Atención 5.2. Imitación 5.3. Memoria: auditiva e visual 5.4. Seguimento de instrucións
6. Bases funcionais da linguaxe	6.1. Audición 6.2. Praxias bucofaciais 6.3. Respiración 6.4. Relaxación 6.5. Voz
7. Ámbitos da linguaxe	7.1. Compoñente fonético fonolóxico 7.2. Compoñente morfosintáctico 7.3. Compoñente léxico-semántico 7.4. Compoñente pragmático

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	22	22	44
Actividades introdutorias	1	0	1
Traballo tutelado	10	20	30
Presentación	12	24	36
Debate	6	12	18
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia por parte do profesorado. Inclúe as directrices para desenvolver traballos, casos ou proxectos polos estudantes.
Actividades introdutorias	Sesión inicial. Presentación da materia.
Traballo tutelado	Preparación de ensaios sobre a materia que inclúen a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción etc.
Presentación	Exposición por parte do alumno ante o docente e o grupo de clase dun tema asignado polo profesor con contidos da materia ou acerca dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Debate	Grupos de discusión entre estudantes. Poden centrarse nun tema, na análise dun caso, no resultado dun proxecto ou investigación, desenvolvidos previamente noutras actividades.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	

Avaliación		
	Description	QualificationEvaluated Competences

Traballo tutelado	Exposicións, entregas, comentarios de texto e traballos en grupo.	40	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG6
			CG7
			CG9
			CG11
			CE1
			CE2
			CE4
			CE6
			CE7
			CE11
			CE17
			CE21
			CE43
			CE47
			CE49
			CE62
			CT1
			CT2
			CT3
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT12
			CT14
			CT16
			CT17
			CT18
			CT21

Other comments on the Evaluation

Durante o cuatrimestre levarase a cabo unha avaliación continua do alumnado na que se valorará a asistencia e participación activa nas clases. As persoas que asistan a clase menos dun 80% terán que entregar un traballo individual a final do cuatrimestre e presentarse ó exame oficial nas datas propostas polo centro (<https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/>). Para optar a esta forma de avaliación será necesario poñerse en contacto coa profesora durante o primeiro mes de clase.

É condición indispensable aprobar cada unha das partes por separado. Con nota inferior a 5 non se fará media.

Para os traballos e entregas propostas daranse datas de entrega inamovibles. Cada día de retraso verase penalizado cun punto menos na nota da práctica. Cada falta de ortografía descontará 0,20 puntos da nota final de todos aqueles documentos escritos que se entreguen á profesora.

O alumnado repetidor deberá acollerse ós criterios de avaliación da guía docente vixente no curso 2019/2020.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Blakemore S. y Frith U, Cómo aprende el cerebro, Ariel, 2007, Madrid

Bustos, M.C., Manual de logopedia escolar, CEPE, 1995, Madrid

Clemente Estevan, R.A., Desarrollo del Lenguaje, Octaedro, 1995, Madrid

Gallardo Ruiz, J.R. y Gallego Ortega, J.L., Manual de Logopedia Escolar, Aljibe, 2003, Málaga

Gallego Ortega, J.L., Calidad de la intervención logopédica, Aljibe, 1999, Málaga

Gallego ortega, J.L., Enciclopedia temática Logopédica, Aljibe, 2006, Málaga

González Novoa et al., Me comunico con el mundo, NovaGalicia Edicións, 2011, Galicia

López, G., Estimulación del Lenguaje Oral en Educación Infantil, Grupo Editorial Universitario, 1998, Madrid

Monfort M. y Juarez, A., El niño que habla, CEPE, 1987, Madrid

Monfort M. y Juárez, A., Estimulación del Lenguaje Oral., Santillana, 1996, Madrid

Narvona, J. y Chevrie-Muller, C., El lenguaje del Niño. Desarrollo normal, evaluación y trastornos, Masson, 1997, Madrid

Peña - Casanova, J., Manual de logopedia escolar, Masson, 2001, Madrid

Puyuelo, M. y Rondal, J.A., Manual de desarrollo y alteraciones del lenguaje, Masson, 2003, Madrid

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prevención e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas/V51G110V01955

Recursos didácticos na aula de audición e linguaxe/V51G110V01954

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G110V01953

Psicopatoloxía da audición e da linguaxe/V51G110V01952

Recursos didácticos na aula de audición e linguaxe/V51G110V01954

Subjects that it is recommended to have taken before

Didáctica da lingua e a literatura infantil/V51G110V01404

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/V51G110V01402

Lingua e literatura: Español/V51G110V01507

Other comments

1/ Asistencia continuada a clase.

2/ Dominio da informática a nivel de usuario (tratamento de textos, bases de datos, programa de presentacións, correo electrónico e internet.

3/ Actitude favorable e receptiva cara á aprendizaxe.

IDENTIFYING DATA**Psicopatoloxía da audición e da linguaxe**

Subject	Psicopatoloxía da audición e da linguaxe			
Code	V51G120V01952			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Moreno García, M ^a Victoria			
Lecturers	Moreno García, M ^a Victoria Ramos Garrido, Paula			
E-mail	mariavictoria.morenogarcia@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención psicoeducativa das dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral en nenos con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Competencias

Code	Typology
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación

CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino	• saber
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• Saber estar / ser
CT7	Resolución de problemas	• saber • Saber estar / ser
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber
CT14	Razoamento crítico	• Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións	CB3 CG1 CG6 CG8 CE2 CE4 CE7 CT1 CT2 CT6 CT7 CT9 CT13 CT15
Identificar dificultades de aprendizaxe, saber informar e colaborar no seu tratamento.	CB4 CG9 CG10 CE7 CE11 CE17 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT16 CT17

Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	CB3 CB4 CG5 CG7 CG9 CG11 CG12 CE19 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT17
Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fóra dela.	CB3 CG7 CG9 CG12 CE6 CE19 CT1 CT7 CT8 CT9 CT13 CT15 CT17 CT18
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula.	CB3 CG7 CG9 CG11 CE43 CE47 CE48 CE62 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT17
Comprender os principios básicos da linguaxe e a audición.	CB3 CG6 CG8 CE43 CE47 CE48 CE62 CT3 CT5 CT9 CT15 CT17

Contidos

Topic	
0. Anatomía e fisioloxía	Bases neurofisiolóxicas e anatómicas da linguaxe: a. Anatomía e neurofisioloxía do sistema auditivo b. Anatomía e neurofisioloxía do sistema fonoarticular c. Bases neurolóxicas
1. Alteracións da comunicación, fala e voz: Patoloxía da Linguaxe.	a. Concepto de linguaxe normal e anomalías da linguaxe. b. Concepto de patoloxía da linguaxe. c. Etioloxía dos trastornos da fala, da linguaxe e da comunicación.

2. Alteracións da fala.

a. Alteracións na articulación

- i. Dislalias
- ii. Disglosias
- iii. Disartrias

b. Alteracións na fluidez

- i. Disfemias
- ii. Taquifemia

c. Alteracións na voz

- i. Afonía
- ii. Disfonía

3. Alteracións da linguaxe e da comunicación

- a. Atraso Simple da Linguaxe
- b. Afasia
- c. T.E.L
- d. Mutismo

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	3	3	6
Seminario	2	0	2
Lección maxistral	24	15	39
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	30	32
Traballo	8.5	9.5	18
Estudo de casos	4	0	4
Proxecto	8	10	18
Exame de preguntas obxectivas	1	30	31

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Tests	Description
Traballo	Descríbanse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A tutoría académica comunicárase ao comezo de curso.
Estudo de casos	Descríbanse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A tutoría académica comunicárase ao comezo de curso.
Proxecto	Descríbanse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A tutoría académica comunicárase ao comezo de curso.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Traballo	Tarefas propostas pola profesora para cada tema.	50	CB3 CB4 CG9 CG11 CG12 CE2 CE4 CE6 CE7 CE17 CE19 CE47 CE48 CE62 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT8 CT9 CT15 CT17 CT18
Exame de preguntas obxectivas	Resposta a cuestións teórico-prácticas sobre a materia en formato de respostas curtas.	50	CB4 CG6 CG7 CG8 CG9 CE2 CE4 CE6 CE7 CE47

Other comments on the Evaluation

Na convocatoria de Xullo, unicamente avaliaranse as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuadrimestre. A avaliación será continua. Os estudantes que non sigan a avaliación continua (asistencia menor ao 80%) deben realizar na data oficial, un exame no que se avaliarán as competencias básicas da materia. O exame consistirá en preguntas teórico-prácticas de resposta curta a partir da resolución dun caso de *Psicopatología da Audición e a Linguaxe. Terá que entregar todos os traballos. Datas exames: Consultar: http://www.escolamagisterioceuvigo.es/*organizacion-*academica/escola-maxisterio-*vigo-*ceu-*exámenes.*php A nota dos traballos prácticos contabiliza para a nota final só durante o presente curso. Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia; polo que pode sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bustos, I., Manual de logopedia escolar, CEPE, 1995, Madrid
Crystal, D., Patología del Lenguaje, Cátedra, 1983, Madrid
Owens, R.E., Desarrollo del Lenguaje, Pearson Educación, 2011, Madrid

Complementary Bibliography

Aguado, G., El desarrollo del lenguaje de 0 a 3 años, CEPE, 1995, Madrid
Aguilar Alonso, A., Psicopatología del Lenguaje. Variables de Intervención., Promociones y publicaciones universitarias, S.A., 2005, Barcelona
Belinchón, M., Rivièrre, A. e Igoa, J.M., Psicología del lenguaje. Investigación y teoría, Trotta, 1992, Madrid

Clemente, R.A., Desarrollo del lenguaje. Manual para profesionales de la intervención en ambientes educativos, Octaedro, 1995, Barcelona

Junque Plaja, C., Bruna Rabassa, O. y Mataró Serrat, M., Neuropsicología del Lenguaje: Funcionamiento Normal y Patológico; Rehabilitación, Masson, 2004, Barcelona

Martínez, J.D., Moreno, J.M., Rabazo, M.J. y Suárez, A., Intervención en Audición y Lenguaje: casos prácticos, EOS, 2002, Madrid

Martínez, J.D., Moreno, J.M., Pérez, C., Rabazo, M.J., Sánchez, I. y Suárez, A., Manual de Audición y Lenguaje. Enfoque multidisciplinar, Universidad de Extremadura, 2001, Cáceres

Moreno, J.M., Suárez, A., Martínez, J.D., Trastornos de la articulación. Estudios de casos, EOS, 2003, Madrid

Moreno, J.M., García-Baamonde, E., Guía de Recursos para la Evaluación del Lenguaje, CCS, 2003, Madrid

Mendoza, E. (Coord.), Trastorno Específico del Lenguaje, Pirámide, 2006, Madrid

O'Grady, W., Cómo aprenden los niños el lenguaje, Akal, 2010, Madrid

Pascual García, P., La Dislalia. Naturaleza, Diagnóstico y Rehabilitación, CEPE, 2001, Madrid

Perelló, J., Trastornos del habla, (5ª Ed.), Masson, 2001, Barcelona

Puyuelo Sanclemente, M. y Rondal, J.A., Manual de Desarrollo y Alteraciones del Lenguaje: Aspectos Evolutivos y Patología en el Niño y el Adulto, Masson, 2003, Barcelona

Rondal, J. y Xerón, X., Manual de trastornos del lenguaje. (Vol I, II, III), Paidós, 1991, Barcelona

Santacreu, J., Froján, M.X., La tartamudez. Guía de prevención y tratamiento infantil, Pirámide, 1993, Madrid

Serra, M., Serrat, E., Solé, R., Bel, A. y Aparici, M., La adquisición del lenguaje, Ariel Psicología, 2000, Barcelona

Sos, A., Logopedia práctica, Escuela Española, 2001, Madrid

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Desenvolvemento da linguaxe/V51G120V01951

Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G120V01953

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/V51G120V01204

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Other comments

IDENTIFYING DATA**Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento**

Subject	Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento			
Code	V51G120V01953			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Ciga Tellechea, Elena			
Lecturers	Ciga Tellechea, Elena			
E-mail	elena.cigatellechea@ceu.es			
Web	http://http://www.esuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Nesta materia penetrarémolos nunhas das competencias escolares máis instrumentais e importantes: a lectura e escritura. Primeiro profundaremos na teoría sobre as mesmas; despois veremos o seu proceso de adquisición; en terceiro lugar deterémolos nas dificultades máis comúns que presentan os alumnos nestas tarefas de ler e *escribir; e en cuarto lugar veremos as maneiras de identificar ou avaliar estas dificultades para, nun último momento, coñecer algúns dos procedementos de intervención que existen para atender estas dificultades nos alumnos.			

Competencias

Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostraren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova-la entre os estudantes	• saber • saber facer
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento	• saber facer
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber facer
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino	• saber
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas	• saber
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber • saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer

CT9 Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT14 Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer e comprender os procesos básicos do desenvolvemento *psicolingüístico e as súas implicacións para a estimulación, a adquisición e a automatización da *lecto-escritura.	CB1 CE43 CE47
Coñecer algunhas liñas de investigación actuais no ámbito da avaliación e intervención para a mellora das dificultades específicas en lectura e escritura.	CB1 CB3 CE5 CE49
Coñecer como detectar e avaliar as dificultades ou alteracións máis comúns que se producen na adquisición e o desenvolvemento da competencia lectora e escritora.	CB1 CE49
Coñecer algúns dos programas ou procedementos de intervención educativa para a estimulación do proceso *lecto-escritor e para a mellora das dificultades *lecto-escritoras.	CE5 CE11
Reflexionar sobre a práctica docente á luz da teoría vista na materia.	CG10 CE64 CE65 CT14
Aplicar os coñecementos adquiridos para avaliar e *implementar plans e procedementos escolares que reforcen a competencia lectora e escritora dos alumnos.	CB2 CE4 CE6 CE16 CE48 CE52 CE64 CE65 CT2 CT7 CT8 CT9
Comprender textos complexos, sintetizar e traballar con diferentes tipos de información.	CB3 CB5 CT1 CT2 CT3 CT6 CT14 CT16

Contidos

Topic	
TEORÍA SOBRE A LECTURA E A ESCRITURA	-O proceso de recoñecemento de palabras: a teoría da dobre vía. -O proceso de comprensión. -A interacción entre os dous procesos. -O proceso de redacción ou expresión escrita.
A ADQUISICIÓN DA LECTURA E A ESCRITURA	Etapas na adquisición da linguaxe escrita.
As DIFICULTADES	-As dificultades no proceso de recoñecemento de palabras. -As dificultades no proceso de comprensión. -As dificultades na redacción ou expresión escrita.
A AVALIACIÓN	-Cando un alumno presenta dificultades específicas no recoñecemento ou a escritura das palabras? -Que é o que necesita o alumno?
A INTERVENCIÓN	-A intervención nas habilidades específicas (recoñecemento e escritura de palabras). -A intervención nos procesos de comprensión e redacción. -A intervención paralela na capacidade auto-*regulatoria do alumno.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

Lección maxistral	28	0	28
Estudo previo	0	40	40
Debate	6	0	6
Traballo tutelado	8	26	34
Seminario	2	12	14
Presentación	12	8	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición e explicación por parte da profesora dos contidos teóricos da materia obxecto de estudo.
Estudo previo	Sempre, antes de cada sesión presencial-maxistral, o alumnado deberá ler e traballar pola súa conta a documentación ou o material proposto e facilitado pola profesora.
Debate	Charla aberta entre os alumnos/as e a profesora. Poderá centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Traballo tutelado	Realización dun traballo en pequenos grupos de traballo.
Seminario	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas.
Presentación	Exposición oral ante o grupo clase do traballo realizado nos pequenos grupos de traballo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O traballo grupal desta materia será supervisado e asesorado de maneira personalizada pola mestra. Os alumnos poderán consultar todas as súas dúbidas durante as horas de clase.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lección maxistral	Asistencia a clase e PARTICIPACIÓN nas diferentes actividades realizadas nela: explicación de contidos, debates, postas en común...	10	CB3 CB5 CT3 CT14 CT16
Traballo tutelado	Consistirá na avaliación da parte escrita do traballo realizado nos pequenos grupos de traballo.	20	CG10 CE4 CE6 CE16 CE48 CE52 CE64 CE65 CT2 CT7 CT8 CT9
Presentación	Avaliarase a exposición oral dos traballos tutelados realizados nos pequenos grupos.	20	CT1 CT3 CT6 CT9 CT14

Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame final. Poderase combinar as preguntas curtas con algunha pregunta un pouco máis longa de desenvolvemento. No entanto, isto concretarase ao longo do cuadrimestre.	50	CB1 CB5 CE5 CE11 CE43 CE47 CE49 CT1 CT3 CT6 CT14 CT16
---	---	----	--

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia e calcular a media co resto de cualificacións, será necesario obter, como mínimo, unha nota de 5 no exame final. Os alumnos/as que por razóns xustificadas non poidan asistir a clase regularmente, ou aqueles que asistan a menos do 80% das sesións, acolleranse ao seguinte plan de avaliación: -Traballos tutelados (con exposición individual) - Exame final= 60% Importante:

estes alumnos/as deberán porse en contacto coa profesora durante os primeiros días do cuadrimestre. Para saber as datas e horas dos exames (tanto o da convocatoria de maio como o da convocatoria de xullo), consultar o calendario oficial de exames da escola.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Defior, S., Las dificultades de aprendizaje: un enfoque cognitivo: lectura, escritura, matemáticas, 2ª ed., Aljibe, 2000, Málaga
García, J.N., Prevención en dificultades del desarrollo y del aprendizaje, Pirámide, 2014, Madrid
Jiménez, J.E. y Artiles, C., Cómo prevenir y corregir las dificultades en el aprendizaje de la lectoescritura, Síntesis, 2001, Madrid
Rueda, M.I., La lectura: Adquisición, dificultades e intervención, 2ª ed., Amarú, 2003, Salamanca

Complementary Bibliography

Cassany, D., Tras las líneas. Sobre la lectura contemporánea, Anagrama, 2013, Barcelona
Cassany, D., La cocina de la escritura, 15ª ed., Anagrama, 2008, Barcelona
Defior, S. y otros., Aprendiendo a leer: materiales de apoyo, Aljibe, 2004, Málaga
Galve, J.L., Evaluación e intervención en los procesos de la lectura y la escritura, EOS, 2007, Madrid
García, J. y González, D., Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica. Volumen II lectura y escritura, EOS, 2000, Madrid
Jáuregui, C.A., Mora, C.A., Carrillo, D., Oviedo, N., Pabón, Y.L. y Rodríguez, A.J., Manual práctico para niños con dificultades en el aprendizaje, Médica panamericana, 2016, Bogotá
Martín Vegas, R.A., Manual de didáctica de la lengua y la literatura, Síntesis, 2010, Madrid
Monfort, M. y Juárez, A., El niño que habla, CEPE, 1987,
Núñez, J.A., Lectura y literatura en Educación Primaria, CEU ediciones, 2015, Madrid
Outon, P., Programas de intervención con disléxicos (diseño, implementación y evaluación), CEPE, 2007,
Parodi, G., Comprensión de textos escritos, Eudeba, 2014, Buenos Aires
Pozo y otros., Al ataque mis plumillas, Aljibe, 2003,
Sánchez, E., Los textos expositivos. Estrategias para mejorar su comprensión, Santillana, 1993, Madrid
Sánchez, E., Comprensión y redacción de textos, Edebé, 1998, Barcelona
Sánchez, E., García, J.R. y Rosales, J., La lectura en el aula: qué se hace, qué se debe hacer y qué se puede hacer, GRAÓ, 2010, Barcelona
Solé, I., Estrategias de lectura, GRAÓ, 2000, Barcelona
Toro, J. y Cervera, M., TALE. Test de análisis de lectoescritura, Machado, 2014, Madrid

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Recursos didácticos na aula de audición e linguaxe**

Subject	Recursos didácticos na aula de audición e linguaxe			
Code	V51G120V01954			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Criado del Rey Morante, Julia			
Lecturers	Criado del Rey Morante, Julia			
E-mail	julia.criadorey@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Esta materia resulta de gran interese dentro da mención en Audición e Linguaxe polo seu carácter práctico. O seu obxectivo é dotar ao futuro mestre dunha serie de recursos didácticos que faciliten a súa práctica docente na área mencionada, tanto á hora de avaliar como de traballar co alumnado que presente dificultades na audición como na linguaxe oral.			

Competencias

Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber • saber facer
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer

CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber • saber facer
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12	• saber • saber facer
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber facer • Saber estar / ser
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber • saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber facer • Saber estar / ser
CE21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no periodo 6-12	• saber facer • Saber estar / ser
CE42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber facer
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino	• saber • saber facer
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer • Saber estar / ser
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer • Saber estar / ser
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber
CT15	Compromiso ético	• saber facer
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

1. Identificar dificultades de aprendizaxe no ámbito da audición e da linguaxe oral, informais e colaborar no seu tratamento.	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG6
	CG10
	CE7
	CE11
	CE17
	CE21
	CE42
	CE49
	CT1
	CT2
	CT6
	CT8
	CT9
	CT21
2. Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a nenos e nenas con diferentes capacidades de de audición e linguaxe oral, distintos ritmos de aprendizaxe e diferente procedencia cultural.	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG3
	CG6
	CE1
	CE2
	CE7
	CE17
	CE43
	CT2
	CT7
	CT8
	CT9
	CT17
3. Diseñar e aplicar estratexias de prevención e intervención psicoeducativas na aula para favorecer o desenvolvemento da audición e da linguaxe oral nos nenos e nenas	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG6
	CG7
	CG9
	CG12
	CE13
	CE17
	CE21
	CE48
	CT2
	CT7
	CT8
	CT12
	CT16
	CT17
	CT21

4. Aplicar métodos e estratexias de investigación e intervención no campo das dificultades de aprendizaxe da audición e da linguaxe oral.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG2
CG3
CG4
CE1
CE42
CE43
CE47
CE49
CT3
CT6
CT8
CT9
CT12
CT17
CT21

5. Promover o traballo autónomo e a adquisición de estratexias que permitan a procura de información relevante en función das necesidades formativas e de actuación en cada momento.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG11
CE6
CT7
CT8
CT15
CT16
CT17
CT21

Contidos

Topic

1. Distribución da aula.

2. Recursos de Avaliación.

3. Recursos de Intervención: material didáctico en diferentes soportes, Tics.

4. Bibliografía e páxinas web/blogues.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Lección maxistral	10	10	20
Aprendizaxe colaborativa	16	15	31
Presentación	20	25	45
Cartafol/dossier	0	10	10
Prácticas en aulas informáticas	4	16	20
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Sesión inicial. Presentación da materia.
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia por parte do profesorado. Inclúe as directrices para desenvolver traballos, casos ou proxectos polos estudantes.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumno traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e profundar na súa propia aprendizaxe

Presentación	Exposición por parte do alumno ante o docente e o grupo de clase dun tema asignado polo profesor con contidos da materia ou acerca dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto.
Cartafol/dossier	Recompilación do traballo do/a estudante co obxectivo de demostrar os seus esforzos, progresos e logros nunha área. A recompilación debe incluír contidos elixidos polo/o alumno/a, os criterios de selección e evidencias de *autorreflexión.
Prácticas en aulas informáticas	Procura, selección e almacenamento de recursos *online.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Proporcionáseselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, *tutoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións propostas en seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia. As *tutorías académicas terán lugar no despacho A.
Presentación	Proporcionáseselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, *tutoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións propostas en seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia. As *tutorías académicas terán lugar no despacho A.
Prácticas en aulas informáticas	Proporcionáseselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, *tutoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións propostas en seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia. As *tutorías académicas terán lugar no despacho A.
Aprendizaxe colaborativa	Proporcionáseselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, *tutoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións propostas en seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia. As *tutorías académicas terán lugar no despacho A.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Presentación	Exposicións dos traballos realizados ao longo do cuadrimestre	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CG9 CG11 CE1 CE2 CE6 CE7 CE21 CE42 CE43 CE47 CE48 CE49 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT17 CT21
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumno traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e profundar na súa propia aprendizaxe.	30	
Cartafol/dossier	Recompilación do traballo do/a estudante co obxectivo de demostrar os seus esforzos, progresos e logros nunha área.	10	

Other comments on the Evaluation

- 1/ Ao longo do cuadrimestre se levará a cabo unha avaliación continua do alumnado a través de exposicións, traballos de aula e participación activa nas clases.
- 2/O alumnado que falte a máis dun 20% das clases deberá presentarse a un exame específico ademais de entregar todos os traballos de aula.
- 3/ É condición indispensable aprobar cada unha das partes por separado. Con nota inferior a 5 non se fará media.
- 4/ Para os traballos e entregas propostas daranse datas de entrega inamovibles.
- 5/ Cada falta de ortografía descontará 0,25 puntos en todos aqueles documentos escritos que se entreguen á profesora.
- 6/ O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso.
- 7/ As titorías da materia terán lugar no despacho A.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

- Agustoni, C., Deglución atípica. Guía práctica de exercitación para su reeducación., Puma, 1999, Perú
- Bragado Felices, M.C., Aprendo a pronunciar la erre., Escuela Española, 1993, Madrid
- Bustos, I., Discriminación auditiva y logopedia: manual de ejercicios de recuperación., CEPE, 1995, Madrid
- Cobo, M. P. S., y Ríos, M. V. M., Cicerón: programa para la adquisición y desarrollo de la capacidad articulatoria., CEPE, 1993, Madrid
- De la Torre, M.C., Komunica. Programa para el desarrollo del conocimiento fonológico., Aljibe, 2002, Málaga
- Grandi, D. y Donato, G., Terapia miofuncional. Diagnóstico y tratamiento., Lebon, 2006, Barcelona
- Guía para la Atención del Alumnado con Trastornos en el Lenguaje Oral y Escrito., Consejería de Educación, Ciencia y Tecnología,
- López, G., Enséñame a hablar. Un material para la estructuración del lenguaje., Grupo editorial universitario, 1998, Madrid
- López, G., Dime por qué. Un material para trabajar el desarrollo pragmático del lenguaje., Grupo editorial universitario, 2009, Madrid
- Magni A. Y Crotti, E., Garabatos: el lenguaje secreto de los niños., Sirio, 2007, Málaga
- Magni A. Y Crotti, E., Garabatos: el lenguaje secreto de los niños., Sirio, 2007, Málaga
- Monfort M. y Juárez, A., El niño que habla., CEPE, 1987, Madrid
- Monfort M. y Juárez, A., Estimulación del lenguaje oral., Santillana, 1996, Madrid
- Monfort M., Rojo A. y Juárez A., Programa elemental de comunicación bimodal., CEPE, 1999, Madrid
- Monfort M. y Juárez, A., SYNTAX. Un soporte para la comunicación referencial y la construcción de predicados, Entha, 2002, Madrid
- Pascual, P., La dislalia, CEPE, 1990, Madrid
- Puyuelo, M. y Rondal, J.A., Manual de desarrollo y alteraciones del lenguaje, Masson, 2003, Madrid
- Rodari G., Gramática de la fantasía., Bronce, 2010, Barcelona
- Toro, J. y Cervera, M., Test de Análisis de Lecto- Escritura (TALE)., Antonio Machado, 1995, Madrid
- Valles Arándiga, A., Fichas de recuperación de dislalias., CEPE, 2001, Madrid
- Zambrana, N. y Dalva, I., Logopedia y Ortopedia maxilar en la rehabilitación orofacial. Tratamiento precoz y preventivo. Terapia miofuncional., Masson, 1998, Madrid
- Cornago, A., <http://elsonidodelahierbaelcrecer.blogspot.com.es>,
[www. espaciologopedico.com](http://www.espaciologopedico.com),
www.blogauladeal.blogspot.com/2008/12/praxias-divertidas.html,

<http://www.mundoprimeria.com>,
www.cilluela.educa.aragon.es/web%20lectura/web&20primaria/primaria.htm,
www.alberto-al.blogspot.com.es,
aulavirtualdeayl.blogspot.com.es,
www.roble,ptic.mec.es/arum0010/,
orientacionandujar.wordpress.com,
susanamaestradeal.blogspot.com.es,
cosasdeaudicionylenguaje.blogspot.com.es,
www.elyuge.es/menu.html,
www.recursosaulapt.blogspot.com,
www.blogdelosmaestrosdeaudicionylenguaje.blogspot.com.es,
www.desvandpalabras.blogspot.com,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Prevención e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas/V51G110V01955
Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G110V01953
Psicopatoloxía da audición e da linguaxe/V51G110V01952
Desenvolvemento da linguaxe/V51G120V01951

Other comments

1/ Asistencia continuada a clase.
2/ Dominio da informática a nivel de usuario (tratamento de textos, bases de datos, programa de presentacións, correo electrónico e internet.
3/ Actitude favorable e receptiva cara á aprendizaxe.

IDENTIFYING DATA				
Prevenção e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas				
Subject	Prevenção e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas			
Code	V51G120V01955			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	García Cajide, María Purificación			
Lecturers	García Cajide, María Purificación			
E-mail	mariapurificacion.garciacajide@ceu.es			
Web	http://mariapurificacion.garciacajide@ceu.es			
General description	A detención e prevención dos problemas nas alteracións *comunicativo-lingüísticas, no desenvolvemento do do neno, é fundamental para a súa aprendizaxe escolar.			

Competencias		
Code		Typology
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber • saber facer
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber • saber facer
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento	• saber • saber facer
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber • saber facer
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CE17 Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE19 Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE43 Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber • saber facer
CE62 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2 Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT6 Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT7 Resolución de problemas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT8 Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9 Traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12 Habilidades nas relacións interpersoais	• saber
CT13 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT14 Razoamento crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT15 Compromiso ético	• saber • saber facer
CT16 Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT17 Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer e comprender os procesos de aprendizaxe no contexto familiar, social e escolar.	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG11 CE1 CE2 CE7 CE11 CE62 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17

Coñecer como detectar e avaliar as dificultades ou alteracións máis comúns que se producen na adquisición e desenvolvemento *linguístico.	CG1
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da *audición e da linguaxe destes estudantes e identificar disfuncións.	CG2
	CG5
	CG6
	CG11
	CE1
	CE2
	CE4
	CE6
	CE7
	CE11
	CT1
	CT2
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT12
	CT13
	CT14
	CT15
	CT16
	CT17
Saber informar e colaborar con outros profesionais para abordar as necesidades educativas especiais que se expoñen.	CG4
*Identificar dificultades de aprendizaxe, saber informar e colaborar no seu tratamento	CG5
	CG10
	CG11
	CE6
	CE7
	CE11
	CE17
	CT1
	CT2
	CT7
	CT8
	CT9
	CT13
	CT14
Adquirir recursos necesarios para a elaboración dunha intervención personalizada.	CG3
Identificar e planificar a resolución de actuacións educativas que afecten a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	CG5
Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fóra dela.	CG6
	CG7
	CG9
	CG10
	CG11
	CE1
	CE2
	CE4
	CE7
	CE11
	CE19
	CE43
	CT1
	CT2
	CT7
	CT8
	CT12

Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.
Coñecer os procesos de interacción e comunicación, na aula.

CG1
CG3
CG5
CG6
CE1
CE2
CE4
CE6
CE7
CE17
CE43
CT1
CT7
CT8
CT9

Contidos

Topic	
1. Avaliación da linguaxe.	1.1.- Compoñentes do proceso. 1.2.- Obxectivos de avaliación. 1.3.- Contidos da avaliación.
2. O diagnóstico.	2.1.- O diagnóstico.
3. A intervención e os seus obxectivos.	3.1.- Contidos da intervención. 3.2.- Modelos, procedementos e estratexias de intervención.
4. Diagnóstico e intervención nas alteracións da articulación.	4.1.- *Dislalias. 4.2.- *Disartria. 4.3.- *Disglosias. 4.4.- *Análisis e resolución de casos
5. Diagnóstico e intervención nas alteracións de fluidez verbal.	5.1.- *Disfemias. 5.2.- *Análisis e resolución de casos
6. Diagnóstico e intervención da comunicación.	6.1.- *Afasia. 6.2.- *Disfasia. 6.3.- Mutismo Selectivo. 6.4.- *Análisis e resolución de casos.
7. Trastornos da comunicación e a linguaxe no *espectro autista.	7.1.- Diagnóstico e intervención. 7.2.- *SAAC (Sistemas *Aumentativos e/ou Alternativos da Comunicación). 7.3.- *Análisis e resolución de casos.
8. Diagnóstico e intervención na discapacidade mental.	8.1.- Diagnóstico e intervención. 8.2.- *Análisis e resolución de casos.
9. Diagnóstico e intervención na discapacidade motora.	9.1.- Diagnóstico e intervención. 9.2.- *Análisis e resolución de casos.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	2	0	2
Presentación	2	0	2
Resolución de problemas	2	0	2
Resolución de problemas de forma autónoma	14	12	26
Lección maxistral	32	31	63
Estudo de casos	2	12	14

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afrontar ou completar os contidos da materia. Pódese usar como complemento das clases teóricas.
Presentación	Exposición, por parte do alumno, ante o docente e o grupo de clase, dun tema asignado polo profesor, con contidos da materia ou acerca dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Resolución de problemas	Entrevista que os alumnos manteñen coa profesora da materia, para asesoramento e desenvolvemento de actividades e o proceso de aprendizaxe
Resolución de problemas de forma autónoma	Exposición e traballos sobre o caso.

Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia, por parte do profesorado, incluíndo as directrices para desenvolver traballos, casos ou proxectos polos estudantes.
-------------------	---

Atención personalizada

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Estudo de casos	Exame sobre a resolución dun caso e traballo a desenvolver sobre o mesmo.	50	
	Traballos de aula, exposición y resolución de casos	40	

Other comments on the Evaluation

Valorácese a participación activa, durante as clases. Así como o traballo en equipo e a asistencia a clase (10%)

A avaliación *sera continua ao longo do curso académico.O alumno que debido ás súas circunstancias especiais asista menos de 6 días lectivos a clase, terá que axustarse- previa comunicación coa profesora- a unha avaliación específica e á realización dun traballo.Data exame segundo o calendario oficial. Data e hora publicada na web.Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia; polo que pode sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo ou circunstancias imprevistas.As faltas de ortografía descontasen 0.25.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Gallardo Ruíz, J.R. y Gallego Ortega, J.L., Manual de Logopedia escolar: un enfoque practico, 4a.ed, Aljibe, 2003, Malaga ARASAC,

El sonido de la hierba al crecer,

Mi aula de P.T.,

Orientación Andújar,

Puyuelo Sanclemente, M et Rondal, J, Manual de desarrollo y alteraciones del lenguaje; aspectos evolutivos y patología en el niño y el adulto, Masson, 2003, Barcelona

Perianez, Jose Antonio y Rios-Lago, Marcos, Guía de intervención logopedica en las funciones ejecutivas, Síntesis, 2017, Madrid

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Desenvolvemento da linguaxe/V51G120V01951

Recursos didácticos na aula de audición e linguaxe/V51G120V01954

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G120V01953

Psicopatoloxía da audición e da linguaxe/V51G120V01952

Recursos didácticos na aula de audición e linguaxe/V51G120V01954

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/V51G120V01204

Didáctica da lingua e literatura: Español/V51G120V01506

Didáctica da lingua e literatura: Galego/V51G120V01501

Other comments

1) Asistencia a clase. Avaliación *continúa do alumno en que se valorará a asistencia e a participación activa do mesmo nas clases.

2) Os alumnos que non asistan a clase, *deberan *ponerse en contacto coa profesora, para *tutorías e preparación do exame final.

IDENTIFYING DATA				
Prácticas externas: Practicum				
Subject	Prácticas externas: Practicum			
Code	V51G120V01981			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	48	Mandatory	4	An
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Muñoz Prieto, María del Mar			
Lecturers	Caíño Carballo, Ana García Cajide, María Purificación Muñoz Prieto, María del Mar			
E-mail	mmunoz@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	A Reforma dos plans de estudo universitarios recolle a necesidade e obrigatoriedade, de que os alumnos de titulacións superiores realicen prácticas relacionadas coa súa futura profesión. Esta formación denomínase *Prácticum. As Prácticas de Ensino, dentro dos Centros de Formación do Profesorado, constitúen un compoñente esencial do *curriculum, xa que serven para garantir unha efectiva actualización entre a preparación teórica que ofrecen os centros de formación do profesorado e a realidade práctica dos centros escolares.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• Saber estar / ser
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser

CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento	• saber • saber facer
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber facer
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber • saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber • saber facer
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber • saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber facer
CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• saber • Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT19	Lideranza	• saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• Saber estar / ser
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Asumir que a competencia profesional do mestre ha de ir perfeccionando e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CE16
CE64
CT1
CT3
CT4
CT5
CT8
CT9
CT10
CT14
CT15
CT16
CT17
CT19
CT22

Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino-aprendizaxe, tanto de maneira individual como *grupala.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CE4 CE5 CE6 CE23 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22
--	--

Contidos

Topic

1. Observación e análise da realidade escolar e do contexto físico, socioeconómico, cultural e lingüístico	O contexto da aula
2. Interacción e comunicación no ámbito educativo	Principais formas de interacción. Habilidades de comunicación
3. A planificación educativa na escola. Estratexias para o control e a xestión da aula	Posibles dificultades na interacción entre docentes e discentes
4. A intervención docente do estudante en prácticas. Deseño e desenvolvemento de estratexias e recursos educativos para o ensino en áreas instrumentais e de contidos específicos	Múltiples formas de interacción
5. Deseño, realización e avaliación de intervencións educativas en relación co itinerario de especialización do estudante en prácticas	Itinerarios de especialización

6. Análise e valoración crítica do proceso de ensino-aprendizaxe na aula desde os marcos teóricos e metodolóxicos ofrecidos polas outras materias

Valoracións críticas, puntos de vista da práctica académica

7. O perfil docente

Características boas do mestre/a actual na práctica cotiá

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	6	60	66
Seminario	20	14	34
Actividades introductorias	7	0	7
Prácticum	510	180	690
Informe de prácticas	6	397	403

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O alumno/a reunirse cada quince días co grupo-clase coa finalidade de compartir as súas experiencias no centro educativo. Abordaranse diferentes temas relacionados coa realización das prácticas. O alumno/a tamén terá que compartir cos compañeiros/as da aula, impresións de libros recomendados, relacionados con aspectos esenciais da realización das prácticas. Para completar a formación do Prácticum, o alumno/a deberá expor na aula, determinados temas relacionados coa súa práctica nos centros educativos. Devanditos temas asignaranse durante o período de prácticas. As reunións serán supervisadas polo Coordinador/a da materia do Prácticum, así como tamén por outros profesores-titores da Escola de Maxisterio.
Seminario	Todos os traballos que debe realizar o alumno/a deben ser supervisados polos titores da Escola de Maxisterio e polo titor responsable do alumno o o Centro Educativo, coa finalidade de que o alumno poida sacar o máximo partido do período de prácticas.
Actividades introductorias	A través das actividades introductorias, o estudante poderá coñecer que debe realizar durante o seu período de prácticas, a duración das mesmas, así como os traballos a realizar.
Prácticum	O alumno desenvolverá o seu período de prácticas asesorado e titorizado polo persoal asignado para iso no centro educativo no que realice as prácticas. Tamén contará co seguimento do titor asignado para esta tarefa na Escola de Maxisterio.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O alumnado terá unha tutorización académica que facilitará o desenvolvemento óptimo do Prácticum. Tamén contará coa tutorización nos centros de prácticas.
Prácticum	O alumnado terá unha tutorización académica que facilitará o desenvolvemento óptimo do Prácticum. Tamén contará coa tutorización nos centros de prácticas.
Seminario	O alumno en prácticas deberá asistir de maneira obrigatoria, ás reunións quincenais que se celebrarán na Escola de Maxisterio. Os días asignados para as ditas reunións atópanse no calendario académico do prácticum.
Actividades introductorias	O alumnado terá unha tutorización académica que facilitará o desenvolvemento óptimo do Prácticum. Tamén contará coa tutorización nos centros de prácticas.
Tests	Description
Informe de prácticas	O alumnado será avaliado tanto polo titor do centro educativo como polo titor que se lle asigne da Escola de Maxisterio.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Prácticum	O alumno/a será avaliado pola realización das prácticas académicas no centro educativo. É unha calificación do titor/a do estudante/a no colexio onde fixo as prácticas. Para aprobar a materia, o resultado do Prácticum ten que ser positivo.	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG7 CG8 CG9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT20 CT21
Informe de prácticas	O alumno/a terá unha cualificación polo profesor/a-titor/a da Escola de Maxisterio. Será corregida por dos profesores. A memoria de prácticas é obrigatoria realizala para superar a materia. Na cualificación final do alumno/a tamén se terán en conta a realización de dous actividades, realizadas co titor/a do centro educativo. Inclúranse nun anexo da memoria de prácticas. As actividades ten que apoiarse no currículo da Etapa de Educación Infantil, e sempre titorizadas polo maestro/a titor do estudante. A memoria de prácticas, xunto coa realización de actividades terá un 40% da calificación do titor/a da Escola de Maxisterio. A calificación terá un 10%, e se valorará: - A descrición das actividades feitas na aula coa axuda e supervisión do titor/a do colexio. - Exposición dun tema relacionado co período de prácticas. Cada temática se corresponde coa programación do Prácticum. É necesaria a participación, xa que serán aspectos fundamentais para a elaboración da memoria de prácticas.	50	

Other comments on the Evaluation

A titora ou titor académico da Universidade de Vigo avaliará as prácticas desenvolvidas polos estudantes, tendo en conta os criterios e as fontes sinalados. Para superar a materia do prácticum o alumno deberá alcanzar o aprobado en cada un dos criterios da avaliación establecidos nos informes, tanto do titor do centro escolar como do titor académico. O titor do centro escolar, como se indica no artigo 13 do Real Decreto 1707/2011, de 18 de Novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes realizarán e remitirán ao titor académico da Universidade a avaliación final. Para facilitar o proceso de avaliación antes do inicio das prácticas, o Coordinador do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folla de avaliación na que se reflicten as diferentes competencias. Particularmente, no relacionado coa memoria de prácticas, é conveniente sinalar: A memoria de prácticas desenvolverase conforme ao establecido no artigo 14 do Real Decreto 1707/2011, do 18 de Novembro. A través da guía docente, así como con outro tipo de orientacións, estableceranse as recomendacións pertinentes para unha correcta elaboración da memoria. Para facilitar o proceso de avaliación, cada titor ou titora contará coa correspondente folla de avaliación. O informe de avaliación realizado polo titor do centro educativo será un 50% da cualificación final do alumno. Coa devandito porcentaxe farase a media co resto das cualificacións obtidas polo alumno: memoria das prácticas e actividades propostas polo alumno e llevadas a cabo coa axuda do titor do colexio (40%), e asistencia e participación nas reunións quincenais (10%).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Alonso, J., Orientación educativa., Síntesis, 1995, Madrid

Álvarez, L, La diversidad en la práctica educativa: modelos de orientación y tutoría., EOS, 2000, Madrid

Bolívar, A., Competencias básicas y currículo., Síntesis, 2010, Madrid

Gil, R., Manual para tutorías y departamentos de orientación: educar la autoestima, aprender a convivir., CissPaxis, 2001, Barcelona

Zabalza, M. A., Teoría de las Prácticas. La formación práctica de los profesores, Diputación de Pontevedra, 1989, Pontevedra

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/V51G120V01101

Educación: Teoría e historia da educación/V51G120V01102

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

IDENTIFYING DATA				
Traballo de Fin de Grao				
Subject	Traballo de Fin de Grao			
Code	V51G120V01991			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Lecturers	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
E-mail	sandrafragueiro@yahoo.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	O Traballo fin de Grao (TFG) é unha materia de carácter obrigatorio que poderá derivar das actividades desenvolvidas no Prácticum. Está orientado a que o alumnado demostre a capacidade de integración dos diversos contidos formativos e competencias asociadas ao título do Grao en Educación Primaria. Para poder cursar esta materia será requisito imprescindible ter matriculadas todas as materias requiridas para finalizar o plan de estudos.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer

CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber • saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber facer
CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber facer
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	• saber facer
CE68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer
CT19	Lideranza	• saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

É capaz de interrelacionar as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG8
CE61
CE65
CE66
CT2
CT7
CT8
CT17
CT18
CT21
CT22

É capaz de estudar ou avaliar situacións educativas e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG4
CG5
CG8
CE63
CE64
CE66
CT6
CT11
CT13
CT14
CT15
CT16

É capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención educativa no ciclo de primaria e planear de forma negociada unha secuencia de accións, seguir e avaliar o seu desenvolvemento.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG2
CG4
CG6
CG7
CE63
CE64
CE67
CE68
CT1
CT2
CT9
CT10
CT13

É capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións pre-profesionais e analizando a eficacia do propio programa de traballo.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG10
CG12
CE62
CE63
CT2
CT8
CT21

É capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do mestre participando no desenvolvemento e análise das propostas educativas que se implementan.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG7
CG9
CG12
CE66
CT5
CT12
CT19
CT20
CT23

É capaz de sintetizar información e liñas de razonamento, e soste un argumento detallado ao longo do tempo.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG2
CG3
CG11
CT3
CT4

É capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estruturada e adecuada á audiencia para a que fosen preparadas.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG8
CT3
CT5
CT6

É capaz de elaborar e redactar informes de investigación aplicada á intervención educativa e traballos académicos e profesionais utilizando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG11
CE65
CT16
CT17
CT18

Contidos

Topic

Contidos relacionados coas materias do título. Contidos relacionados con materias do Grao aplicados á Educación Primaria.

Planificación, desenvolvemento e/ou avaliación de investigacións, recursos didácticos ou proxectos de intervención. Investigacións, recursos didácticos ou proxectos de intervención.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2	2	4
Traballo tutelado	10	115	125
Presentación	1	20	21

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Actividades introdutorias Actividades dirixidas á presentación do TFG, proporcionando orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo.

Traballo tutelado	Ao alumnado asignaráselle un titor ou titora para a realización do TFG. A titorización consistirá en supervisar e orientar ao estudante na temática, metodoloxía, elaboración e presentación e calquera outro aspecto académico, así como falicitar a súa xestión, dinamizar e facilitar todo o proceso ata a súa presentación e defensa.
Presentación	Exposición e defensa por parte do alumnado do TFG realizado ante un Tribunal.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O alumnado realizará o TFG baixo a tutela do seu titor/a asignado.
Presentación	O alumnado realizará a defensa oral do TFG.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Traballo tutelado	Informe da titora ou titor académico sobre o seguimento do traballo do estudante.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21 CT22 CT23
-------------------	---	----	---

Presentación	Informe do tribunal sobre a memoria do TFG e a súa exposición e defensa.	70	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23
--------------	--	----	---

Other comments on the Evaluation

A cualificación será a suma ponderada da cualificación do Tribunal (70%) máis a valoración do titor/a (30%). A valoración do Tribunal será a media aritmética das notas atribuídas por cada un dos seus membros. O TFG debe ser un traballo persoal no que se constrúa un discurso propio. Cando se utilicen ideas ou palabras doutra autoría acreditarase explicitamente a súa

orixe. Aqueles estudantes que non superen o TFG na avaliación do segundo cuadrimestre poderán presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo. As datas de entrega da memoria e da defensa do TFG serán publicadas con antelación suficiente na web da Escola Universitaria CEU de

Maxisterio: <http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/estudios/trabajo-fin-grado-magisterio-vigo.php>

No caso de obter a cualificación de suspenso, ben sexa na primeira ou segunda convocatoria, o tribunal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao estudante e ao/á titor/a para a mellora do traballo e a súa posterior avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ferrer, V.; Carmona, M. y Soria, V, El Trabajo de Fin de Grado. Guía para estudiantes, docentes y agentes colaboradores, 1, McGraw Hill, 2012, Madrid

Walker, M., Cómo escribir trabajos de investigación, 1, Gedisa, 2000, Barcelona

Bell, J., Cómo hacer tu primer trabajo de investigación: guía de investigadores en educación y ciencias sociales, 2, Gedisa, 2005, Barcelona

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Prácticas externas: Practicum/V51G120V01981

Other comments

Como materia encargada de aplicar e desenvolver as competencias, coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes adquiridas ao longo da titulación, o Traballo Fin de Grao garda unha estreita relación con todas as materias correspondentes ao plan de estudos.

Ter en conta a normativa propia de TFG da Universidade de Vigo e da Escola Universitaria CEU de Maxisterio de Vigo.